

Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 4/194 • kwiecień 2013

Wiadomości Uniwersyteckie

**Nowe
oblicze
budynków
UMCS**

ISSN 1233-216X

TERMOMODERNIZACJA UCZELNI

1. Wmurowanie aktu erekcyjnego pod budowę Rektoratu, koniec lat 70. XX w.

2. Budowa Rektoratu, koniec lat 70. XX w.

3. Budowa Rektoratu, koniec lat 70. XX w.

4. Budowa Rektoratu i Wydziałów Ekonomicznego oraz Prawa i Administracji, widok od ul. Głębokiej, koniec lat 70. XX w.

5. Plac przed Rektoratem, początek lat 80. XX w.

6. Rektorat, 2012 r.

7. Wizualizacja zmian

Wraz z początkiem sezonu wiosennego w UMCS w pełni ruszyły prace związane z termomodernizacją pięciu obiektów Uczelni. Inwestycja obejmuje:

- ♦ budynek Wydziału Biologii i Biotechnologii przy ul. Akademickiej 19,
- ♦ budynek Centrum Kultury Fizycznej przy ul. Langiewicza 22,
- ♦ budynek Wydziału Chemii – Chemia Organiczna przy ul. Glinianej 33,
- ♦ budynek Wydziału Humanistycznego, tzw. „Stara Humanistyka”, pl. Marii Curie-Skłodowskiej 4,
- ♦ kompleks budynków Rektorat-Ekonomia-Prawo, pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5.

Wartość kosztorysowa projektu wynosi ponad 13 mln zł (10% – wkład własny, 30% – dotacja z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, 60% – pożyczka).

Zakres prac dotyczy m.in.: ocieplenia ścian i stropodachów; wymiany stolarki okiennej; modernizacji instalacji centralnego ogrzewania; obróbki blacharskiej; montażu konstrukcji stalowych; prac tynkarskich; robót malarskich; instalacji ścianek działowych; instalacji okładzin kamiennych. Termin zakończenia projektu przewidziany jest na 30 listopada 2013 r.

Uniwersytet otrzymał też dotację celową z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na prace budowlane związane z dostosowaniem budynków Rektoratu, DS Zana i Chemii Organicznej do aktualnych przepisów przeciwpożarowych. W Rektoracie powstanie m.in. nowa droga ewakuacyjna z budynku w postaci klatki schodowej wraz z nowoczesną windą zewnętrzną od ul. Radziszelewskiego. Do budynku, z poziomu istniejącej kładki, prowadzić będzie dodatkowe wejście. Zmianie ulegnie aranżacja holu parteru oraz wyremontowane zostaną trzy istniejące szyby windowe.

W fazie przygotowawczej jest także audyt i dokumentacja dotyczące termomodernizacji Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS (bez „Nowej Informatyki”) oraz Biblioteki Głównej.

Aneta Śliwińska

Fot. 1–5 pochodzą ze zbiorów Muzeum UMCS. Fot. 6 – Wiaczesław Kostko

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5,
p. 1313, 20-031 Lublin
tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Redakcja: Ewa Kawalko-Marczuk (redaktor naczelny), Agnieszka Gałczyńska, Magdalena Kozak-Siemńska, Aneta Śliwińska

Współpracownicy: Tomasz Bielecki, Karolina Bronisz, Rafał Czekaj, Monika Gabryś-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Eliza Kosieradzka, Wiaczesław Kostko, Beata

Kozłowska, Paweł Kucharski, Piotr Majewski, Monika Mielko-Remiszewska, Maria Młynarska, Przemysław Mroczek, Sylwester Spasiewicz, Monika Pańczyk, Iwona Wieleba

Okładka: Rektorat UMCS, fot. Wojciech Kornet

Druk: Drukarnia Multipress

Nakład: 630 egz.

Projekt graficzny i skład: Idealit & Grzegorz Zychowicz, idealit@idealit.pl, www.idealit.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za poglądy Autorów oraz treści zawarte w tekstach nie pochodzących od Redakcji.

SPIS TREŚCI

Wydarzenia

Z życia Uczelni..... 4

Na Wydziałach..... 16

Kartka z kalendarza

Jubileusz 30-lecia pracy twórczej
prof. Grzegorza Dobiesława
Mazurka 22

Nauka i ludzie

Architektura Dzielnicy
Uniwersyteckiej w Lublinie..... 24

Poprawa jakości kształcenia
na UMCS – działania
proabsolwenckie 29

Promujemy się! 30

Czarnogóra..... 32

15. Konferencja Sprawozdawcza
na Wydziale Chemii 34

Grant na badania
archeologiczne 35

„Odkryj UMCS – poczuj
przyjemność studiowania” 36

Rada Przedsiębiorców przy Wydziale
Ekonomicznym zainaugurowała
nową kadencję 37

Sprawy studenckie

Akcja karmik 38

Wieczór Legend w CJKP UMCS... 39

Mistrzowie ortografii..... 40

Wystawa studentów
z Pracowni Technologii
i Technik Malarskich 41

Akcja „Oddaj stary telefon
komórkowy” 42

Dzień św. Patryka na UMCS 42

BaRock, czyli klasyka w nowym
wydaniu..... 43

Studenckie Koło Historyków
Satyryków 44

Konkurs z publicznego prawa
gospodarczego – II edycja 46

Konkurs Biochemiczny 47

W świecie książek

Idą młodzi – czyli o tym, kto nas
zastąpi 48

Gigant na wózku. Refleksje
o „Chwili” Janusza Kirenko..... 49

„Demokracja bezpośrednia
w samorządzie terytorialnym” 50

Życie kulturalne

Lubelska akordeonistyka
nad Sekwaną..... 52

„Pomiędzy drzewami...” 52

Pisarze i poeci w Muzeum UMCS.
Grafiki Zbigniewa Józwika 53

Środowe koncerty w Instytucie
Muzyki..... 54

Intrygujące intermedia w Galerii
Zajeżdźnia 55

Fot. Aneta Słowińska

POROZUMIENIE Z POLICJĄ

4 marca rektor Stanisław Michałowski podpisał porozumienie z Lubelskim Komendantem Wojewódzkim Policji nadinsp. Igorem Parfieniukiem, które określa zasady współpracy dotyczące zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa na terenie Uczelni. Policja będzie mogła interweniować na terenie UMCS przy zastosowaniu uproszczonej procedury. Interwencje dotyczyć mają przestępstw lub wykroczeń związanych z obrotem: narkotykami, prekursorami narkotyków oraz dopalaczami, alkoholem i papierosami bez polskich znaków akcyzy czy nielegalnym oprogramowaniem informatycznym. Uniwersytet przekazał Policji wykaz osób upoważnionych do udzielania zgody na wejście funkcjonariuszy na teren Uczelni i podjęcie tam działań. Są to: rektor Stanisław Michałowski, prorektorzy Barbara Hlibowicka-Węglarz, Urszula Bobryk i Ryszard Mojak oraz kanclerz Grażyna Fiok.

Fot. Aneta Słowińska

Rektor Stanisław Michałowski i komendant Igor Parfieniuk

Z ŻYCIA

Nowy koordynator Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS

Od 1 marca funkcję koordynatora Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS pełni dr Dagmara Kociuba. Doświadczenie zawodowe zdobyła, prowadząc własną firmę specjalizującą się w kartografii szkolnej. Obecnie jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Zakładzie Polityki Przestrzennej i Planowania na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. Była koordynatorem projektu zamawianego Ministerstwa Infrastruktury „Mapa zamierzeń inwestycyjnych na terenie polskiej części pogranicza polsko-ukraińskiego”. Obecnie jest zaangażowana w realizację projektu w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, którego celem jest opatentowanie wynalazku pracownika UMCS w European Patent Office. Brała udział w stażach krajowych i wyjazdach zagranicznych oraz kierowała grantami naukowymi. Jest członkiem polskich i zagranicznych komisji, komitetów i stowarzyszeń, m.in. zasiada we władzach European Regional Science Association – Polish Section.

czej Instytutu Historii UMCS. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 8 marca w kaplicy cmentarnej przy ul. Unickiej w Lublinie.

Rada Naukowa LUTW

4 marca odbyło się spotkanie członków Rady Naukowej Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, w którym uczestniczyła prorektor Urszula Bobryk.

Warsztaty nt. inteligentnej specjalizacji regionów

4 marca w Sali Kolumnowej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego odbyły się warsztaty pt. „Zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania inteligentnej specjalizacji regionów”, będące częścią przedsięwzięcia „Narodowy Program Foresight – wdrożenie wyników” w ramach projektu systemowego „Wsparcie systemu zarządzania badaniami naukowymi oraz ich wynikami,” realizowanego na zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Celem spotkania było wsparcie regionu w zakresie prac nad określeniem inteligentnych specjalizacji, w tym zainteresowanie przedstawicieli środowisk naukowych, gospodarczych, samorządowych oraz instytucji otoczenia biznesu opracowaniem narzędzi cyklicznej oceny potencjału sfery B+R. W spotkaniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele Ministerstw: Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Gospodarki, Rozwoju Regionalnego, a także Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Samorządu Województwa Lubelskiego oraz przedstawiciele sektora nauki, przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu. Nasz Uniwersytet reprezentował prorektor Ryszard Dębicki.

Zmarł dr Artur Czuchryta

3 marca zmarł śp. dr Artur Czuchryta. Urodzony 15 maja 1967 r. w Lublinie. Absolwent historii na UMCS. Związany zawodowo z naszym Uniwersytetem już podczas studiów doktoranckich. W 1999 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych. Od 2002 r. pracował na stanowisku adiunkta w Zakładzie Historii Gospodar-

UCZELNI

Opracowała Ewa Kawałko-Marczuk

Zmarł prof. Jerzy Melke

4 marca zmarł śp. prof. dr hab. Jerzy Melke, emerytowany profesor UMCS. Urodzony 4 grudnia 1941 r. w Wilnie. Absolwent Akademii Medycznej w Lublinie. Zawodowo związany z Zakładem Gleboznawstwa i Ochrony Gleb UMCS nieprzerwanie od 1964 r. do 30 września 2012 r. W 1976 r. otrzymał stopień naukowy doktora nauk przyrodniczych, a w 1997 r. stopień doktora habilitowanego nauk biologicznych w zakresie biologii. W 2008 r. otrzymał tytuł naukowy profesora. Wielokrotnie uczestniczył w wyprawach polarnych na Spitsbergen, czego efektem jest wiele publikacji naukowych, indywidualnych oraz zbiorowych. Był aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, Polskiego Towarzystwa Geograficznego oraz Klubu Polarnego. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Złotym Medalem za długoletnią służbę oraz nagrodami Rektora. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 11 marca na Cmentarzu Komunalnym na Majdanku w Lublinie. W imieniu JM Rektora i Senatu śp. Jerzego Melkego pożegnał prorektor Ryszard Dębicki.

Seminarium nt. ochrony środowiska

6 marca w Sali Kolumnowej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego odbyło się seminarium z udziałem gości z norweskiej prowincji Telemark. Pierwsza część spotkania dotyczyła gospodarki odpadami, w szczególności selektywnej zbiórki opakowań. Druga poświęcona była rozwojowi biogazowni w naszym regionie. W seminarium udział wzięli prorektor Ryszard Dębicki.

Współpraca z Miastem Lublin

7 marca prorektor Ryszard Dębicki spotkał się z Piotrem Kowalczykiem, przewodniczącym Rady Miasta Lublin w sprawie współpracy pomiędzy Miastem a Uczelnią.

Gala „Roku Żołnierzy Wyklętych”

7 marca w Sali Kongresowej Collegium Maius Uniwersytetu Medycznego w Lublinie odbyła się Gala „Roku Żołnierzy Wyklętych”, zorganizowana przez Fundację Niepodległości, Ośrodek Karta, Instytut Pamięci Narodowej i Muzeum Powstania Warszawskiego. W programie znalazły się m.in.: prezentacja i premiera książki *Wyklęci*, wręczenie nagród uczestnikom ogólnopolskiego konkursu szkolnego „Epizody Niepodległości – Żołnierze Wyklęci”, a także premiera płyty *Morowe Panny 2* i koncert zespołu Maleo Reggae Rockers. W Gali uczestniczył rektor Stanisław Michałowski.

Spotkanie dla opiekunów lat

8 marca w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji odbyło się spotkanie prorektor Barbary Hlibowickiej-Węglarz i pełnomocnika rektora ds. jakości kształcenia Jolanty Rodzoś z nauczycielami akademickimi pełniącymi funkcje opiekunów lat, poświęcone roli opiekuna roku w kontaktach ze studentami. W spotkaniu udział wzięli także rektor Stanisław Michałowski.

Ukraińskie święto w Lublinie

10 marca w Lublinie odbyły się obchody ku czci ukraińskiego

Fot. Marek Obara

ZJAZD STYPENDYSTÓW DAAD

7 marca na Wydziale Humanistycznym odbył się zjazd stypendystów Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej DAAD z Lublina i okolic, w którym udział wzięli prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz. DAAD jest stowarzyszeniem niemieckich szkół wyższych, które wspiera współpracę międzynarodową między uczelniami niemieckimi a zagranicznymi, a także rozwój języka niemieckiego za granicą.

Fot. Aneta Słowińska

Wernisaż wystawy

WYSTAWA „PORTRETY PISARZY I POETÓW”

7 marca w Sali Muzeum UMCS odbył się wernisaż wystawy grafik Zbigniewa Jóźwika „Portrety pisarzy i poetów”. Wystawę uroczystie otworzył prorektor Ryszard Dębicki. Zgromadzonym gościom zaprezentowane zostały grafiki – linoryty przedstawiające pisarzy i poetów polskich i obcych. Więcej informacji na s. 53.

Fot. Aneta Śliwińska

POROZUMIENIE Z UZDROWISKIEM NAŁĘCZÓW

8 marca rektor Stanisław Michałowski i prezes Zakładu Leczniczego „Uzdrowisko Nałęczów” dr Wojciech Gućma podpisali porozumienie o współpracy. W spotkaniu udział wziął także prorektor Ryszard Dębicki. Wspólne przedsięwzięcie dotyczyć będzie przede wszystkim wspierania rozwoju wzajemnych kontaktów, a także współpracy w zakresie działalności badawczej i dydaktycznej.

Porozumienie przewiduje wymianę informacji i publikacji naukowych, a także wsparcie programów mających na celu podnoszenie umiejętności oraz zdobywanie przez absolwentów UMCS doświadczenia wymaganego na rynku pracy (staże i praktyki dla studentów). Współpraca pomiędzy Uzdrowiskiem a Uniwersytetem dotyczyć będzie również projektów badawczych (w tym konferencji, spotkań i seminariów) i wprowadzenia innowacyjnych programów aktywizacji osób starszych (tworzenie mechanizmów aktywności twórczej dla osób w wieku +65).

Podczas spotkania dyrektor Uzdrowiska ds. lecznictwa Tomasz Kwiatkowski oraz przewodniczący Rady Nadzorczej Jan Pomorski podkreślali, że porozumienie stanowi szansę na to, aby każda ze stron szczegółowo zajęła się różnymi dziedzinami badań (oddziaływanie naturalnych substancji, komercyjne wykorzystanie produktów), a także podjęła próbę zniesienia barier w stosunku do osób starszych.

Fot. Aneta Śliwińska

wieczcza Tarasa Szewczenki, połączone z jubileuszem dziesięciolecia Niedzielnej Szkoły Ukrainkiej, w których udział wziął prorektor Ryszard Mojak. Niedzielne uroczystości rozpoczęły się Boską Liturgią w cerkwi parafialnej parafii św. Piotra (Mohyły) w Lublinie. Następnie w sali przycerkiewnej odbyła się część artystyczna połączona ze wspomnieniami i referatem o religijności Tarasa Szewczenki, który wygłosił Łukasz Czyżewski, student UMCS.

Spotkanie rektorów lubelskich uczelni z marszałkiem

11 marca w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego odbyło się spotkanie marszałka Krzysztofa Hetmana z rektorami lubelskich uczelni dotyczące możliwości uzyskania wsparcia dla inwestycji w obszarze badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji w ramach funduszy europejskich. Nasz Uniwersytet reprezentował rektor Stanisław Michałowski.

Współpraca z Uniwersytetem w Kielcach

12 marca prorektor Ryszard Dębicki oraz Andrzej Stępniewski, dyrektor projektu ECOTECH-Complex gościli w Uniwersytecie im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, gdzie spotkali się z rektorem UJK Jackiem Semaniakiem i prorektorem UJK Markiem Przeniosło. Celem wizyty było nawiązanie współpracy pomiędzy naszymi uczelniami oraz podjęcie rozmów dotyczących badań w ramach projektu ECOTECH-Complex – „Człowiek, Środowisko, Produkcja”.

Lubelski Kongres Sportu Powszechnego

15 marca w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odbył się Kongres Sportu Powszechnego, w którym udział wzięli m.in. Minister Sportu i Turystyki Joanna Mucha, marsza-

łek Krzysztof Hetman, rektor Stanisław Michałowski oraz działacze i przedstawiciele klubów sportowych z regionu. Temat spotkań organizowanych we wszystkich województwach to głównie założenia reformy finansowania sportu, pełniejsze wykorzystanie już istniejącej infrastruktury sportowej oraz szeroko pojęta aktywizacja sportowa. Po kongresie rektor Stanisław Michałowski gościł minister Joannę Muchę w naszym Uniwersytecie.

Organizacja X LFN

19 marca prorektor Ryszard Dębicki wziął udział w spotkaniu zorganizowanym przez prorektora Dariusza Matosiuka z Uniwersytetu Medycznego, który jest głównym koordynatorem X Lubelskiego Festiwalu Nauki w 2013.

Posiedzenie Senatu – 20 marca

Obradom Senatu przewodniczył rektor Stanisław Michałowski. Posiedzenie rozpoczęło się od uczczenia chwilą ciszy pamięci zmarłych: prof. dr. hab. Jerzego Melkego, dr. Artura Czuchryty i Krystyny Podstawki.

W dalszej kolejności rektor przedstawił senatorom informację o działalności Kolegium Rectorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu, w której znalazły się m.in. następujące kwestie: sprawozdanie z Drzwi Otwartych, w których uczestniczyło ok. 2,5 tys. maturzystów; działalność Komitetów Honorowego i Organizacyjnego Obchodów 70-lecia UMCS; porozumienie o współpracy z Uzdrowiskiem Nałęczów; porozumienie o współpracy z Komendantem Wojewódzkim Policji w Lublinie; działania na rzecz współpracy z pracodawcami i przedsiębiorcami; prezentacja laureatów Programu „Top 500 Innovators” z UMCS; wyjaśnienia dotyczące odwołanego wykładu prof. Jana Hartmana na Wydziale Politologii oraz ostatnich wydarzeń w Akademickim Radiu Centrum. Kolejnym punktem ob-

rad było sprawozdanie z wykonania planu działalności rektora za IV kwartał 2012 r.

Następnie senatorowie jednogłośnie przyjęli uchwałę w sprawie wystąpienia Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o zlecenie realizacji kursów w ramach Lata Polonijnego 2013 oraz innych zadań. Senat wyraził również pozytywną opinię w sprawie wystąpienia naszego Uniwersytetu do Związku Pracodawców Ziemi Lubelskiej oraz zgodził się na uzupełnienie składu Senackiej Komisji Rozwoju Kadry Naukowej o osoby prof. dr. hab. Mieczysława Budzyńskiego, prof. dr. hab. Macieja Bałtowskiego oraz prof. sztuk plast. Artura Popka.

W dalszej kolejności odbyło się głosowanie nad wyborem wniosków o Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za rok 2012. Spośród sześciu przedstawionych wniosków wybrano trzy:

- w kategorii za całokształt dorobku Senat poparł wniosek o nagrodę dla prof. dr. hab. Romana Lebody;
- w kategorii za osiągnięcia dydaktyczne Senat wybrał wniosek o nagrodę dla zespołu w składzie: dr hab. Dariusz Słapek oraz dr hab. Grzegorz Jawor, prof. nadzw.;
- w kategorii za osiągnięcia naukowe, za habilitację większość głosów uzyskał wniosek o nagrodę dla dr hab. Anny Ziębińskiej-Witek.

Następnie Senat jednogłośnie przyjął uchwały Rad Wydziałów: Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej w sprawie zatrudnienia na stanowiskach profesora nadzwyczajnego: dr hab. Krystyny Bałagi, dr. hab. Marka Nowosada i dr. hab. Sławomira Terpiłowskiego; Matematyki, Fizyki i Informatyki w sprawie zatrudnienia dr. hab. Andrzeja Krajki na stanowisku profesora nadzwyczajnego; Prawa i Administracji w sprawie zatrudnienia dr. hab. Romana Kwietnia na stanowisku profesora nadzwyczajnego; Artystycznego w sprawie zatrudnie-

nia na stanowisku profesora zwyczajnego: prof. sztuk plast. Jacka Wojciechowskiego oraz prof. sztuk plast. Tomasza Zawadzkiego.

Wśród spraw bieżących znalazła się m.in. informacja na temat wypłat dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dnia wolnego od pracy (2 maja 2013 r.), a także X Lubelskiego Festiwalu Nauki.

Magdalena Kozak-Siemieńska

Współpraca z puławskimi Azotami

Rektor Stanisław Michałowski, prorektor Ryszard Dębicki oraz dziekan Wydziału Chemii Władysław Janusz spotkali się 20 marca z władzami Zakładów Azotowych „Puławy” – prezesem Zarządu Pawłem Jarczewskim i członkiem Zarządu Pawłem Pokojem. Spotkanie, które odbyło się w Puławach, dotyczyło możliwości nawiązania współpracy między Uniwersyte-tem a Grupą Azoty.

Budowa Lubelskiego Centrum Konferencyjnego

21 marca podpisano akt erekcyjny i symbolicznie wmurowano kamień węgielny pod budowę Lubelskiego Centrum Konferencyjnego przy ul. Grottera 2 (budowa ruszyła w 2012 r., w stanie surowym są podziemne kondygnacje obiektu, a cała konstrukcja ma być gotowa w lipcu 2013 r.). W uroczystości wzięli udział m.in. wiceminister rozwoju regionalnego Marcei Niezgoda, przedstawiciele PARP, władze województwa i miasta, a także rektor Stanisław Michałowski. Kamień węgielny poświęcił abp Stanisław Budzik. W obiekcie znajdzie się część konferencyjna, wystawiennicza i centrum turystyki i promocji. Zespół sal pozwoli na organizację dużych kongresów i konferencji, ale także narad w mniejszym gronie, sympozjów i paneli dyskusyjnych. Jedno z pomieszczeń przystosowane będzie do prowadzenia bezpośrednich transmisji radiowych, telewizyjnych i internetowych.

Fot. Marcin Moszyński

Laureaci konkursu

METAMORFOZY SENTYMENTALNE

W dniach 8–9 marca w ACK UMCS „Chatka Żaka” odbywał się II Lubelski Festiwal Piosenki Autorskiej i Poetyckiej im. Jacka Kaczmarskiego „Metamorfozy Sentymentalne”, w którym jako członek jury uczestniczyła prorektor Urszula Bobryk. W programie imprezy znalazły się m.in. koncerty konkursowe, mini recitale piosenki autorskiej, film Jakuba Mędrzyckiego pt. *Jacek* opowiadający o życiu Kaczmarskiego, występ Mirosława Czyżykiewicza oraz Kwartetu ProForma. Festiwal rozpoczął się od wykładu dr. Krzysztofa Gajdy na temat Jana Krzysztofa Kelusa i Jacka Kaczmarskiego, zaś Koncert Galowy odbył się 9 marca w „Chatce Żaka”. Organizatorami wydarzenia byli: Stowarzyszenie Absolwentów IX LO w Lublinie „Kopernik”, IX Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Lublinie, Wydział Artystyczny UMCS i ACK UMCS „Chatka Żaka”.

Fot. Marcin Moszyński

Fot. Aneta Śliwińska

Od lewej: L. Balcerowicz, rektor S. Michałowski, dziekan Wydziału Ekonomicznego Z. Pastuszek

WYKŁAD PROF. LESZKA BALCEROWICZA

8 marca w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji UMCS odbył się wykład otwarty prof. Leszka Balcerowicza – Przewodniczącego Rady Forum Obywatelskiego Rozwoju. Spotkanie otworzył rektor Stanisław Michałowski, zaś jego moderatorem był dziekan Wydziału Ekonomicznego Zbigniew Pastuszek.

Seria wykładów Leszka Balcerowicza towarzyszy promocji najnowszej książki, która powstała dzięki staraniom Forum Obywatelskiego Rozwoju. Publikacja *Odkrywając wolność. Przeciw zniewoleniu umysłów* to pierwszy tak obszerny wy-

Fot. Aneta Śliwińska

Leszek Balcerowicz

bór tekstów, które w większości nie zostały dotąd przetłumaczone na język polski, takich autorów jak: F. von Hayek, L. von Mises czy M. Vargas Llosa, opatrzone wstępem L. Balcerowicza.

Fot. Aneta Śliwińska

Komitet Monitorujący w Programie Rozwój Polski Wschodniej

Rektor Stanisław Michałowski wziął udział w posiedzeniu Komitetu Monitorującego w Programie Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej, które odbyło się 22 marca w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego w Warszawie. Spotkaniu, podczas którego dyskutowano o postępach we wdrażaniu Programu, przewodniczyła wiceminister Iwona Wendel.

Spotkanie przedstawicieli organizacji studenckich z władzami Uczelni

25 marca w Sali Rady Wydziału Humanistycznego odbyło się spotkanie przedstawicieli kół naukowych i organizacji studenckich z władzami Uczelni oraz pracownikami administracji. W jego trakcie przybliżono studentom nowe zarządzenia rektora ws. organi-

Fot. Michał Czuban

22 marca na Wydziale Ekonomicznym odbyła się organizowana wraz z Urzędem Zamówień Publicznych konferencja „Nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych”, której celem była dyskusja nad zmianami w systemie zamówień publicznych w Polsce wprowadzonych ustawą z 12 października 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi.

zacji studenckich i kół naukowych oraz omówiono współpracę organizacji z władzami Uczelni, Inkubatorem Medialno-Artystycznym oraz Centrum Promocji i zasady finansowania organizacji studenckich i kół naukowych. W spotkaniu uczestniczyli prorektor Urszula Bobryk, rzecznik prasowy Magdalena Kozak-Siemńska, przedstawiciele Centrum Promocji, Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS oraz Biura Spraw Studenckich.

Spotkanie władz lubelskich uczelni

25 marca rektorzy lubelskich uczelni publicznych spotkali się w naszym Uniwersytecie, żeby rozmawiać o możliwych płaszczyznach współpracy i rozwoju lubelskiej nauki. W spotkaniu udział wzięli rektor Stanisław Michałowski, prorektor Ryszard Dębicki, rektor Politechniki Lubelskiej Piotr Kacejko, były rektor Politechniki Lubel-

skiej Józef Kuczmazewski, rektor Uniwersytetu Medycznego Andrzej Drop, prorektor Uniwersytetu Medycznego Dariusz Matosiuk, prorektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego o. Andrzej Derdziuk, prorektor Uniwersytetu Przyrodniczego Stanisław Baran.

Forum Inwestycyjne 2013

26 marca w Hotelu Europa w Lublinie odbyło się XI Forum Inwestycyjne 2013 „Biznes – Nauka – Samorząd” pt. „Efektywność i rozwój gospodarki Lubelszczyzny w nowej perspektywie strategicznej UE”. W ramach forum dyskutowano wokół założeń Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego, szczególnie w zakresie kluczowych specjalizacji dla Lubelszczyzny oraz dystrybucji regionalnych środków unijnych. Przybliżono możliwości dotyczące wykorzystania potencjału badawczego uczelni lubelskich, a także najważniejsze inwestycje ▶

KONFERENCJA NT. ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Z ramienia UMCS w konferencji uczestniczyli m.in.: prorektor Ryszard Dębicki, dziekan Wydziału Ekonomicznego Zbigniew Pastuszek, kanclerz Grażyna Elżbieta Fiok, zastępca kanclerza Ryszard Sołowiej, kierownik studiów podyplomowych z zakresu zamówień publicznych Tomasz Budzyński. Urząd Zamówień Publicznych reprezentowali: prezes Jacek Sadowy, Jakub Beli z Departamentu Prawnego oraz Joanna Czarna z Departamentu Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej.

Podczas obrad omówiono m.in. zasady wyboru wykonawcy oraz zmiany w katalogu przesłanek wykluczania wykonawców z udziału w postępowaniu, definicje roboty budowlanej i obiektu budowlanego, dialog techniczny, szerszy dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do zamówień publicznych, nowe rozporządzenia do ustawy. W konferencji uczestniczyło ok. 200 osób, głównie przedstawiciele administracji publicznej województwa lubelskiego.

Tomasz Budzyński

„WIECZORY LITERACKIE” – SPOTKANIE Z BARBARĄ TORUŃCZYK

14 marca odbyło się kolejne spotkanie autorskie z cyklu „Wieczory Literackie” prowadzone tradycyjnie przez dr Annę Nalską. Gościem wieczoru była Barbara Toruńczyk – opozycjonistka w czasach PRL, po 1976 r. związ-

Fot. Wacław Kostko

Barbara Toruńczyk

zana z Komitetem Samoobrony Społecznej „KOR”, działaczka podziemia, współredaktor kwartalnika „Zapis”. Od 1980 r. przebywała w Paryżu, gdzie udało jej się w 1983 r. stworzyć nowy kwartalnik „Zeszyty Literackie”. Przypadający w tym roku jubileusz 30-lecia jego istnienia był jednym z powodów zaproszenia Barbary Toruńczyk do Lublina. Drugą okazją do spotkania była promocja jej najnowszej książki *Żywe cienie*, wydanej przez „Zeszyty Literackie”, która dotyczy starszej generacji osób skupionych wokół „Kultury” paryskiej, takich jak Jerzy Giedroyc, Jan Nowak Jeziorański czy Konstanty Jeleński. To dzięki nim mogły zaistnieć również „ZL”, wydawane przez ponad 15 lat w Paryżu, a dopiero po 1989 r. w Polsce. Książka *Żywe cienie* jest swego rodzaju hołdem, wyrazem wdzięczności tym, którzy tak „proroczo zainwestowali” w pokolenie młodych Polaków.

Fot. Wacław Kostko

Barbara Toruńczyk z czytelnikami

Fot. Katarzyna Link

Inauguracja Drzwi Otwartych

DRZWI
OTWARTE 2013

15 marca odbyły się Drzwi Otwarte UMCS. W oficjalnej inauguracji udział wzięli rektor Stanisław Michałowski, prorektorzy Urszula Bobryk i Ryszard Dębicki oraz dziekani Wydziałów UMCS.

W budynkach Wydziału Ekonomicznego i Wydziału Prawa i Administracji UMCS rozmieszczone były stoiska Wydziałów, Samorządu Studentów, Centrum Promocji oraz przygotowanych specjalnie na tę okazję: Strefy Języków Obcych, Punktu Informacyjno-Rekrutacyjnego, Punktu dla osób niepełnosprawnych i Punktu Doradztwa Zawodowego. Ponadto, na Wydziałach oraz w jednostkach ogólnouniwersyteckich odbywały się spotkania, wykłady i pokazy otwarte, warsztaty, wystawy, konkursy, a także konsultacje, podczas których maturzyści mogli nauczyć się, jak kierować swoją karierą i jak radzić sobie ze stresem. Ponad 2,5 tysiąca osób biorących udział w wydarzeniu miało okazję zapoznać się z bogatą ofertą edukacyjną Uczelni, zasadami rekrutacji na studia oraz bazą dydaktyczną.

Przez cały dzień uczniowie mogli rywalizować w Grze Miejskiej „Odkryj UMCS”, w której można było wygrać tablet, egzamin certyfikacyjny TELC oraz gadżety UMCS. Zwycięzcą został Damian Rutkowski, a drugie miejsce zajęła Izabela Mierzwińska.

Wydarzeniu towarzyszyły rozgrywki sportowe o „Puchar Rektora UMCS” zorganizowane przez Biuro Sportu i Centrum Kultury Fizycznej. W ramach programu artystycznego w ACK „Chatka Żaka” otwarto wystawę plakatu Lecha Majewskiego i rozstrzygnięto konkurs na najlepszy plakat kulturalny „Plakaton 2012” (zwyciężył Robert Zając z plakatem do spektaklu „Hello Kitty”). Zwieńczeniem Drzwi Otwartych był Wieczór Kabaretowy, podczas którego wystąpili grupa No Potatoes i Kabaret Jurki.

Fotorelacja z wydarzenia na s. 57–58. Opis kampanii promocyjnej można znaleźć na s. 36–37.

w regionie, w tym dotyczące sektora odnawialnych źródeł energii i gazu łupkowego. Gośćmi konferencji byli przedstawiciele biznesu, samorządów oraz świata nauki i mediów, m.in. marszałek województwa lubelskiego Krzysztof Hetman, prezydent Lublina Krzysztof Żuk, rektor Stanisław Michałowski, prorektor Ryszard Dębicki, były rektor UMCS Marian Harasimiuk. Rektor S. Michałowski przedstawił ofertę naszej Uczelni dla biznesu, prorektor R. Dębicki mówił o „ECOTECH-Complex” jako szansie wsparcia rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa lubelskiego, a Marian Harasimiuk przedstawił szanse, zagrożenia i prognozy związane z gazem łupkowym na Lubelszczyźnie.

Sprostowanie

Z przyczyn niezależnych od Redakcji błędnie został podany autor zdjęcia, które znalazło się na okładce marcowego numeru „Wiadomości Uniwersyteckich” (nr 3/193). Informujemy, iż autorem zdjęcia jest Małgorzata Pac z Wydziału Biologii i Biotechnologii.

Fot. Piotr Maciuk

Prorektorzy Ryszard Dębicki i Urszula Bobryk składają życzenia Jubilatowi

WYSTAWA Z OKAZJI
30-LECIA PRACY PROF.
G. D. MAZURKA

22 marca na Zamku Lubelskim obył się wernisaż wystawy prof. Grzegorza Dobiesława Mazurka „Piksel kontra punkt. Mitologia rzeczywistości”, zorganizowanej z okazji jubileuszu 30-lecia pracy twórczej artysty. W spotkaniu udział wzięli prorektorzy Urszula Bobryk i Ryszard Dębicki. Więcej informacji na s. 22–23.

Fot. Katarzyna Link

Prodziekan Wydziału Politologii Iwona Hofman i rektor Stanisław Michałowski

STYPENDIUM IM. LEOPOLDA UNGERA DLA ADEPTÓW DZIENNIKARSTWA

25 marca w Sali Rady Wydziału Politologii UMCS odbyła się konferencja prasowa poświęcona ustanowieniu przez UMCS Stypendium im. Leopolda Ungera dla adeptów dziennikarstwa. W spotkaniu udział wzięli rektor Stanisław Michałowski i prodziekan Wydziału Politologii Iwona Hofman, przewodnicząca Kapituły Stypendium.

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej ustanowił Stypendium im. Leopolda Ungera, biorąc za wzór do naśladowania życie zawodowe wybitnego publicysty, a także doceniając jego szczególnie dorobek i wkład w urzeczywistnianie najlepszych wartości pracy dziennikarskiej. Uczelnia wsparła w ten sposób inicjatywę rodziny Patrona: Matyldy Unger, Moniki Unger i Marka Ungera.

Leopold Unger urodził się 12 sierpnia 1922 r. we Lwowie w rodzinie galicyjskich Żydów. Od września 1939 r. przebywał w Bukareszcie, gdzie przeżył II wojnę światową. W 1948 r. po przyjeździe do

Warszawy rozpoczął pracę w „Życiu Warszawy”, pełniąc rozmaite funkcje, od depešowca po sekretarza redakcji. Ważnym epizodem w biografii dziennikarskiej Ungera była misja korespondenta w Hawanie, w czasie kryzysu nuklearnego w latach 1962–1963. W atmosferze nagonki antysemickiej wraz z rodziną opuścił w 1969 r. Polskę i udał się do Belgii, gdzie podjął pracę w najważniejszym belgijskim dzienniku „Le Soir”. Leopold Unger uchodził za specjalistę w zakresie polityki Europy Wschodniej i komunizmu. Swoje artykuły podpisywał pseudonimem Pol Mathil. W latach 1976–1986 drukował w amerykańskim

„International Herald Tribune”. Kolejnym bardzo ważnym etapem w jego życiu była współpraca z miesięcznikiem „Kultura” oraz z Radiem Wolna Europa. Po 1989 r. zaczął pisywać felietony do „Gazety Wyborczej”. Jednocześnie, aż do śmierci, publikował w „Le Soir”. Zmarł 20 grudnia 2011 r. w Brukseli, gdzie został pochowany na cmentarzu żydowskim Kraainem.

Leopold Unger należał do elitarnego kręgu opiniotwórczych publicystów w wymiarze światowym. W 2009 r. za wybitne osiągnięcia dziennikarskie oraz kultywowanie dziedzictwa paryskiej „Kultury” został uhonorowany tytułem doktora *honoris causa* naszego Uniwersytetu. W tym samym roku odebrał nagrodę Polskiego PEN Clubu im. Pruszyńskich. W 2010 r. za „niesienie Polsce światła prawdy” otrzymał Orła Karskiego.

Stypendium im. Leopolda Ungera dla adeptów dziennikarstwa przyznawane będzie w drodze konkursu dla czterech laureatów wybranych przez Kapitułę i przybierze postać:

1. Stypendium w formie pieniężnej w wysokości 5 tys. zł dla młodego dziennikarza (poniżej 35. roku życia) o udokumentowanym publikacjami doświadczeniu zawodowym, który zgłosi do konkursu realizację tematu w formie publicystyki;
2. Stypendium w formie dwutygodniowego stażu w redakcji belgijskiego dziennika „Le Soir” w Brukseli;
3. Stypendium w formie miesięcznego stażu w redakcji dziennika „Gazeta Wyborcza” w Warszawie;
4. Stypendium w formie miesięcznego stażu w redakcji tygodnika „Polityka” w Warszawie.

W Kapitułę Stypendium zasiadają m.in. ks. Adam Boniecki, Stefan Bratkowski, Jarosław Kurski, Adam Daniel Rotfeld. Nagroda przyznawana będzie corocznie młodemu dziennikarzom i adeptom dziennikarstwa z całej Polski, którzy mogą wykazać się osiągnięciami zawodowymi i będzie wręczana podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego w UMCS.

Fot. Katarzyna Link

WSPÓŁPRACA UMCS Z KRAŚNIKIEM I WĘGRAMI

23 marca w Kraśniku rektor Stanisław Michałowski, burmistrz Miasta Kraśnik Mirosław Włodarczyk oraz burmistrz Hajdúböszörmény Attila Kiss podpisali porozumienie o współpracy realizowanej na płaszczyznach: edukacyjnej, szkoleniowo-naukowej, doradczej oraz kulturalno-sportowej. Spotkanie połączono z uroczystą immatrykulacją słuchaczy studiów podyplomowych „Turystyka historyczna w społecznościach lokalnych”, które honorowym patronatem objął Ambasador Węgier Ivan Gyurcsik.

Studia te nawiązują do historycznych tradycji współpracy polsko-węgierskiej w Kraśniku i idei dziedzictwa przyjaźni między narodami. Po raz pierwszy w uczelni wyższej na Lubelszczyźnie

nie w programie studiów przewidziano naukę języka węgierskiego. Wykłady dotyczyć będą m.in. walorów turystycznych i bogactwa cywilizacyjnego Węgier. Słuchacze zdobędą kwalifikacje pilota wycieczek, poznając unikalny wę-

Fot. Katarzyna Link

Rozdanie indeksów

gierski rynek turystyczny. Wiele przedmiotów na studiach w Kraśniku zostało dostosowanych do pogłębiania specjalistycznej wiedzy o lokalnej historii i tradycji oraz doskonalenia metod promowania miejscowych atrakcji turystycznych. Stanowi to realizację idei kształtowania tożsamości małych ojczyzn i podnoszenia jakości życia ich mieszkańców.

W spotkaniu w Kraśniku, oprócz sygnatariuszy porozumienia, uczestniczyli także m.in. prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz, dziekan Wydziału Humanistycznego Robert Litwiński, dyrektor Instytutu Historii UMCS Dariusz Słapek, Ryszard Szczygieł z Zakładu Historii Polski Średniowiecznej, a także kierownik studiów podyplomowych.

Fot. Katarzyna Link

Na pierwszym planie od lewej: prof. Ryszard Szczygieł i prof. Robert Litwiński

Grzegorz Jawor

Fot. Archiwum Organizatorów

KONKURS „RODZINNA HISTORIA”

25 marca w Galerii Malarstwa Polskiego XVII–XIX w. na Zamku Lubelskim odbyło się uroczyste zakończenie i podsumowanie VI edycji konkursu „Rodzinna historia” pod honorowym patronatem: prezydenta Miasta Lublin Krzysztofa Żuka, posła Lecha Sprawki, lubelskiego kuratora oświaty Krzysztofa Babisza, dziekana Wydziału Humanistycznego UMCS Roberta Litwińskiego, p.o. dyrektora Instytutu Pamięci Narodowej Oddziału w Lublinie Marcina Krzysztofika. W spotkaniu udział wziął prorektor Ryszard Dębicki.

Konkurs adresowany był do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa lubelskiego. Polegał na zebraniu i opisaniu przez młodzież w formie opowiadania lub reportażu prawdziwego zdarzenia z lat wojny i okupacji (od 1 września 1939 r. do maja 1945 r.), którego uczestnikiem lub obserwatorem był ktoś z rodziny lub znajomych opisującego.

W kategorii szkół gimnazjalnych: I miejsce zajęła Aleksandra Szyszkowska – Gimnazjum Publiczne im. Jana Pawła II w Rejowcu; II miejsce – Karolina Rębacz – Publiczne Gimnazjum w Tarnogrodzie; III miejsce – Weronika Kuziak – Powiatowe Gimnazjum w Biłgoraju.

W kategorii szkół ponadgimnazjalnych: I miejsce zajął Artur Opoka – XXLO w ZSO nr 4 im. Orłów Lwowskich w Lublinie; II miejsce – Dominika Stanicka-Wierchoń – III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie; III miejsce – Aleksandra Badurowicz – Zespół Szkół nr 2 im. Księcia Pawła Karola Sanguszki w Lubartowie.

Fot. Archiwum Organizatorów

Laureaci konkursu

Fot. Aneta Śliwińska

Prof. Grzegorz Kołodko

WYKŁAD PROF. GRZEGORZA KOŁODKI

8 marca w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji wykład pt. „Dokąd zmierza świat i Polska” wygłosił prof. Grzegorz Kołodko. Gościa oficjalnie powitali rektor UMCS Stanisław Michałowski oraz dziekan Wydziału Ekonomicznego Zbigniew Pastuszek. Grzegorz Kołodko to członek Europejskiej Akademii Nauki, Sztuki i Literatury, dyrektor Centrum Badawczego Transformacji, Integracji i Globalizacji TIGER w Akademii Leona Koźmińskiego, wicepremier i Minister Finansów w latach 1994–1997 i 2002–2003. Ekonomista i autor interdyscyplinarnych prac naukowych, opublikowanych w 26 językach. *Dokąd zmierza świat. Ekonomia polityczna przyszłości* to trzecia z serii jego książek.

Fot. Aneta Śliwińska

NASZE SUKCESY

Projekt prof. K. Trębacza w Programie „Polonium”

Prof. dr hab. Kazimierz Trębacz z Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS oraz dr Jean-Baptiste Thibaud z Francji uzyskali wsparcie dla kontynuacji projektu pt. „Określenie podstaw molekularnych sygnałów elektrycznych u roślin” w ramach Programu wymiany osobowej „Polonium” na lata 2013–2014.

Nominacje pracowników UMCS do Rady Archiwalnej

Dr hab. Krzysztof Skupieński, prof. nadzw., kierownik Zakładu Archiwistyki oraz dr Piotr Dymmel, pracownik tego Zakładu i jednocześnie dyrektor Archiwum Państwowego w Lublinie zostali powołani przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na członków Rady Archiwalnej na kadencję 2013–2015. Uroczyste wręczenie nominacji odbyło się 8 kwietnia w siedzibie resortu.

Pracownicy UMCS nagrodzeni Medalem Prezydenta Miasta Lublin

8 marca w Trybunale Koronnym odbyła się uroczystość wręczenia Medalu Prezydenta Miasta Lublin 16 lubliniankom aktywnie działającym na rzecz Lublina i lokalnej społeczności. W gronie nagrodzonych znalazły się dr hab. Elwira Śliwkiewicz-Cisak, prof. nadzw., artysta muzyk i pedagog, kierownik Zakładu Pedagogiki Instrumentalnej UMCS oraz dr hab. Natasza Ziółkowska-Kurczuk z Zakładu Kultury Polskiej. Medale za zasługi wniesione dla Lublina i jego mieszkańców laureatki odebrały z rąk prezydenta Krzysztofa Żuka.

Medioznawca Lev Manovich docenił projekt MediaLab UMCS

Wybitny medioznawca Lev Manovich (The City College of New York) zamieścił na stronie swojego projektu badawczego Software Studies arty-

kuł pt. *ImagePlot user guide in Polish / analysis of V for Vendetta*, w którym opisał zrealizowany w Instytucie Kulturoznawstwa projekt badawczy MediaLab UMCS.

MediaLab UMCS jest inicjatywą, która została zainspirowana zjawiskiem medialabów i projektów realizowanych w interdyscyplinarnych zespołach z wykorzystaniem cyfrowych technologii i sieci. Pomysł na MediaLab UMCS zrodził się na zajęciach z przedmiotu Multimedia realizowanych na międzykierunkowej specjalizacji Cyberkultura (utworzonej przy Instytucie Kulturoznawstwa UMCS). Zasadniczym celem przedsięwzięcia jest stworzenie otwartej przestrzeni twórczej wykorzystującej nowe media do badania, wizualizowania, analizowania i opowiadania o kulturze. Koordynatorem i pomysłodawcą projektu jest dr Radosław Bomba.

Absolwent historii UMCS wiceministrem

22 marca premier Donald Tusk powołał Rafała Magryś na stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Jako wiceminister będzie odpowiadał za działanie rejestrów państwowych i ewidencję ludności.

Rafał Magryś jest z wykształcenia archiwistą. Pracę magisterską pt. *Treści ezoteryczne w znakach notariuszy publicznych w Polsce średniowiecznej* przygotował i obronił w Zakładzie Archiwistyki UMCS w 2001 r. pod kierunkiem prof. Krzysztofa Skupieńskiego. Podczas studiów poszerzał swoją wiedzę w Studenckim Kole Naukowym Archiwistów, kierując jego działalnością w latach 1998–2000. Był kierownikiem Oddziału Archiwistyki Zasobów Cyfrowych Narodowego Archiwum Cyfrowego, zajmował się projektem pl.ID. Wcześniej kierował projektem systemu dla sieci Archiwów Państwowych – Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej.

Do zakresu działań Centrum Personalizacji Dokumentów MSW należy: personalizacja dowodów osobistych,

dokumentów paszportowych z wyłączeniem paszportów tymczasowych, Kart Polaka, zezwoleń na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, a także polskich dokumentów podróży dla cudzoziemców, kart pobytu, dokumentów przewidzianych w Konwencji Genewskiej; utrzymanie systemów teleinformatycznych, zapewniających funkcjonowanie Systemu Centralnej Personalizacji Dokumentów Osobistych.

Marek Konstankiewicz

Adam Gągół finalistą konkursu FameLab

Doktorant Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS został jednym z dziesięciu finalistów konkursu FameLab. Jest to projekt dla badaczy, którzy nie boją się myśleć niestandardowo i mają żylkę popularyzatora nauki. W szranki stają naukowcy, którzy prowadzą badania w zakresie nauk ścisłych, przyrodniczych, medycznych, rolniczych lub technicznych. Gala finałowa odbędzie się 11 maja w Centrum Nauki Kopernik.

Adam Gągół przygotowuje rozprawę doktorską z informatyki na Wydziale Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz z matematyki na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS. Specjalizuje się w rozwiązywaniu problemów na czas. Zagadnienie, w którym komputery zmagająby się bardzo długo, opracowywane przez niego algorytmy aproksymacyjne rozwiążą szybko bez trudu. Przed komputerem siada rzadko, bo go rozprasza. Najlepiej pracuje mu się, gdy pisze markerem po tablicy. Kilka razy w tygodniu spotyka się z innymi matematykami, którzy też myślą przed tablicą. Każdy przed własną, w innym pokoju Katedry Algorytmiki UJ. Interesują go niebanalne pytania. Chociażby to: czy istnieją jakieś matematyczne różnice między tworzeniem muzyki, a jej odtwarzaniem? Pasjonują go też podróże, zwłaszcza te „za jeden uśmiech”. Autostopem dotarł na Kaukaz i na Saharę.

PRACOWNICY UMCS LAUREATAMI RZĄDOWEGO PROGRAMU „TOP 500 INNOVATORS”

Czworo pracowników naszej Uczelni zostało laureatami trzeciej edycji rządowego programu „TOP 500 Innovators” (w kolejności zdobytych punktów):

- **dr Waldemar Kociuba** z Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej,
- **dr Mariusz Barczak** z Wydziału Chemii,
- **dr hab. Agnieszka Szuster-Ciesielska** z Wydziału Biologii i Biotechnologii,
- **dr Oleh Demchuk** z Wydziału Chemii.

Już w kwietniu 80 uczestników programu z całej Polski wyruszy na dwumiesięczny staż do najlepszych ośrodków naukowych świata z pierwszej dziesiątki rankingu szanghajskiego. Program wyposaża uczestników w unikalne kompetencje, pozwalające im prowadzić innowacyjne badania naukowe, ukierunkowane na potrzeby odbiorców z założeniem docelowego wprowadzenia produktu badań na rynek. Laureaci dowiedzą się, jak skutecznie komercjalizować wyniki badań naukowych, a także będą mogli roz-

wijać kompetencje miękkie, takie jak praca w grupie i multidyscyplinarnym zespole badawczym, kreatywne myślenie, efektywne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie konfliktów. Uczestnicy programu będą obserwowali pracę zagranicznych firm, w których istotną rolę odgrywa komercjalizacja wyników badań, spotkają się z przedsiębiorcami i przedstawicielami *venture capital*.

O miejsce w kolejnej edycji programu konkurowało 376 kandydatów z całej Polski. Po ocenie formalnej odbyły się rozmowy kwalifikacyjne i ostatecznie wyłoniono 116 finalistów trzeciej edycji „Top 500 Innovators”, reprezentujących 63 instytucje naukowe z całej Polski. W czerwcu planowana jest uzupełniająca rekrutacja do programu, aby w roku 2013 łącznie 160 pracowników polskiego sektora B+R mogło zrealizować programy stażowo-szkoleniowe na najlepszych uczelniach świata.

„Top 500 Innovators” to największy rządowy program wspierania innowacyjności w nauce. Do końca 2015 r. planowany jest wyjazd aż 500 polskich naukowców i pracow-

ników centrów transferu technologii na staże i szkolenia zagraniczne do ośrodków naukowych i badawczych z czołówki rankingu szanghajskiego (Academic Ranking of World Universities). 160 uczestników dwóch dotychczasowych edycji programu odbyło go w Stanford University i University of California w Berkeley w USA w Dolinie Krzemowej. Po powrocie do Polski założyli stowarzyszenie promujące innowacyjne rozwiązania w nauce i wspierające ośrodki akademickie w udanych wdrożeniach wyników prac badawczych.

Agnieszka Szuster-Ciesielska

Oleh Demczuk

Mariusz Barczak

Waldemar Kociuba

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

Konferencje

Dr Piotr Majewski z Zakładu Historii Sztuki wziął udział w ogólnopolskich konferencjach naukowych: „Wyjazdy «za sztuką». Nadzieje, zyski i straty artystów XIX i XX wieku”, zorganizowanej przez Instytut Historii Sztuki KUL (referat pt. „Środowisko polskich artystów w Paryżu w latach 1946–1950 w publicystyce Wandy Ładniewskiej”), oraz „Józef Czapski – w 20. rocznicę śmierci” – konferencji przygotowanej przez Instytut Historii Sztuki i Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego (referat pt. „Czapski wobec abstrakcji”).

Wyjazdy

W dniach 21–27 lutego dr Krzysztof Stachyra, jako przedstawiciel Komisji Edukacji i Szkolenia Muzykoterapeutów Światowej Federacji Muzykoterapii, przebywał w Moskwie, gdzie prowadził seminarium z zakresu muzykoterapii. W wykładach i warsztatach uczestniczyli nauczyciele i terapeuci z całej Rosji, także z Syberii. W czasie wizyty dr Stachyra odbył konsultacje w kilku moskiewskich ośrodkach zajmujących się pracą z osobami niepełnosprawnymi, rozpoczęto również przygotowania do tłumaczenia na język rosyjski najnowszej książki pod red. Krzysztofa Stachyry pt. *Podstawy muzykoterapii*.

W dniach 14–17 marca dr Krzysztof Stachyra gościł z wykładami w Uniwersytecie w Zagrzebiu w Chorwacji. Dla studentów podyplomowych studiów muzykoterapii poprowadził seminarium oraz warsztaty z zakresu receptywnych technik muzykoterapii.

Współpraca ISP UMCS z Zespołem Szkół Plastycznych im. Norwida w Lublinie

W marcu w Galerii ZSP im. K. C. Norwida w Lublinie odbyła się wystawa malarstwa czterech absolwentek Instytutu Sztuk Pięknych UMCS, dyplomantek prof. Mariusza Drzewińskiego – Pauliny Litwin, Karoliny Włodek, Alicji Pulik i Jolanty Lach. Wystawie towarzyszyło omówienie koncepcji obrazów przez młode artystki. Inicjatorką i kuratorką przedsięwzięcia była dr Paulina Zarebska-Denusiuk, nauczycielka historii sztuki z ZSP. Była to już druga wystawa prac studentów ISP zrealizowana w szkole w tym roku akademickim. Na pierwszej wystawie zaprezentowano prace studentów z Koła Naukowo-Artystycznego Malarstwa ISP pt. „Krój niezdefiniowany”, przygotowane pod kierunkiem – dr. hab. Sławomira Tomana. Wzięli w niej udział: Janek Chwedoruk, Mikołaj Kowalski, Maciej Kusy, Jerzy Norkowski, Jowita Paszko, Małgorzata Pawlak, Marcin Proczek, Olga Winiarczyk i Miłosz Zawistowski. Spotkania odbyły się w ramach porozumienia o współpracy zawartego pomiędzy WA i ZSP na początku tego roku akademickiego.

II „Miesiąc Grafiki” w Galerii Zajeżdźnia

Na przełomie marca i kwietnia Instytut Sztuk Pięknych oraz akademicka Galeria Zajeżdźnia przygotowali drugą edycję „Miesiąca Grafiki”. W ubiegłym roku zaprezentowana została twórczość artystów związanych z wrocławską Akademią Sztuk Pięknych. Tegoroczny „Miesiąc Grafiki Poznańskiej” miał na celu przybliżenie twórczości wykładowców i studentów z Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Pierwsza wystawa dotyczyła druku wklęsłego i wypukłego, druga – płaskiego. W dwóch odsłonach zobaczyć można było prace: Grzegorza Nowickiego, Andrzeja Bobrowskiego, Piotra Szurka, Stefana Ficnera, Mirosława Pawłowskiego, Macieja Kuraka, Agnieszki Mori, Maryny Mazur, Marka Glinkowskiego, Jarosława Janasa, Maksymiliana Skorwidera, Michała Tatarkiewicza i Radosława Włodarskiego oraz studentów poznańskiej uczelni. Inicjatorką i kuratorką przedsięwzięcia była dr Anna Perłowska-Weiser z Zakładu Grafiki Projektowej i Serigrafii ISP UMCS. Cykl „Miesiąc Grafiki” kontynuowany będzie również w kolejnych latach.

Animatorzy Muzyki Wydziału Artystycznego

Z inicjatywy studentów I roku studiów II stopnia kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej w Instytucie Muzyki powstało koło artystyczno-naukowe Animatorzy Muzyki Wydziału Artystycznego. Trzon koła tworzy osmioosobowy Zarząd w składzie:

Gottlieb Skvortsoff, Monika Sławińska, Anna Skawińska, Ola Dziurka, Marcin Obuchowski, Aneta Tarka, Magdalena Kitaszewska-Twaróg, Angelika Iwaniuk. Opiekunem koła został dr Mirosław Grusiewicz. Swoją działalność koło rozpoczęło koncertem, który odbył się w sali koncertowej WA UMCS 26 marca.

WYDZIAŁ CHEMII

Goście

W dniach 1–31 marca na Wydziale Chemii w Zakładzie Modelowania Procesów Fizykochemicznych gościł Dr Sci. Yaroslav Ilnytsky z Institute for Condensed Matter Physics, National Academy of Sciences of Ukraine. Celem przyjazdu była wymiana stypendialna w ramach projektu STCSCMBS.

Wyjazdy

Dr Paweł Mergo, mgr Mariusz Makara i mgr Krzysztof Poturaj z Pracowni Technologii Światłowodów w dniach 12–14 marca uczestniczyli w spotkaniu *ACTMOST review meeting* w ramach 7PR UE w IPHT Jena, Niemcy.

Prof. dr hab. Kazimierz Michał Pietrusiewicz z Zakładu Chemii Organicznej w dniach 11–13 marca uczestniczył w sympozjum „Angewandte Chemie”, które odbyło się w Freien Universitat Berlin, Niemcy.

Mgr Anna Koper z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 16–21 marca uczestniczyła w konferencji „The International Society of Electrochemistry & XXII International Symposium on Bioelectrochemistry and Bioenergetics of the Bioelectrochemical Society” w Bochum, Niemcy.

Dr hab. Katarzyna Tyszczyk-Rotko oraz dr Agnieszka Nosal-Wiercińska z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 22–27 marca uczestniczyły w konferencji „The Portuguese Electrochemical Society”, która odbyła się w Porto, Portugalia.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Doktoraty

5 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Marka Bema. Temat: „Obóz zagłady w Sobiborze 1942–1943”. Promotor: dr hab. Emil Horoch, prof. nadzw. Recenzenci: dr hab. Andrzej Żbikowski, prof. nadzw. (UW), dr hab. Robert Litwiński, prof. nadzw. (UMCS)

20 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Anny Zdunek. Temat: „Modlitwa litanijna w analizie genologicznej”. Promotor: prof. dr hab. Maria Wojtak. Recenzenci: prof. dr hab. Danuta Ostaszewska (UŚ), dr hab. Ewa Malinowska, prof. nadzw. (UO).

20 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Karoliny Szcześniak. Temat: „Między reportażem a literaturą faktu. Twórczość Wojciecha Tochmana w analizie genologicznej”. Promotor: prof. dr hab. Maria Wojtak. Recenzenci: prof. dr hab. Małgorzata Kita (UŚ), prof. dr hab. Krzysztof Stępnik (UMCS).

20 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Ewy Sędzimir. Temat: „Szkolnictwo Lubartowa w latach 1819–1989”. Promotor: prof. dr hab. Wiesław Śladkowski. Recenzenci:

prof. dr hab. Małgorzata Willaume (UMCS), prof. dr hab. Romuald Turkowski (UW).

Konferencje

Prof. Irmina Wawrzyczek wzięła udział w międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Perspectives on Interculturality” zorganizowanej w dniach 28 lutego – 1 marca przez Center for Intercultural Studies w Saint Louis University, USA. Konferencja, poświęcona zagadnieniom nowych metod badania zjawisk i procesów międzykulturowych, zgromadziła przedstawicieli wielu dziedzin nauki: filozofii, antropologii, socjologii, psychologii, prawa, historii, kulturoznawstwa i literaturoznawstwa. Prof. Wawrzyczek wygłosiła referat pt. „Promotion of Tourist Destinations and Interculturality: the City of Krakow in the British Press”.

1 marca dr Marek Florek z Instytutu Archeologii przedstawił referat „Zniszczenia Rudnika i okolic w czasie Wielkiej Wojny 1914–1918” na konferencji naukowej „Bitwa Rudnicka w historii miasta”, zorganizowanej przez Burmistrza Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, Towarzystwo Miłośników Ziemi Rudnickiej oraz Komitet Obchodów 100. Rocznicy Bitwy Rudnickiej.

Dr Adam Głaz z Zakładu Języka Angielskiego wziął udział w konferencji LISLAC2, Linguistic Snapshots: Language and Cognition 2, zorganizowanej przez Uniwersytet Śląski w dniach 1–2 marca w Sosnowcu. Dr Głaz wygłosił referat pt. „Item vs. system: The definite article revisited”. Wśród zaproszonych gości znalazł się prof. Klaus-Uwe Panther z Nanjing Normal University (Chiny) oraz Uniwersytetu w Hamburgu (Niemcy).

W dniach 5–7 marca dr Halina Taras i dr hab. Anna Zakościelna z Instytutu Archeologii uczestniczyły ▶

w międzynarodowej konferencji naukowej „Супольнасці каменнага і бронзавага вякоў міжрэчча Віслы і Дняпра”, zorganizowanej w Mińsku na Białorusi przez Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь. Dr H. Taras wygłosiła referat „Brązowe sztylety wschodniej proveniencji na ziemiach polskich”, a dr hab. A. Zakościelna była współautorką wystąpienia, przygotowanego wspólnie z dr Eleną Starkową z Państwowego Muzeum Ermitażu w Sankt-Peterburgu, pt. „Сравнительный анализ технологии изготовления керамики энеолитических культур Восточной Европы (трипольской, позднемалицкой и люблинско-волинской)”. ❧

Dr Ewa Antoszek z Zakładu Literatury i Kultury Amerykańskiej wzięła udział w 10th International Conference of the Collegium for African American Research, In commemoration of the 50th Anniversary of the March on Washington and the Death of WEB Du Bois „Dreams Deferred, Promises and Struggles: Perceptions and Interrogations of Empire, Nation, and Society by Peoples of African Descent”. Konferencja odbyła się w dniach 12–16 marca w Atlancie w Stanach Zjednoczonych. Dr Antoszek wygłosiła referat pt. „Negotiating Black and Chicana Identity in Selected Productions by African American and Mexican American Female Artists”. ❧

Dr Joanna Jabłońska-Hood z Zakładu Języka Angielskiego wzięła udział w międzynarodowej konferencji LAFAL 3 [Linguistic Approaches to Funniness, Amusement and Laughter, 3rd International Symposium: Entertainment Discourse beyond Humour Studies], zorganizowanej przez Uniwersytet Łódzki w dniach 21–23 marca. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. prof. Rachel Giora, prof. Miriam Locher, dr Brett Mills, prof. Paul Simpson oraz prof. Elizabeth Stokoe. Dr Jabłońska-Hood wygłosiła

referat pt. „British humour is misunderstood?”. ❧

W międzynarodowej konferencji Управление документацией: прошлое, настоящее и будущее, zorganizowanej przez Rosyjski Państwowy Uniwersytet Humanistyczny, która odbyła się w Moskwie w dniach 21–22 marca, udział wzięli pracownicy Zakładu Archiwistyki UMCS – Janusz Łosowski z referatem „Роль документа в жизни польских крестьян XVI–XVIII века. Главные проблемы”, Krzysztof Skupieński z referatem „Управление документацией в Польше – состояние и перспективы”, Artur Górak z referatem „Введение российской системы делопроизводства в губернской администрации Царства Польского” oraz ten ostatni wraz z Markiem Konstankiewiczem z referatem „Предположения и реализация самостоятельного направления университетского образования - архивоведение и управление записями”. ❧

Publikacje

W grudniu ukazała się III część *Peregrynacji do źródeł* pod tytułem: *Przestrzeń mityczna, przestrzeń realna Lubelszczyzny w twórczości pisarzy XIX–XXI wieku*, red. J. Szczesniak, D. Trześniowski, Lublin 2012. Monografia pokazuje wielowątkowość i bogactwo interpretacyjnych odniesień motywu peregrynacji do źródeł przez pryzmat regionalizmu. Takie ujęcie wzbogaca wieloaspektowość zainteresowań historyków literatury i pozwala pokazać nowatorstwo realizacji tej problematyki w kontekstach egzystencjalnych, psychologicznych i aksjologicznych. W tomie znalazły się m.in. rozprawy pracowników Zakładu Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski: Moniki Gabrys-Sławińskiej i Agaty Skały. ❧

W marcu nakładem wydawnictwa Cambridge Scholars Publish-

ing ukazała się monografia wieloautorska zatytułowana *The Lives of Texts: Exploring the Metaphor*, pod redakcją Katarzyny Pisarskiej i Andrzeja Sławomira Kowalczyka. Autorami rozdziałów w monografii są m.in. pracownicy Zakładu Literatury Angielskiej oraz Zakładu Literatury Angloirlandzkiej Instytutu Anglistyki UMCS. Przyjawszy za punkt wyjścia podobieństwo między tekstem i żywym organizmem, autorzy analizują różne etapy „życia” tekstów w utworach literackich, adaptacjach filmowych i powieściach graficznych, śledząc przez pryzmat tytułowej metafory zjawiska związane z powstawaniem, rozpowszechnianiem i recepcją tekstu. ❧

Tom publikacji *Fantastyka XIX–XXI wieku. Kanon i obrzeża*, cz. II, red. J. Szczesniak, Lublin 2013 jest kolejnym zbiorem studiów dotyczących badań na temat fantastyki, przygotowanym przez literaturoznawców UMCS. Jak pisała recenzentka, prof. E. Paczowska: „Tom udowadnia, z jednej strony, wagę fantastyki jako jednego z najważniejszych języków modernizmu. Z drugiej zaś pokazuje, jak fantastyka najnowsza, dokonująca ciągle «przerabiania» motywów modernistycznych, otwiera je na dzisiejsze konsekwencje odkryć nauki i technologii”. W książce znalazły się artykuły historyków literatury polskiej, francuskiej, niemieckiej, angielskiej i rosyjskiej. ❧

W marcu ukazała się książka *The Younger Generation: „Akten des ersten Lublin-Berliner Doktorandenkolloquiums am 09.–10.06.2010 in Lublin”*, przygotowana w Wydawnictwie UMCS, zredagowana przez Piotra Łuczkiwicza z Instytutu Archeologii. Publikacja zawiera materiały prezentowane w UMCS w czasie pierwszej lubelsko-berlińskiej konferencji doktorantów, zorganizowanej przez Instytut Archeologii UMCS oraz Institut für Prähistorische Archäologie der Freien Universität Berlin. Znalazły się tu obszerne opracowania przygotowane

przez pracowników IA: *Distribution of Roman mirrors in Scandinavia and in the Crimea – the differences and similarities* dr Barbary Niezabitowskiej-Wiśniewskiej oraz *A Magdalenian site in Klementowice (Eastern Poland) – New discoveries and perspectives for the future research* mgr. Tadeusza Wiśniewskiego. Recenzja książki znajduje się na s. 48.

Międzyuczelniane Warsztaty Archeologiczne

W dniach 18–20 marca w Instytucie Archeologii odbyły się zajęcia przygotowane w ramach V Międzyuczelnianych Warsztatów Archeologicznych, zorganizowanych wspólnie przez Koło Naukowe Studentów Archeologii UMCS i Zarząd Samorządu Studentów Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. W czasie dwóch pierwszych dni zrealizowano następujące warsztaty: *Szczątki kostne źródłem informacji wszelakich* – prowadzący dr hab. Wanda Kozak-Zychman, prof. UMCS; *Nie taki diabeł straszny jak go malują... – podstawowe zasady dokumentowania zabytków archeologicznych na przykładzie fibul w teorii i praktyce* – prowadzący dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska; *Wokół technologii i wytwórczości narzędziowej krzemieniarstwa najstarszej fazy neolitu* – prowadzący mgr Marcin Szeliga; *'Leatherworking' wczoraj i dziś. Prezentacja podstawowych technik pracy ze skórą* – prowadzący lic. IA Łukasz Sajnog oraz wykłady: *Klementowice – obozowisko na rubieży świata magdaleńskiego* – mgr Tadeusz Wiśniewski; *Blaski i cienie. Badanie stanowisk lessowych* – dr Halina Taras; *Wczesnoeolityczna kultura lubelsko-wołyńska* – dr hab. Anna Zakościelna; *W krainie kleszczy i gzów – 10 lat badań wykopaliskowych w Ułowie na Roztoczu Środkowym* – dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska; *Kultura przeworska – Wandale – Sobieszyn* – dr Piotr Łuczkiewicz;

Jak Goci budowali porządek w Europie – prof. dr hab. Andrzej Kowski. Trzeciego dnia uczestnicy warsztatów byli gośćmi pracowników Działu Archeologii Muzeum Lubelskiego oraz zwiedzali miasto, a następnie wyjechali na dalsze obrady do Warszawy.

Targi turystyczne w Berlinie

W dniach 7–10 marca grupa studentów III roku filologii germańskiej ze specjalności turystycznej uczestniczyła w największych na świecie targach turystycznych ITB w Berlinie. Wyjazd odbywał się w ramach przedmiotu Warsztaty terenowe i targi turystyczne. Część wyjazdu poświęcona była na zwiedzanie największych atrakcji miasta, a studenci mogli się sprawdzić w roli przewodników i zaznajomić z topografią dużego miasta. Wyjazd w znacznie mierze (zamawianie noclegów, przejazdu) był organizowany przez studentów, którzy mogli w ten sposób spróbować swoich sił jako organizatorzy turystyki. Kierownikiem merytorycznym był dr Andrzej Tucki (Zakład Geografii Regionalnej i Turyzmu).

Wykład archeologiczny dla dzieci

23 marca odbył się kolejny wykład dla młodych miłośników nauki, w ramach spotkań z pracownikami naukowymi UMCS organizowanych przez Uniwersytet Dziecięcy. Wykład prowadziły tym razem dr hab. Wanda Kozak-Zychman, prof. UMCS i mgr Agnieszka Traska z Pracowni Antropologicznej Instytutu Archeologii. Dzieci miały okazję wysłuchać i aktywnie uczestniczyć w zajęciach „Dlaczego wyglądamy jak wyglądamy? Skóra, włosy, oczy... skąd te różnice?”. Wykład został przyjęty z dużym zainteresowaniem, a mali studenci zadawali wiele pytań, dzielili się też swoją wiedzą i doświadczeniami. Dzieci, które wzięły udział w zorganizowanym konkursie, otrzymały dyplomy uznania.

Konkurs Języka Rosyjskiego w Wisznicach

6 marca delegacja pracowników Instytutu Filologii Słowiańskiej odwiedziła LO im. W. Zawadzkiego w Wisznicach w związku z odbywającym się tam II Konkursem Języka Rosyjskiego „Znam i lubię język rosyjski”. Wzięli w nim udział gimnazjaliści z 13 szkół gimnazjalnych powiatu bialskiego, parczewskiego, włodawskiego i miasta Biała Podlaska. Konkurs przebiegał pod honorowym patronatem Instytutu Filologii Słowiańskiej, Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego oraz Starosty Powiatu Bialskiego. W skład delegacji weszli – dyrektor prof. Feliks Czyżewski, dr Halina Rycyk-Sztajdel (przewodnicząca jury) oraz dr Ewa Białek (członek jury). Dyrektor Instytutu spotkał się także z nauczycielami ze szkół uczestniczących w konkursie. Dyskusja dotyczyła miejsca języka rosyjskiego na obecnym rynku edukacyjnym.

Nadwożański trójkąt w 24 godziny

7 marca w Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS odbyła się prezentacja pt. „Nadwożański trójkąt w 24 godziny”. Autorem prezentacji była dr Ewa Białek, która podzieliła się z obecnymi na spotkaniu studentami i wykładowcami swoimi wspomnieniami z podróży, jaką odbyła w 2012 r. do malowniczego Niżnego Nowogrodu oraz miasteczek Gorodiec i Siemionow położonych nad Wołgą (ponad 400 km na południowy wschód od Moskwy).

Dzięki zdjęciom i krótkim nagraniom słuchacze mogli przenieść się wprost do miasteczka pierników i samowarów (Gorodiec) oraz do stolicy matryoszek (Siemionow), a także podziwiać Wołgę i Okę z platformy widokowej nowogrodzkiego Kremla. Prawa część Niżnego Nowogrodu ulokowana jest na wzgórzach, z których doskonale widać ujście Oky do Wołgi.

Autorka prezentacji przybliżyła atmosferę nadwożańskich miejscowości, a także realia podróżowania (szybki nowoczesny pociąg Sapsan, pociągi podmiejskie, tzw. elektryczki). Omówiła też sztukę ludową z tego regionu. Siemionow słynie nie tylko z wyrabiania tradycyjnych matrioszek, ale także z tzw. *ehochłomy*. Są to wyroby drewniane (przede wszystkim przedmioty codziennego użytku, naczynia) mieniące się złotem, czerwienią, zielenią, z elementami czerni. Naczynia (wykonane ze specjalnie przygotowanego drewna lipy, brzozy lub klonu) zdobi się według wielofazowej techniki wywodzącej się jeszcze z XVII / XVIII w., a następnie suszy w specjalnych piecach. Typowe są motywy kwiatowe oraz owoców – runo leśne, a także... truskawki. Samowary i pierniki zazwyczaj kojarzone są z Tułą. Jednak kolejną ich stolicą jest właśnie nadwożańskie miasteczko Gorodiec, które zarazem urzeka starą drewnianą architekturą (charakterystyczne są bogato rzeźbione obramienia okien). Jest to też miasto muzeów, w którym rozwija się tradycyjne rzemiosło (malowane naczynia z drewna i zabawki, z białą, czarną lub czerwoną obwódką, główne motywy to kwiaty oraz symboliczny koń). Do obu miasteczek z Niżnego Nowogrodu przejeżdża się przez mosty nad Wołgą. Uczestnicy spotkania mogli obejrzeć także prawdziwe walonki pochodzące aż z Wołogdy.

Prezentacja zorganizowana została w ramach cyklu spotkań o mniej i bardziej znanych zakątkach Rosji. Zgromadziła, poza sobą już publicznością (rosyjscy i rosjoznawcy), także nowych słuchaczy (studenci lingwistyki).

Ewa Białek

Umowa patronacka z IV LO im. S. Staszica w Białej Podlaskiej

Instytut Filologii Słowiańskiej od lat aktywnie współpracuje ze śro-

dowiskiem szkolnym Lubelszczyzny w ramach umów patronackich i porozumień o współpracy. 4 kwietnia do szkół objętych patronatem naukowym Instytutu Filologii Słowiańskiej dołączyło IV LO im. S. Staszica w Białej Podlaskiej.

W uroczystości podpisania umowy ze strony Instytutu uczestniczył dyrektor IFS prof. dr hab. Feliks Czyżewski, a także dr Ewa Białek (Komisja ds. Promocji IFS) oraz mgr Małgorzata Ułanek (opiekun Koła Naukowego Rusycystów). Liceum reprezentował dyrektor Stanisław Romanowski, a także kadra nauczycielska – p. Urszula Remiszewska i p. Elżbieta Kasztelan. W uroczystości wzięła także udział p. Joanna Marchel, naczelnik Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Biała Podlaska.

Dyrektor Instytutu w swoim wystąpieniu przedstawił działalność IFS wraz z ofertą edukacyjną, a także perspektywę nauczania języków słowiańskich. Dr Ewa Białek omówiła cele i stan umów patronackich, zaś mgr Małgorzata Ułanek przybliżyła działalność studencką w ramach kół naukowych.

Uczniowie pod opieką nauczycieli przygotowali ciekawy program artystyczny – recytację wierszy oraz śpiewanie piosenek rosyjskich. Na uroczystości obecne były także lokalne media.

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

Doktoraty

27 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Witolda Tutaka „Funkcjonowanie systemu ocen oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć w gminach”. Promoto-

rem był prof. dr hab. Marian Harasimiuk, zaś recenzentami prof. dr hab. Andrzej Mizgajski (Instytut Geografii Fizycznej i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego, UAM w Poznaniu) i dr hab. Mariusz Kistowski, prof. UG (Instytut Geografii).

Spotkania

20 marca odbyło się kolejne spotkanie w ramach cyklu debaty studenckiej „Gospodarka przestrzenna w teorii i praktyce”, zatytułowane „Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym”. Organizatorem debaty było Studenckie Koło Planistów wspólnie z pracownikami Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania (dr Dagmara Kociuba). Gościem debaty był dr Jacek Warda z Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin.

W dniach 25–28 marca na Wydziale gościł prof. Khageshwar Patel z Uniwersytetu Pt. Ravishankar Shukla w Raipur (Indie). Wygłosił referat „Environmental Pollution in central India”. Wizytę koordynowali dr inż. Miłosz Huber i dr Lesia Lata. Prof. K. Patel jest geochemikiem i zajmuje się zanieczyszczeniami pochodzenia antropogenicznego. Celem wizyty było nawiązanie współpracy z Wydziałem oraz rozmowy dotyczące wspólnych badań naukowych.

27 marca odbyło się spotkanie robocze w sprawie realizacji projektu EUniverCities oraz zaangażowania w jego realizację Wydziału i Uniwersytetu. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele naszej Uczelni i Urzędu Miasta Lublin, m.in. Anna Jakubaszek, Joanna Szela, Agnieszka Małyska, Joanna Żytowska, Gracja Marcewicz, Bogusław Hajda, Marcin Skrzypek. Przewodniczącą i głównym inicjatorem spotkania była mgr Anna Polska (Zakład Geografii Społeczno-Ekonomicznej).

Nominacje

18 marca Główny Geodeta Kraju powołał dr Teresę Brzezińską-Wójcik na

stanowisko członka Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej przy Głównym Geodecie Kraju. Student I roku studiów magisterskich geografii objął funkcję sekretarza w nowo powstałej Ogólnopolskiej Naukowej Sieci Studentów Geoinformatyki, która została powołana podczas Integracyjnej Konferencji Studentów Geoinformatyki (21–22 marca) w Warszawie. Przybyło na nią blisko 35 studentów reprezentujących 13 kół naukowych z 12 krajowych uczelni.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Sukces w szpilkach

8 marca, z okazji Dnia Kobiet, odbyła się debata „Sukces w szpilkach”, zorganizowana przez Politologiczne Koło Naukowe UMCS i Radę Wydziałową Samorządu Studentów Wydziału Politologii. Wśród zaproszonych gości były kobiety z Lubelszczyzny odnoszące sukcesy na polu naukowym, w biznesie, w polityce i w mediach. W debacie udział wzięły: prof. Iwona Hofman (Wydział Politologii UMCS), Anna Dąbrowska (TVP Lublin), Beata Gorajek (Targi Lublin S.A.) i Bożena Lisowska (Radna Sejmiku Województwa Lubelskiego). Spotkanie miało na celu zwrócenie uwagi na potencjał kobiet, które chętnie angażują się w różne dziedziny życia zawodowego oraz odnoszą w nich coraz częściej liczne sukcesy. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli rektor UMCS oraz marszałek województwa lubelskiego.

Wieczór Kultury Bałkańskiej

1 marca na Wydziale Politologii odbył się Wieczór Kultury Bałkańskiej.

W programie przewidziano m.in.: spotkanie z dyplomatą Tadeuszem Zienkiewiczem, wprowadzenie do języka macedońskiego, „Podróż po Bałkanach” – pokaz zdjęć i opowieści z podróży członków Koła Naukowego, karaoke w stylu bałkańskim czy kącik kulinarny. Głównym organizatorem wydarzenia było Koło Naukowe Studiów Wschodnioeuropejskich.

Wykłady

20 lutego w Sali Rady Wydziału Politologii odbył się wykład, w języku portugalskim z tłumaczeniem na język polski, prof. Albene Miriam Menezes Klemi z Universidade de Brasília pt. „Brazylijskie elektrownie wodne a integracja krajów Ameryki Południowej w kontekście ochrony przyrody, środowiska naturalnego i praw człowieka”. Spotkanie zorganizowali Zakład Stosunków Międzynarodowych oraz Koło Latinoamerykanistów UMCS.

12 marca odbył się wykład Iaina Stewarta, Pierwszego Sekretarza ds. Politycznych Ambasady Brytyjskiej w Warszawie oraz Martina Oxleya, Dyrektora Sekcji Handlowej Ambasady Brytyjskiej w Warszawie pt. „UK & Europe”, zorganizowany przez Wydział Politologii i Centrum Brytyjskie.

19 marca w Auli im. I. Daszyńskiego odbył się wykład dr. Piotra Kładoczego z Uniwersytetu Warszawskiego i Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka pt. „Zakaz tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego i poniżającego traktowania – standardy prawne i praktyka naruszająca w Polsce”, zorganizowany przez Zakład Praw Człowieka.

19 marca w Sali Rady Wydziału Politologii odbył się wykład prof. Edwarda Halizaka „Chińska nauka o stosunkach międzynarodowych”, zorganizowany przez Polskie Towarzystwo Studiów Międzynarodowych, Oddział w Lublinie.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Habilitacje

13 marca odbyło się kolokwium habilitacyjne dr. Andrzeja Niezgody (Katedra Prawa Finansowego). Temat rozprawy: „Podział zasobów publicznych między administrację rządową i samorządową”. Recenzenci: dr hab. Elżbieta Kornberger-Sokołowska, prof. nadzw. z Uniwersytetu Warszawskiego i prof. dr hab. Antoni Hanusz (UMCS).

Konferencje

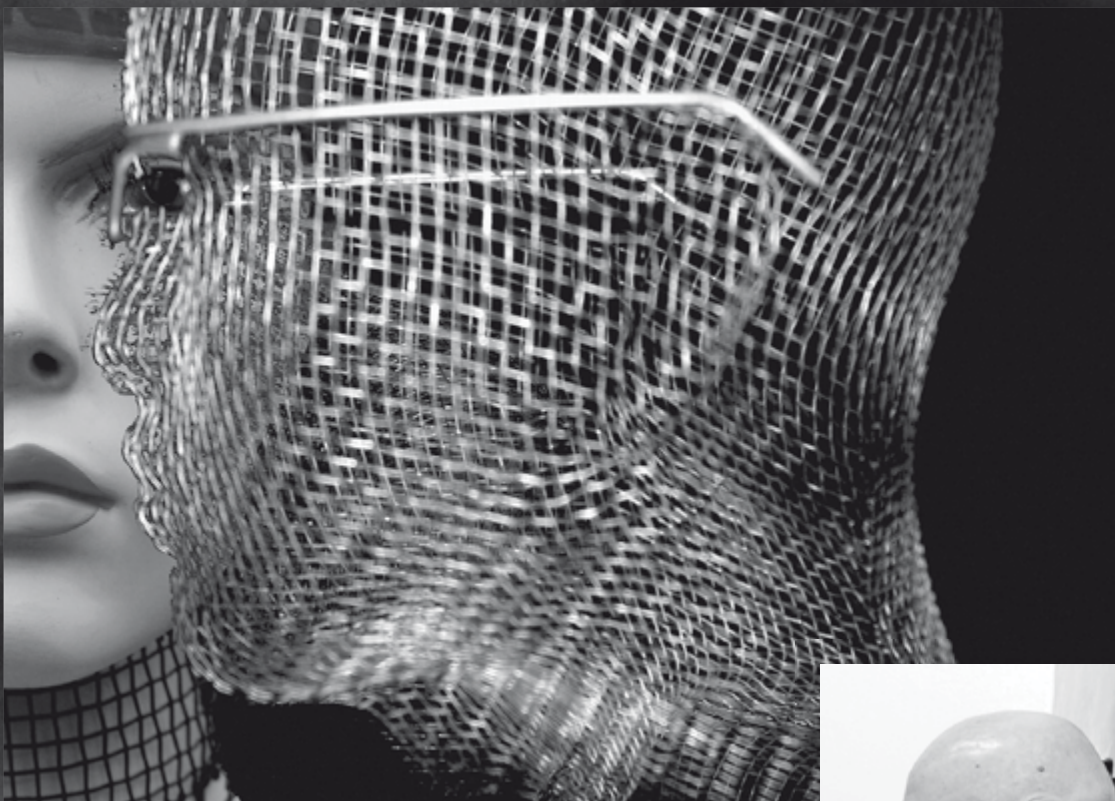
7 marca odbył się zorganizowany przez Studenckie Koło Naukowe Prawników wykład sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego prof. dr. hab. Antoniego Hanusza pt. „Zasada zaufania do organów podatkowych w świetle orzecznictwa sądów administracyjnych”.

20 marca odbyła się konferencja zorganizowana przez Katedrę Prawa Rzymskiego Instytutu Historii i Teorii Państwa i Prawa WPiA UMCS pt. „Okupacja i prawo”.

20 marca odbyła się konferencja zorganizowana przez stowarzyszenie ELSA Lublin WPiA UMCS pt. „Prawne regulacje dotyczące zastosowania energii atomowej w Polsce”.

20 marca odbył się zorganizowany przez Studenckie Koło Naukowe Prawników WPiA UMCS XLI Środowiskowy Konkurs Kraśomówczy.

W dniach 15–16 marca, w ramach zorganizowanego przez Wydział III Zjazdu Studentów Administratywistów, odbyła się konferencja międzynarodowa pt. „Prawno-administracyjne ograniczenia podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej”.

Manekiny 3, druk cyfrowy, 100 × 140 cm, 2007

JUBILEUSZ 30-LECIA PRACY TWÓRCZEJ PROF. GRZEGORZA DOBIESŁAWA MAZURKA

Prof. G. D. Mazurek

Fot. Piotr Maciak

Z okazji 30-lecia pracy twórczej prof. Grzegorza Dobiesława Mazurka w Muzeum Lubelskim w Lublinie zaprezentowana została retrospektywna wystawa grafiki artystycznej autorstwa jubilata pt. „Piksel kontra punkt – mitologia rzeczywistości”. Był to największy jak dotąd tak obszerny przegląd twórczości lubelskiego artysty.

Aktywność twórcza prof. Grzegorza Dobiesława Mazurka – absolwenta warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, dziekana Wydziału Artystycznego UMCS w latach 1999–2005, animatora Kolegium Sztuk Pięknych w Kazimierzu Dolnym, obecnie kierownika Katedry Sztuki Mediów Cyfrowych UMCS – konsekwentnie obejmuje grafikę artystyczną. Jego droga twórcza odzwierciedla znamienne dla naszych czasów przemianę tego medium: od dyscypliny warsztatowej, związanej z tradycyjnym, „analogo-

wym”, czyli ręcznym sposobem pracy nad graficzną matrycą, do techniki cyfrowej, w której rolę rzeczywistej matrycy przejął ekran komputera, a podstawowym narzędziem artysty stał się graficzny *software*.

Przygotowana z okazji jubileuszu artysty wystawa już w samym tytule wskazała na tę zdumiewającą metamorfozę: podstawowy dla grafiki element formalny, tj. punkt, uzyskiwany od wieków za pomocą np. rylca, został w naszych czasach zamieniony na piksel, czyli pojedynczą graficzną jednostkę struktury obrazu cyfrowego. W tym przypadku nie

ma przesady w twierdzeniu, że żyjemy w dobie prawdziwej rewolucji. Czy jednak – jak przystało na rewolucyjnych oponentów – te dwie formuły grafiki są ze sobą sprzeczne? Czy rywalizują ze sobą, czy też się wzajemnie uzupełniają? Czy napięcie pomiędzy tymi dwoma podejściami do sztuki graficznej jest sygnałem sporu, jaki dzisiaj każdy zajmujący się tą dyscypliną sztuki twórca musi na własną rękę rozstrzygnąć?

Pierwsza część wystawy objęła prace wykonane w warsztatowej technice linorytu punktowego, która była specjalnością artysty w latach

80. i 90 XX w. Zaprezentowane zostały cykle: *Portrety* (1980–1983), *Wszyscy moi przyjaciele* (1983–1994), *Sklep z zabawkami* (1989–1994) i *Poker* (1991–1994). Artystę zawsze interesowały motywy postaci oraz portret. Szczególnie ten drugi temat został bogato zaprezentowany na wystawie. W wielkoformatowych obrazach graficznych oglądać można było powiększone w stosunku do rozmiarów naturalnych, mocno kadrowane i najczęściej ujęte frontalnie wizerunki osób. Punktem wyjścia były dla nich fotografowane na przestrzeni lat twarze zaprzyjaźnionych artystów, znajomych, rodziny, a także twarz własna. Trafnie scharakteryzowała je Anna Hałata, kuratorka wystawy: „Bohaterowie portretów sprawiają wrażenie pogrążonych w hipnozie, mimo że ich oczy patrzą prosto w obiektyw, wydają się być zamyśleni i nieobecni, tworzą pewien dystans. Poszukiwanie prawdy o człowieku ujawnia szczególnie wrażliwość autora – być może dlatego jego graficzne wizerunki uzależniają, intrygując swoją intensywnością, absorbując uwagę precyzją detalu i ekspresji spojrzenia, w którym ukryte jest jakieś wewnętrzne napięcie i tajemnica”¹. Obok portretu, ważnym nurtem w twórczości artysty są motywy dotyczące czasu, przemijania i śmierci. Pojawiały się one w linorytniczym cyklu *Nocą przylatują Anioły* (1998–2003).

Od 2001 r. artysta rozwija technikę grafiki cyfrowej. Druga część wystawy objęła właśnie prace z tego obszaru. W cyklach *Prawy do lewego* (od 2001), *Manekiny* (od 2007) autor stworzył szereg intrygujących portretów. Natomiast w obrazach cyfrowych z cykli *Negatyw* (od 2004) i *Mgła* (od 2010) artysta wciąż rozwija wątki związane ze sferą pamięci i przemijania. Odrębnym obszarem zainteresowań są akty, którym poświęcony jest zapoczątkowany w 2009 r. cykl *ODADOZ*. „Są one odbiciem fascynacji związanych z sensualną sferą życia, w których autor bada wzajemne zależności nagiego, kobiecego ciała i optycznej gry elementów wygenerowanych przez cy-

frowe medium, tworząc uniwersalny wizerunek współczesnej Wenus.”²

Grafiki cyfrowe nadal są figuralne, ale ich charakter jest już zdecydowanie inny. W porównaniu do linorytów, obrazy te wydają się być bardziej nowoczesne w wyrazie. Kompozycje są intensywniej nasycone światłem, mają więcej powietrza, są bardziej przejrzyste i czytelniejsze. Sporadycznie też pojawia się w nich kolor, najczęściej jednorodna czerwień, która tworzy mocny kontrast dla wszechobecnej czerni i bieli. Zarówno w cyklach linorytniczych, jak i cyfrowych artysta nie tylko dokonuje bezpośredniej rejestracji interesujących go motywów. Jest jeszcze druga warstwa tych obrazów. Tworzy ją geometryczna siatka, szachownicowa struktura podziałów płaszczyzny, nałożona na warstwę przedstawiającą. Wprowadza ona matematyczny, uporządkowany wymiar obrazowania.

Na wystawie oglądamy dzieła wykonane w obu formułach – warsztatowej i cyfrowej, zestawione równoprawnie i symetrycznie. Siła tej ekspozycji polegała na tym, że widz sam musiał ocenić przemiany sztuki graficznej we współczesności. Ileż to już razy sztuka zmieniała swą „akustykę”, jak to nazywał Czapski (*nota bene* w rozważaniach o grafice), gdy przywoływał z własnego doświadczenia lata 20. – nawrót do klasycyzujących wartości w okresie dojrzałego modernizmu (trochę pod włos awangardzie), potem lata 50. – dominację abstrakcji, w końcu lata 60. i 70. – powrót do figuracji.³ Wedle Hala Fostera od lat 90. także mamy do czynienia z fundamentalną zmianą – wciela ją sztuka spojona z nowymi technologiami.⁴ I o tej nowej „akustyce” współczesności dosadnie zaświadcza ta wystawa.

Doskonale opanowanie warsztatu i rozpoznawalny na pierwszy rzut oka sposób obrazowania zapewniły

Nocą przylatują Anioły V, linoryt, 100 × 70 cm, 2003

artyście ważną pozycję wśród twórców polskiej i zagranicznej grafiki artystycznej, potwierdzone nagrodami w prestiżowych konkursach graficznych, m.in.: Grand Prix Międzynarodowego Biennale Grafiki w Seulu (1994), nagroda Międzynarodowego Biennale Grafiki w Sapporo (1993), Excellent Work Prize Stowarzyszenia Japońskiej Grafiki w Tokio (1987), nagroda równorzędna X Międzynarodowego Konkursu Graficznego im. J. Gielniaka w Jeleniej Górze (2000), wyróżnienie I Międzynarodowego Biennale Grafiki w Gdyni (2008). W roku 2006 artysta został uhonorowany Srebrnym Medalem Gloria Artis, a w roku 2011 Złotą Odznaką Związku Polskich Artystów Plastyków.

Piotr Majewski

Grzegorz Dobiesław Mazurek. *Piksel kontra punkt – mitologia rzeczywistości*; wystawa z okazji jubileuszu 30-lecia pracy twórczej. Muzeum Lubelskie w Lublinie, 22 marca – 5 maja 2013. Kuratorka wystawy: Anna Hałata.

1. A. Hałata, *Piksel kontra punkt. Mitologia rzeczywistości*, w: Grzegorz Dobiesław Mazurek. *Piksel kontra punkt*, katalog wystawy, Muzeum Lubelskie w Lublinie, Lublin 2013, s. 7.

2. Tamże, s. 11.

3. J. Czapski, *Na marginesie wystawy Cieśliewicza*, w: tenże, *Patrząc*, Kraków 1983, s. 330.

4. H. Foster, *Powrót realnego. Awangarda u schyłku XX wieku*, przekł. M. Borowski, M. Sugiera, Kraków 2010, s. 254–262.

ARCHITEKTURA DZIELNICY UNIWERSYTECKIEJ¹ W LUBLINIE

Widok na Dzielnicę Uniwersytecką z Biblioteką Międzyuczelnianą (proj. Tadeusz Witkowski, 1963–1967) oraz Gmachem Wydziału Matematyki i Fizyki UMCS (proj. Czesław Gawdzik i Tadeusz Witkowski, 1949–1954), fot. Zbyszko Siemaszko, *Archiwum i Muzeum UMCS*, fot. nienumerowana

Architektura drugiej połowy XX w. bywa wciąż postrzegana jako architektura PRL – szare budownictwo minionej epoki, w którym niektórzy widzą wyłącznie echa komunizmu. Zniszczone upływem czasu gmachy, które swą świetność architektoniczną utraciły bezpowrotnie. Czy patrząc na sztandarowe budowle tego okresu, umiemy widzieć samą architekturę? Czy oglądamy bryłę, czy może tylko symbol pewnej epoki? Czy potrafimy ocenić wartość jej konstrukcji, czy jednak przyzwyczajiliśmy się operować wyłącznie sloganami o brzydkich budynkach...? Tymczasem architektura, niezależnie od czasu, w którym powstała, jest przede wszystkim architekturą dobrą lub złą. Po prostu.

Nasilające się w ostatnich latach społeczne dyskusje o wartości gmachów i całych założeń urbanistycznych drugiej połowy ubiegłego stulecia powodują wzrost zainteresowania architektoniczną spuścizną tamtych lat. Przyczynkiem publicznych debat było wyburzenie kilku wartościowych obiektów. Największy rozgłos przyniosły warszawskie rozbiórki. Legendarne kino Moskwa (proj. Kazimierz Marczewski, Stefan Putowski, bud. 1950) wyburzono pod centrum biurowo-usługowe Europlex w 1997 r. Zachwycające modernistyczną bryłą kino Skarpa (proj. Zygmunt Stępiński, bud. 1956–1960)

rozebrano w 2008 r. Stoi tam dziś luksusowy apartamentowiec Rezydencja Foksal. Za przełomowy moment należy jednak uznać przeprowadzoną w 2006 r. społeczną batalię o warszawski Supersam. Ten gmach, uznawany przez środowisko architektów i historyków sztuki za jeden z najznakomitszych przykładów architektury i inżynierii lat 50. i 60. XX w. w Polsce, wywołał ogromną debatę publiczną (proj. zespół architektów: Jerzy Hryniewiecki, Zbigniew Karpiński, Ewa Krasińska i Maciej Krasiński, 1953). Nowatorską w skali kraju konstrukcję wiszącego dachu, wspartego naprzemiennie na odcciągach oraz skośnych

slupach rozpierających, zaprojektowali Wacław Zalewski i Andrzej Żórawski (bud. 1959–1962). Nie udało się wygrać tego pojedynku i budynek Supersamu został rozebrany w 2006 r.

Wyburzeń modernistycznych obiektów nie musimy szukać poza granicami naszego miasta. W ubiegłym roku zniknęło z mapy Lublina kino Kosmos. Rozbiórce tego obiektu towarzyszyły społeczne dyskusje, lecz decyzja administracyjna była nieodwołalna. Uniwersytet Przyrodniczy rozpoczyna za chwilę wyburzanie nagrodzonych przez SARP² budynków Weterynarii przy ul. Głębokiej. Te wszystkie

zmiany w modernistycznym krajobrazie miast powodują kolejne dyskusje o wartości tej architektury. Trzeba zauważyć, że bywają również zwycięskie kampanie społeczne. Jako przykład możemy podać tę zakończoną objęciem ochroną poznańskiego Okrągłaka (projekt Marek Leykam, bud. 1948–1954).

Rozbiórki modernistycznych gmachów to główny aspekt rozmów o architekturze minionego półwiecza. Drugą ważną sprawą jest ich ochrona, której przejawem powinna stać się przemyślana rewitalizacja. Degradacja, wynikająca z powszechnego pozostawienia samym sobie obiektów wybudowanych w drugiej połowie XX w., nastroża wielu trudności. Stosowanie podstawowej dziś techniki termoizolacji, czyli okładziny styropianowej oraz nowa kolorystyka nie mają często nic wspólnego z zastaną koncepcją architektoniczną. Działania te wynikają nierzadko z niewiedzy na temat wartości remontowanych gmachów.

Wśród modernistycznych realizacji minionych lat, które czekają na taką rozważną, spójną opiekę, jest architektura Dzielnicy Uniwersyteckiej w Lublinie. Nie są to tylko bryły kilkudziesięciu gmachów i sprawa ich jednostkowej ochrony. To przede wszystkim kompletne, doskonale zaprojektowane modernistyczne osiedle miejskie. Lubelski kampus nosi znamiona pionierskiego projektu wśród polskich realizacji uniwersyteckich drugiej połowy XX w. Jego skala oraz czas powstania powinny wyróżniać go na tle innych obiektów akademickich. Brak szerokich i ogólnodostępnych badań architektoniczno-urbanistycznych spowodował, iż w literaturze przedmiotu lubelska Dzielnica Uniwersytecka istnieje marginalnie. Wśród akademickich osiedli powstałych z zachowaniem zasad modernistycznego projektowania wymienia się kampus Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu czy Miasteczko Studenckie w Krakowie. Obydwa zespoły pochodzą z lat 60. XX w. (kamień węgielny pod pierwsze lubelskie budynki poło-

żono już w 1949 r.), a swoją kubaturą nie dorównują lubelskiemu kompleksowi. Wysoka wartość architektoniczno-urbanistyczna naszej realizacji jest kolejnym powodem podjęcia próby pełnego zaprezentowania tego kampusu.

Projekt Dzielnicy Uniwersyteckiej UMCS i dzisiejszego Uniwersytetu Przyrodniczego (UP) powstał w wyniku rozpisanego w maju 1947 r. konkursu architektoniczno-urbanistycznego. Autorem zwycięskiej pracy był arch. Czesław Gawdzik³. To on wraz z arch. Tadeuszem Witkowskim⁴ (dołączył do Gawdzika już po konkursie) jest odpowiedzialny za wygląd lubelskiego kampusu. Największa liczba zrealizowanych obiektów na terenie Dzielnicy jest autorstwa właśnie tych dwóch architektów.

Początkowy projekt lubelskiego kampusu podlega ciągłym redakcjom. Są one związane z rozwojem Uniwersytetu i zmianami jego potrzeb lokalowych. Wydzielenie z ram UMCS w 1955 r. Wyższej

Szkoły Rolniczej (dzisiejszego Uniwersytetu Przyrodniczego) również wywarło i wywiera nadal wpływ na wygląd lubelskiego osiedla akademickiego. Późniejsze redakcje konkursowego projektu Gawdzika nie zmieniły jednak głównych, modernistycznych założeń tego osiedla miejskiego.

Zasady nowoczesnego projektowania miejskiego, które znajdujemy w projekcie lubelskiego kampusu, odpowiadają tym zawartym w „Karcie Ateńskiej”⁵. Wysunięty tam postulat racjonalnego projektowania miast, które – jak określa Le Corbusier⁶ – zaspokoje podstawowe potrzeby biologiczne i psychologiczne mieszkańców osiedli miejskich, zostaje spełniony. Lubelska Dzielnica Uniwersytecka jest swoistym mikroorganizmem miejskim.

Zaprojektowana część dydaktyczno-naukowa wraz z biblioteką i zespołem sal o funkcjach czytelni zapewnia realizację potrzeb psychologicznych rozumianych w kontekście naukowym. Część ►

Projekt zagospodarowania Dzielnicy Uniwersyteckiej w Lublinie z 1950 r. (autorzy Czesław Gawdzik i Tadeusz Witkowski), *Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Założenie projektu budowy Dzielnicy Uniwersyteckiej, Archiwum i Muzeum UMCS, sygn. ZISW 22/1, s. 22*

Klinika Weterynaryjna Chorób Wewnętrznych UP (projekt Tadeusz Witkowski i Czesław Gawdzik, 1953–1959), ze zbiorów Izy Pastuszek

socjalno-bytowa z domami akademickimi, kolonią mieszkalną naukowców, budynkami społecznymi, w których znajduje się stołówka, ośrodek sportowy czy boisko, realizuje potrzeby biologiczne. Pierwotny projekt zakładał budowę kilku gmachów dydaktycznych w południowo-zachodniej części dzielnicy, jednak późniejsze projekty wykluczyły je z tego obszaru, pozostawiając część socjalno-bytową wolną od zabudowy dydaktycznej. Istniejący do dziś rozdział Dzielnicy Uniwersyteckiej na dwie części, o dwóch różnych zadaniach społecznych, poprowadzony ul. Sowińskiego – jest niewątpliwym nawiązaniem do myśli Le Corbusiera o sektorowości nowoczesnych założeń urbanistycznych.

Projekt lubelskiego kampusu realizuje kolejną nowoczesną zasadę projektową dotyczącą zieleni. Uwalnianie przestrzeni na rzecz powierzchni zielonych jest łatwo dostrzegalne podczas analizy planów urbanistycznych. Rozdzielając poszczególne budynki uniwersyteckie, zielen „spoila” jednocześnie całe osiedle w jeden żywy organizm.

Kolejną zasadą nowoczesnej urbanistyki widoczną nie tyle w samym konkursowym projekcie, co w jego późniejszej, nieco przeformułowanej realizacji jest wspomniana już dwuośrodkowość. „Karta Ateńska” postuluje rozdział osiedli przemysłowych od osiedli mieszkaniowych.

W przypadku Dzielnicy Uniwersyteckiej w Lublinie mamy podział na adekwatną do charakteru założenia część naukowo-dydaktyczną oraz część socjalno-bytową, który przeprowadza w naturalny sposób ul. Sowińskiego. Mieszkańcom osiedla zapewniona jest możliwość realizacji wszelkich potrzeb życiowych, zgodnie z zasadą samodzielności i samowystarczalności organizmu, w tym przypadku – uniwersyteckiego.

Innym postulatem nowoczesnego projektowania było rozdzielanie ciągów pieszych od ciągów komunikacyjnych. Projekt Dzielnicy Uniwer-

syteckiej zapewniał to. Wyróżniał zarówno ciągi piesze, jak i te dla pojazdów mechanicznych. Późniejsze przeformułowanie pierwotnych projektów spowodowało utworzenie alejki spacerowej wzdłuż domów akademickich, prowadzącej od Akademickiego Centrum Kultury „Chatka Żaka” do Akademickiego Ośrodka Sportowego. Początkowo miała to być wewnętrzna droga komunikacyjna, obecnie jej funkcję pełni równoległa do tej alejki ul. Langiewicza.

Realizacja przedstawionych zasad nowoczesnego projektowania miejskiego widoczna w projekcie

Domy Akademickie „A” i „B” (projekt Krystyna Tołłoczko-Różyska, 1949–1951), fot. Stanisław Makowiecki, *Archiwum i Muzeum UMCS*, 2234/FN

Dom Społeczno-Usługowy, zw. „Chatka Żaka”, obecnie siedziba Akademickiego Centrum Kultury (projekt Krystyna Tołłoczko-Różyska, 1962–1965), fot. Zbyszko Siemaszko, *Archiwum i Muzeum UMCS, fot. nienumerowana*

lubelskiej Dzielnicy Uniwersyteckiej wyróżnia ją na tle innych polskich ośrodków akademickich drugiej połowy XX w. Należy zauważyć, iż nie tylko samo założenie urbanistyczne jest wybitne. Architektura poszczególnych gmachów, powstałych w ciągu ponad 60 ostatnich lat, ma również ogromną wartość. Przemysłane projekty budynków o mo-

dernistycznej estetyce, która podąża w kolejnych latach kierunkiem postmodernizmu, nie gubiąc jednak funkcjonalistycznych poszukiwań – zwracają uwagę na wysoką klasę architektoniczną lubelskich obiektów. Wśród projektantów, którzy stworzyli najwięcej z tych uniwersyteckich budynków, wyróżnia się wspomniany już duet Gawdzik –

Witkowski. Nie można jednak pominąć, mówiąc o architekturze Dzielnicy Uniwersyteckiej w Lublinie, nazwiska Krystyny Tołłoczko-Różyskiej⁷ – autorki projektów większości domów akademickich oraz „Chatki Żaka”. Kolejnym architektem, którego nazwisko powinno zostać wymienione, jest Stanisław Fijałkowski⁸ – twórca m.in. kompleksu budynków Rektoratu, Wydziału Ekonomicznego i Wydziału Prawa i Administracji UMCS. W ostatnich latach Uniwersytet Przyrodniczy wznosił dużą liczbę gmachów autorstwa arch. Jadwigi Jamiołkowskiej⁹, na przykład budynek Biblioteki UP.

Architektura Dzielnicy Uniwersyteckiej w Lublinie, w kontekście początkowych rozważań o podziale na architekturę dobrą i złą – to zdecydowanie ta dobra. Znakomite, starannie zaprojektowane i wykończone gmachy akademickie, jak również całe nowoczesne założenie miejskie zasługują na ważne miejsce w historii polskiej architektury drugiej połowy XX w. Poznanie i ochrona całego zespołu urbanistycznego, jak i poszczególnych obiektów to ważny aspekt dzisiejszych rozmów ►

Akademicki Ośrodek Sportowy, obecnie Centrum Kultury Fizycznej UMCS (projekt Eryk Mój i Bolesław Klimek, 1968–1974), *Archiwum i Muzeum UMCS, fot. nienumerowana*

na temat lubelskiej urbanistyki.

Artykuł powstał na podstawie przeprowadzonych badań, których wyniki zostały przedstawione w książce Izy Pastuszek pt. *Architektura Dzielnicy Uniwersyteckiej w Lublinie. Od modernizmu do postmodernizmu*. Ukaże się ona w maju 2013 r. nakładem Wydawnictwa UMCS w Lublinie.

Iza Pastuszek

Bibliografia

Źródła archiwalne. Archiwum Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

„Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Założenie projektu budowy Dzielnicy Uniwersyteckiej w Lublinie”, sygn. ZISW 22/1.

„Projekt wstępny Budowy Dzielnicy Uniwersyteckiej Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie”, sygn. ZISW 22/2.

Literatura przedmiotu

CIAM-Francia: Karta Ateńska. Urbanistyka C.I.A.M., (tłum.) J. Choroszuca i S. Maciąg, Koło Naukowe Wydziału Architektury Wnętrz ASP, Warszawa, b.r.w.

Gössel P., Leuthäuser G., *Architektura XX wieku*, (tłum.) K. Frankowska, L. Głuchowska, M. Kuciewicz, (red.) E. Tomczyk, Taschen, Kolonia 2006.

Kowalski Z., *Miasteczko Akademickie w Lublinie. Historia, architektura, ekonomia*, Lublin 1972.

Kotarbiński A., *Rozwój urbanistyki i architektury polskiej w latach 1944–1964*, PWN, Warszawa 1967.

Kotula A., Krakowski P., *Architektura współczesna, zarys rozwoju*, Wyd. Literackie, Kraków 1967.

Leśniakowska M., *Architektura w Warszawie, lata 1945–1965, „Arkada”* Pracownia Historii Sztuki, Warszawa 2003.

1. Termin „Dzielnica Uniwersytecka w Lublinie” odpowiada określeniu użytemu w tytule rozpisanego 22 maja 1947 r. konkursu architektonicznego na rozplanowanie omawianej dzielnicy. Obszar geograficzny objęty tym konkursem był ściśle określony. Nie obejmował budynków Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (KUL). Wykupione w latach 80. XX w. przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS) tereny powojkowe w okolicach al. Kraśnickiej wraz ze znajdującymi się tam budynkami – również nie mieszczą się w ramach zaprojektowanego i zrealizowanego kompletnego osiedla miejskiego, jakim jest Dzielnica Uniwersytecka w Lublinie.

2. SARP – Stowarzyszenie Architektów Polskich.

3. Czesław Gawdzik (1910–1993) – lubelski architekt, w 1935 r. ukończył Wydział Architektury Politechniki Lwowskiej, po studiach pracował w zespołach planistycznych Łodzi, Krakowa i Warszawy. W 1937 r. uzyskał wraz z arch. Dziewońskim III nagrodę w konkursie na przebudowę i rewaloryzację Rynku Krakowskiego. W 1938 r. wrócił do Lublina na stanowisko kierownika planów zagospodarowania miasta. Od 1947 r. organizator i projektant w Miastoprojekcie Lublin, aż do emerytury w 1975 r. Do najważniejszych realizacji architektonicznych zaliczają się budynki Dzielnicy Uniwersyteckiej w Lublinie. Zajmował się również pracami konserwatorsko-rewaloryzacyjnymi, w tym powojenną odbudową Katedry Lubelskiej (z przywróceniem pierwotnego portyku Corazkiego z 1918 r.). Inż. Gawdzik uzyskał również II nagrodę za projekt odbudowy kościoła przy pl. Trzech Krzyży w Warszawie w 1948 r. oraz wyróżnienie za projekt rozbudowy KUL w 1958 r. Jest współautorem albumów *Lublin* oraz *Krajobraz i architektura Lublina*.

4. Tadeusz Witkowski (1904–1986) – w 1946 r. uzyskał dyplom architekta na Politechnice Warszawskiej. Od początku swojej działalności zawodowej związany z Lublinem. Początkowo działał w ramach własnej pracowni, po wojnie pracował w Miastoprojekcie Lublin. Do najważniejszych lubelskich realizacji należą: willa przy ul. Ogrodowej 8 (1932), gmach PKO przy ul. Krakowskie Przedmieście 12/14 (1948), Biblioteka Międzyuczelniana przy ul. Radziszewskiego 11 (1963–1967).

5. „Karta Ateńska” – przyjęta w 1933 r. przez czwarty Congrès International d'Architecture Moderne (CIAM), sformułowała zasady funkcjonalnej urbanistyki. Wpłynęły one na urbanistykę i projekty odbudowy miast po 1945 r. Zob. szerzej: *Grupa CIAM-Francia: Karta Ateńska. Urbanistyka C.I.A.M.*, (tłum.) Krystyna Szeronos, (oprac.) Jan Choroszuca i Stefan Maciąg, Koło Naukowe Wydziału Architektury Wnętrz ASP, Warszawa b.r.w.

6. Le Corbusier – właściwie Charles-Edouard Jeanneret-Gris, żyjący w latach 1887–1965 francuski architekt i urbanista szwajcarskiego pochodzenia. Główny przedstawiciel modernistycznego stylu międzynarodowego. Członek-założyciel Międzynarodowych Kongresów Architektury Nowoczesnej (CIAM). Twórca „jednostki mieszkaniowej” w Marsylii (1945–1965) oraz modulora – systemu miar opartego na zasadzie złotego podziału, wywodzącego się z proporcji ciała człowieka. Za model przyjęty został średni wzrost amerykańskiego policjanta, tj. 183 cm. Wyciągnięta do góry ręka postaci ludzkiej wyznacza podstawową wysokość kondygnacji netto – 226 cm. Większość charakterystycznych wysokości odnoszących się do ciała ludzkiego i przedmiotów użytkowych jest wpisana przez Le Corbusiera w dwa ciągi: 1) ciąg wymiarów, wyznaczony na podstawie modelowego wzrostu i wysokości kondygnacji oraz 2) złoty podział.

7. Krystyna Tołłoczko-Różyska (1909–2001) – w 1938 r. uzyskała dyplom architekta na Politechnice Lwowskiej. Działała w dziedzinie urbanistyki, architektury oraz architektury wnętrz, sztuki użytkowej i mody. W latach 1949 i 1959 otrzymała Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki. Do jej najważniejszych realizacji należy Galeria Sztuki Współczesnej *Bunkier Sztuki* przy pl. Szczepańskim w Krakowie.

8. Stanisław Fijałkowski – ur. 11 lutego 1934 r. w Mińsku Mazowieckim. W 1959 r. ukończył Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej, uzyskując z wyróżnieniem dyplom magistra inżyniera architekta. W latach 1958–1961 pracował w Zakładzie Projektowania Zespołów Mieszkaniowych Politechniki Warszawskiej, a po wygraniu przez zespół konkursu na projekt dzielnicy mieszkaniowej „Kalinowszczyzna” w Lublinie rozpoczął w 1959 r. pracę jako starszy projektant wydzielonej pracowni „Miastoprojektu” Lublin w Warszawie. W roku 1963 wygrał konkurs na projekt budynków Biblioteki Narodowej w Warszawie. Od 1966 r. rozpoczął pracę w Biurze Projektów Budownictwa Ogólnego „BUDOPOL” S.A. w Warszawie, od 1970 r. jako główny projektant, a od 1983 r. – projektant generalny. Był starszym wykładowcą na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. Laureat ponad 30 nagród i wyróżnień.

9. Jadwiga Jamiołkowska – ur. 13 listopada 1935 r. Dyplom architekta uzyskała w 1961 r. pod kierunkiem Bohdana Pniewskiego na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. Wieloletni projektant PP Pracowni Konserwacji Zabytków i Biura Projektów Budownictwa Komunalnego. W latach 70. i 80. XX w. – generalny projektant rewaloryzacji zespołu staromiejskiego w Lublinie. Liczne realizacje z zakresu konserwacji zabytków, budownictwa użyteczności publicznej i mieszkaniowej. Nagrody w konkursach: projekt Lednickiego Parku Krajobrazowego, Suwalskiego Parku Krajobrazowego, rewaloryzacja Szydłowa, koncepcja wsi letniskowej w Ciechanowcu. Praca w administracji na stanowisku wojewódzkiego i miejskiego architekta.

POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA NA UMCS – DZIAŁANIA PROABSOLWENCKIE

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w ramach projektu „Nowoczesny model zarządzania w UMCS” rozpoczął realizację reformy systemu praktyk zawodowych funkcjonujących na Uczelni oraz podjął działania zmierzające do stworzenia narzędzia komunikacji z absolwentem i pracodawcą w ramach programu „Absolwent UMCS”. Działania wynikają z założeń strategii rozwoju UMCS oraz wymogów postawionych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ustawie reformującej szkolnictwo wyższe. Uczelnie zostały zobowiązane do monitorowania losów zawodowych absolwentów oraz dostosowania programów studiów do aktualnych wymagań rynku pracy i pracodawców. Do realizacji tego celu posłuży m.in. zreformowana procedura realizacji obowiązkowych praktyk studenckich oraz uruchomienie programu „Absolwent UMCS”. Rozpoczęta reforma systemu praktyk umożliwi zwiększenie ich efektywności oraz poprawi jakość w obszarze ich zarządzania. Obejme ona dwa etapy: analizę obecnie funkcjonującego systemu praktyk, na podstawie której zostanie opracowany nowy system, oraz wdrożenie narzędzia informatycznego wspomagającego zarządzanie praktykami studenckimi.

W celu zapewnienia jak najwyższej jakości realizacji zadania nawiązano współpracę z firmą „Grupa PM” mającą bogate doświadczenie w prowadzeniu badań audytywnych oraz opracowywaniu procedur organizacyjnych. W kwietniu zorganizowane zostaną spotkania z nauczycielami akademickimi, pracownikami administracji oraz studentami 11 Wydziałów w celu zebrania danych o aktualnym systemie praktyk, jego zaletach i wadach oraz możliwościach poprawy jakości jego działania już w nowej odsłonie. Nowa procedura posłuży do stworzenia informatycznego narzędzia wspomagającego zarządzanie praktykami zawodowymi w UMCS.

Wdrożenie systemu usprawni obieg informacji o obowiązkowych praktykach studenckich pomiędzy dziekanatami, opiekunami praktyk a studentami oraz bezpośrednio wesprze pracę dziekanatów. Dzięki elektronicznej bazie danych możliwa będzie bieżąca analiza ilości i jakości zrealizowanych praktyk. Wdrożony system pozwoli także na stworzenie bazy pracodawców, którzy za pośrednictwem systemu będą mogli określić oczekiwany zakres wiedzy i kompetencji praktykanta.

Program „Absolwent UMCS” to przedsięwzięcie o charakterze promocyjno-integracyjnym skierowane do absolwentów UMCS

wszystkich roczników. Jego celem będzie stworzenie i wdrożenie na Uczelni nowoczesnego narzędzia do komunikacji z absolwentami oraz podejmowanie działań mających na celu budowanie i utrzymywanie więzi UMCS z absolwentami. Dodatkowo portal społecznościowy, który powstanie jako integralna część serwisu internetowego UMCS, będzie doskonałym narzędziem wspomagającym śledzenie losów zawodowych absolwentów.

Realizowane w ramach projektu zadania są wyjątkowo ważne dla rozwoju Uczelni, ponieważ dotyczą przyszłych zmian organizacyjnych w obszarze kształcenia w skali Uniwersytetu, dlatego też wymagają szczególnego zaangażowania ze strony całej społeczności akademickiej. Prace związane z reformą systemu praktyk studenckich, wdrożeniem informatycznego narzędzia wspomagającego zarządzanie praktykami oraz stworzenie w ramach programu „Absolwent UMCS” narzędzia do komunikacji z absolwentem i pracodawcą realizowane są w ramach projektu „Nowoczesny model zarządzania w UMCS”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Małgorzata Południuk

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PROMUJEMY

To, że zagospodarowanie rynku dydaktycznego studiów stacjonarnych z archeologii staje się coraz bardziej wymagające – wiemy nie od dzisiaj. Rosnące jak grzyby po deszczu nowe jednostki kształcące w tym kierunku zaburzyły stary układ budowany przez ofertę kreowaną w Uniwersytetach: Jagiellońskim, Warszawskim, Wrocławskim, Łódzkim, Mikołaja Kopernika w Toruniu, Adama Mickiewicza w Poznaniu i UMCS.

Nie tak dawno przecież pojawił się nowy, silny element w tym zestawieniu – Uniwersytet Rzeszowski. Studia archeologiczne proponują jeszcze uniwersytety w Szczecinie, Gdańsku i Bydgoszczy. Należy też pamiętać o próbach podejmowanych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, który uruchomił takie studia na poziomie licencjackim w... Tomaszowie Lubelskim, i o szukaniu sposobu na ich uruchomienie w uczelniach niepublicznych. Tutaj, na szczęście, próby palą na panewce, czego najlepszym przykładem jest twór, jaki istniał przez kilka lat w Puławach. Nie mniej o archeologii marzą i czynią

o nią starania uniwersytety w Zielonej Górze, Olsztynie i Białymstoku, a inicjatywy takie nabrzmiewają na uczelniach górnośląskich.

Ten pęd do posiadania archeologii to z jednej strony wynik wysokiej pozycji w świecie polskiej szkoły archeologicznej, z drugiej natomiast narastająca (nareszcie!) świadomość tego, że archeologia jest właściwie bezkonkurencyjna, jeżeli chodzi o tanią, szybką i nieustanną promocję uczelni.

Tej bogatej, ciasno pokrywającej kraj ofercie przeszkadzają jednak kryzys demograficzny i... same, mnożące się oferty dydaktyczne, konkurujące często między sobą przy pomocy tego samego, najprostszego hasła – „u nas bliżej”. Jednak w dzisiejszych czasach nie wystarcza już budowana przez dziesięciolecia renowa uczelni i istniejącego tam instytutu ani sława pracujących w nim odkrywców, atrakcyjność i sława realizowanych przez nich wykopalisk czy zaplecze naukowe w postaci bardzo dobrej biblioteki. Ten ostatni argument dla współcześnie wyedukowanych maturzystów zdaje się nie mieć najmniejszego znaczenia – po prostu książkę do ręki biorą z przymusem, a często też z wyraźnym obrzydzeniem. Nadzieja tylko w tym, że podobne zjawisko na uniwersytetach niemieckich i skandynawskich już umarło i ponownie trzeba walczyć o miejsca w bibliotekach; więc może dotrze i do nas...

Widmo braku studentów zawisło więc nad wszystkimi. Wszyscy też ruszyli do namawiania potencjalnych kandydatów do „złotej łopaty”, prześcigając się nie tylko w pomysłach, ale również w montowaniu coraz szerszych drzwi, ba, wrót do ich naboru. Właściwie przestano się martwić o poziom kandydata na przyszłego odkrywcę starożytności, kierując całą troskę na jedno życzenie – byle się zapisali, byle wypełnili limit. Skutek tego, mizerny, widzą wszyscy, ale też wszyscy potulenie kładą uszy po sobie, bo studia muszą się przecieć „zbilansować”.

Tak więc kampania namawiania do studiowania trwa niemal przez cały rok, głównie za pomocą stron internetowych. Pomysłów jest tutaj wiele, nawet takie, kiedy archeologia KUL usiłowała się wypromować sukcesami UMCS...(sic!). Oczywiście apogeum promocyjne następuje w okolicy przedwiośnia, kiedy to maturzyści zaczynają my-

SIE!

śleć poważniej o przejściu do następnej klasy, tej studenckiej. Wtedy też wszyscy organizują dni otwarte, a w miastach pojawiają się zachęcające billboardy, plakaty i ogłoszenia w lokalnej prasie.

Wszystko to wydaje się nadal niewystarczające, więc trzeba sięgać do innych środków przekazu i innych narzędzi pozwalających przykuć uwagę potencjalnego studenta, a co najważniejsze – przekonać go, że wybór UMCS jest wyborem dobrym. Od roku PR-em archeologii UMCS zajmuje się mgr Tadeusz Wiśniewski. Przeanalizował działania w Polsce i poza jej granicami, z czego wykluła się nowa koncepcja promocji. Pierwsze tygodnie pokazały, że może być bardzo skuteczna. Skromne środki finansowe – skromne możliwości – przy ogromnym zaangażowaniu wyżej wskazanego i wsparciu dr Barbary Niezabitowskiej-Wiśniewskiej, pozwoliły, w pierwszym kolejności, na powstanie dwóch atrakcyjnych folderów. Jeden prezentuje Instytut Archeologii, a ten drugi promuje studia archeologiczne pod niebanalnym hasłem – „Studium archeologii w Lublinie – tutaj archeologia rodzi sukces!”. To oczywiście odwołanie do nagrody Naukowego Odkrycia Roku 2011, o tyle ważne, że działającej na wyobraźnię młodych ludzi.

Wcześniejsze doświadczenia

w promowaniu wielkich, archeologicznych wystaw międzynarodowych uczą, że folder jest jednak elementem jednorazowym, rzadko mającym więcej niż dwóch czytelników. To skutek zalewu broszurek wciskanych nam na ulicach, zapychających nasze skrzynki pocztowe, znajdujących na wycieraczkach. Wbrew pozorom, jego skuteczność oddziaływania to zaledwie 20% rozproszonych egzemplarzy, a wartość ta uzależniona jest również od tego, co promuje i do kogo konkretnie jest adresowany. Mamy nadzieję, że adresata wybraliśmy trafnie, gdyż ... nie mieliśmy w wyborze wyboru. Chodziło przecież o zachęcenie do studiowania w Lublinie.

Formą daleko bardziej skuteczną jest pocztówka. Pomijając niezwykle złożoną kwestię bardzo trudnej i odpowiedzialnej jej kompozycji graficznej oraz definicji tekstu, który powinien się na niej znaleźć, podlega ona przynajmniej trzem istotnym czynnikom: informacji, kolekcjonerstwu i wymianie informacji. Ponowne odwołanie do naszych wcześniejszych, międzynarodowych doświadczeń pokazuje, że jedna pocztówka ma skuteczność przynajmniej około setki folderów(!), a widok stojących po bilety do kasy z pocztówką w ręku, wysłaną najczęściej przez wcześniej zwiedzającego wystawę, nie należał wcale do

niecodziennych. Instytut Archeologii zafundował więc sobie aż szesnaście wzorów kartek pocztowych. Reklamują one poszczególne Zakłady i ich osiągnięcia, pokazują historię archeologii w UMCS i wskazują na najważniejsze z aktualnych wykopalisk oraz na najbardziej spektakularne odkrycia. Jedną kartkę poświęciliśmy Bibliotece IA UMCS, a jedną udziałowi w badaniach wyprzedzających wielkie inwestycje drogowe. Słowem, wszystko o nas w tak modnym obrazkowym stylu, bo odbiorcy mamy przecież obrazkowego.

Wszystkie z opisanych materiałów mają odniesienie do strony internetowej Instytutu (www.umcs.lublin.pl/archeologia) oraz adresu na Facebooku (facebook.com/instytutarcheologiiumcs). Takim to sposobem „pajęczyna informacji” powinna omotać nie tylko kandydata do studiowania archeologii w Lublinie, ale również wszystkich, których ciekawi nasza praca, odkrycia, sukcesy, wydawnictwa, konferencje itd.

Mgr Tadeusz Wiśniewski poszedł za ciosem... Projekty pocztówek, dzięki współpracy z Wydziałem Nauk o Ziemi i Gospodarce Przestrzennej, zyskały postać atrakcyjnych posterów i w jednej chwili odmieniły wizerunek instytutowych korytarzy.

To nie koniec! – jak zadeklarował autor pomysłów. Wygląda na to, że niedługo dostarczymy sporej ilości nowych wzorów do naśladowania. Ważne jednak, że będziemy w tym pierwsi.

Andrzej Kokowski

CZARNOGÓRA

Z zainteresowaniem przeczytałem wspomnienia Piotra Tafiłowskiego z podróży po Czarnogórze. Wzmianka dotycząca tego, w jakim języku rozmawia się w tym kraju, skłoniła mnie do napisania poniższego tekstu.

Dzisiejsza Czarnogóra składa się z dwóch części: starej pasterskiej, będącej kontynuacją dawnego księstwa Zeta i wybrzeża wraz z otoczeniem Zatoki Kotorskiej, które należało do Republiki Weneckiej. Mówiono więc tam odmianą języka serbsko-chorwackiego, a nad morzem także dialektem włoskim. Do dziś w miasteczku Perast ok. 150 osób mówi w domu językiem *veneto del mar*. Pozostałości tej włoszczyzny widać choćby w nazwie Boka Kotorska, która jest słowiańską wersją *Bocche di Cattaro* – pol. usta Kotoru (zatokę, jak usta, można było zamknąć, gdyż w miejscu zwanym *Verige* jest ona tak wąska, że przeciągnięty był tu nad wodą łańcuch uniemożliwiający wpłynięcie nieproszonych gości). Forteca górująca nad Kotorem nazywa się *Tvrđava Sveti Ivan*, ale wiele osób mówi po staremu *San Džiovani*. Gdy dzwoni telefon, Czarnogórzec znad wybrzeża odbierając go, często mówi *pronto*.

Z turystami rozmawia się zwykle w językach krajów, z których przyjeżdża ich najwięcej. Przez lata można było obserwować masowy napływ turystów niemieckich. Dla ich wygody, aby uniknąć kłopotliwej wymiany pieniędzy, Czarnogóra porozumiała się z federalnym bankiem Niemiec i marka niemiecka stała się w tu oficjalną walutą. A gdy markę zastąpiło euro, automatycznie Czarnogóra znalazła się w strefie euro, bez konieczności spełniania żadnych formalnych

warunków. Dziś w hotelach i innych miejscach odwiedzanych przez turystów dogadać się można raczej po angielsku. W ostatnich latach Czarnogórę „najechali” rosyjscy nowobogacy i masowo wykupują tam posiadłości. Wszystkie biura obrotu nieruchomościami posługują się wyłącznie językiem rosyjskim, na billboardach, w oknach wystawowych można przeczytać reklamy w tym języku: *Kupitje kusoczek moria!* Po katastrofalnym trzęsieniu ziemi w 1979 r. wiele domów zostało zrujnowanych i te działki można kupić bardzo tanio. Jest też wielu zwykłych turystów rosyjskich, co sprawia, że język rosyjski jest tu często używany. Są tu także linie autobusowe i lotnicze łączące z Rosją. Dziwiłbym się zaś, skąd znajomość języka hiszpańskiego. Może Autor artykułu słyszał ów albo przypominający hiszpański język sefardyjskich Żydów, rzadki dziś na Bałkanach (ale miałem okazję słyszeć go w niezbyt odległej Bułgarii).

O ile prawdziwa górską Czarnogóra była krajem ubogim, to rejon Zatoki Kotorskiej przeżywał w czasach weneckiego panowania swoje wielkie dni. Miasta były bogate, a marynarze stamtąd byli wysoko cenieni. Ci z Perast mieli przywilej wyłączności jako straż osobista doży weneckiego i chorążowie gonfalonu, czyli bandery wojennej floty weneckiej. W bitwie Świętej Ligi z Turkami pod Lepanto spośród 12 przybocznych doży gonfalonierów zginęło ośmiu. Obok Placu

Broni w Kotorze można oglądać tablicę pamiątkową poświęconą marynarzom z galery San Triffone di Cattaro, którzy zginęli w tej bitwie. W Perast była ponadto szkoła morską, do której car Piotr I, organizując flotę rosyjską, wysłał grupę bojarów i kniaziów, aby tam nauczyli się rzemiosła morskiego. Słowiański język nauczycieli był niewątpliwie argumentem na rzecz takiego wyboru miejsca nauki. Kształcili się pod opieką Marko Martinovića. Innego wybitnego żeglarza z Perast, Matiję Zmajevića car sprowadził do Rosji, gdzie szybko się odznaczył – w bitwie ze Szwedami na Bałtyku zdobył siedem okrętów szwedzkich. W muzeum w Perast jest dokument wystawiony przez cara Piotra: „Bożeju miłostiu my Piotr Pierwyj, car wsierossijskij i proczaja, i proczaja objawlam sim patentom czto pożałowali my Matwieja Zmajewicza [...] byt w kapitanach-komandorach...”. Kariera Zmajevića na tym się nie skończyła – został w końcu admirałem i gubernatorem Astrachania. Służąc długie lata carowi, pozostał katolikiem, jak większość mieszkańców rejonu Boki Kotorskiej. Jest pochowany w kościele św. Ludwika w Moskwie. Prawosławnych zaczęło przybywać w Zatoce dopiero w XIX w., a okazała cerkiew w Kotorze została wystawiona w 1902 r.

Bogaty Perast mógł sobie pozwolić na wybudowanie kościoła św. Mikołaja (jednego z 17 w tym mieście wobec dwóch cerkwi prawosławnych), wymagając od architekta,

aby dzwonnica była najwyższa ze wszystkich po tej stronie Adriatyku. Architekt Giuseppe Beati zadanie wykonał i otrzymał honorarium w wysokości 200 kg złota.

Dziś Perast liczy ok. 300 mieszkańców i dochód (niewielki) może czerpać tylko z turystów. Świetność skończyła się wraz ze zlikwidowaniem przez Napoleona Republiki Weneckiej. Likwidacja nastąpiła w dniu 12 maja 1797 r., ale nad Boką Kotorską flaga św. Marka powiewała do 22 sierpnia, kiedy to kapitan portu hrabia Giuseppe Visković w towarzystwie zasmuconych rajców złożył ją uroczystie pod ołtarzem kościoła.

W zatoce jest maleńka wysepka mieszcząca klasztor benedyktyński. Jest on wspomniany w dokumentach z roku 1166, ale mógł istnieć jeszcze wcześniej, nawet w IX w. Obok znajduje się sztuczna wyspa, którą zaczęto budować w XV w. Była to niewielka skała, wystająca ledwie z wody, która stanowiła niebezpieczeństwo dla statków. Zaczęto sypać kamienie, zatopiono 200 wraków wypełnionych kamieniami, a wkrótce wystawiono tam kościółek Gospa od Škrpiela (*Gospa* znaczy Matka Boska), czyli MB na Skale albo z włoska Madonna di Scarpello. Wysepka jest cały czas umacniana. Każdego roku 22 lipca wyrusza z kościoła św. Mikołaja na wyspę procesja łodziami, tzw. *Fašinada*. Łodzie są umajone, wioślarze śpiewają, wiozą święte obrazy, ale także kamienie, które zrzuca się we wska-

zane miejsca (poza fašinadą wyspę umacnia się dziś nowocześnie, betonem). W kościółku wystawione są wota ofiarowane przez kapitanów statków w podzięce *Kraljice Bokaškeg Mora* za uratowanie z opresji sztormu, piratów itp. Mają one postać srebrnych tablic przedstawiających w formie reliefu zdarzenia, za które złożono dzięki. Oprócz wotów są też w zakrystii liczne obrazy kapitańskie przedstawiające w oleju te i podobne wydarzenia.

Wielkie dni marynarki w Zatoce Kotorskiej dawno minęły. Jeszcze w czasie I wojny światowej była tu austro-węgierska baza morska w Kumbor. Zbyt wielkiej aktywności flota austriacka nie przejawiała (poza operetkową wyprawą admirała Horthyego, ale z innej bazy), natomiast Kumbor atakowany był z powietrza przez Włochów. Bombowce włoskie Caproni latały nad zatokę. W owych czasach lot bojowy z Gioia di Colle, przez Adriatyk, nad Bokę i z powrotem był nie lada wyczynem. Raport z jednego z lotów napisał Gabriele Anunzio, wielki poeta włoski i członek załogi bombowca. W roku 1918 wybuchł w bazie Kumbor bunt marynarzy, na którego czele stał Czech František Rasch, a jego prawą ręką był Polak Stonawski. Aby bunt przyniósł oczekiwane efekty, należało poderwać inne placówki austriackie w Dalmacji. Agitację zamierzano prowadzić, latając wzdłuż wybrzeża. Wodnopłatowiec pilotował Polak Grabowiecki, a w załodze oprócz

Stonawskiego był jeszcze jeden pasażer – jedyny oficer wśród buntowników. Jednak zamiast prowadzić loty propagandowe załoga szybko zmieniła kurs i odleciała wprost do Włoch. Pozbawiony wsparcia Rasch poddał się i został rozstrzelany. W Kotorze wydarzenie to upamiętniają dwie tablice wmurowane w ściany budynku sądu i więzienia. W całym miasteczku tablic pamiątkowych jest wiele, niektóre bardzo stare, z łacińskim tekstem, niełatwym do odczytania z powodu licznych skrótów, np. z roku 1657 pamięci Antonio Bernara, który „TURCAR EXERCIT PROPULSAT AB OBSESSA CATAR CIVITATE”, tzn. zapewne odparł atak wojsk tureckich. Inna tablica to podzięką dla Wuka Czurowa Rajkowicza za wystawienie cerkwi św. Piotra Cetyńskiego Cudotwórcy itd.

Kotor cały jest jednym zabytkiem, nie skomercjalizowanym jak Dubrownik. Na Starówce tylko jeden dom nowoczesny szpeci widok – za kościółkiem św. Łukasza ktoś przed wojną wystawił wysoką kamienicę z mansardowym dachem.

A co do kiepskich pociągów, na wybrzeżu ich nie ma, natomiast komunikacja autobusowa jest doskonała. Duże, klimatyzowane autobusy jeżdżą wszędzie i bardzo często, gdzie im do naszych cherlawych busików! Linie są prywatne, ale pasażer nie musi wiedzieć, który autobus do kogo należy – bilety kupuje się w jednej kasie.

Tomasz Goworek

Fot. Ryszard Filipowski

15. KONFERENCJA SPRAWOZDAWCZA NA WYDZIALE CHEMII

W dniach 11–12 lutego 2013 r. na Wydziale Chemii UMCS odbyła się 15. Wydziałowa Konferencja Sprawozdawcza. W czasie dwudniowych obrad podsumowano działalność badawczą Wydziału prowadzoną w 2012 r. Prezentacje stały się okazją do przedstawienia dokonań i postępów prac prowadzonych w poprzednim roku w każdej z jednostek Wydziału.

Wydziałowa Konferencja Sprawozdawcza rozpoczęła się z udziałem władz Uniwersytetu reprezentowanych przez Prorektora ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej prof. dr. hab. Ryszarda Dębickiego.

18 jednostek organizacyjnych Wydziału Chemii w 2012 r. realizowało 73 zadania w ramach działalności statutowej oraz 15 zadań w ramach dotacji celowej na badania młodych naukowców. Pracownicy Wydziału byli autorami 197 artykułów w czasopiśmie recenzowanych (w tym 173 z tzw. listy filadelfijskiej), 14 publikacji w innych czasopiśmie (część B wykazu MNiSW), 10 publikacji w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, jednej monografii w języku polskim, 21 roz-

Fot. Ryszard Filipowski

Prorektor Ryszard Dębicki

działów w monografiach o zasięgu krajowym, trzech patentów przyznanych przez Urząd Patentowy RP, trzech zgłoszeń patentowych w Urzędzie Patentowym RP.

Pracownicy Wydziału Chemii uczestniczyli w konferencjach kra-

jowych i międzynarodowych, na których wygłosili 111 referatów. W 2012 r. Wydział współorganizował dwie konferencje krajowe i dwie międzynarodowe.

W 2012 r. na Wydziale Chemii realizowano 32 różne projekty badawcze: dwa w ramach Programów Ramowych Unii Europejskiej, w których pracownicy byli koordynatorami, cztery w ramach Programów Ramowych Unii Europejskiej, w których byli uczestnikami, jeden projekt w ramach innych programów Unii Europejskiej, dwa projekty finansowane lub współfinansowane z innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, dziesięć projektów finansowanych lub dofinansowanych ze środków finansowych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dwa projekty finansowane lub dofinansowane ze środków finansowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz 11 projektów finansowanych lub dofinansowanych ze środków finansowych Narodowego Centrum Nauki. Na Wydziale Chemii realizowane są także projekty infrastrukturalne: „Centrum Nanomateriałów Funkcjonalnych” (PO IG), „Modernizacja i wyposażenie obiektów dydaktyczno-badawczych Wydziałów BiNoZ, MFI i Ch. UMCS w Lublinie” (RPO WL), wspólny projekt Wydziałów Chemii, MFI oraz BiNoZ – „Rozwój i modernizacja bazy dydaktyczno-naukowej na kierunkach priorytetowych UMCS w Lublinie” (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko). Zakończono realizację projektu „Wzrost potencjału badawczo-rozwojowego Wydziałów Chemii i Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie” (PO RPW).

Wydziałowa Konferencja Sprawozdawcza obejmowała cztery sesje, w trakcie których każda jednostka wydziałowa dokonała podsumowania prowadzonych badań. Spotkanie zakończyło wystąpienie dr Magdaleny Otto, autorki pracy wyróżnionej w konkursie na najlepszą pracę doktorską w roku 2012.

Anna Deryło-Marczewska
Bożena Czech

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

GRANT NA BADANIA ARCHEOLOGICZNE

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski podjął decyzję o przyznaniu dofinansowania na realizację projektu pod nazwą „Klementowice – obozowisko na wschodnich peryferiach magdaleńskiego kręgu kulturowego”. Projekt, jako jedyny w edycji 2012 złożony z ramienia UMCS, otrzymał dofinansowanie w trybie dwuletnim (2013–2014). Realizowany jest przez mgr. Tadeusza Wiśniewskiego w Instytucie Archeologii na Wydziale Humanistycznym.

Projekt zakłada opracowanie oraz publikację wyników interdyscyplinarnych badań stanowiska archeologicznego w Klementowicach (gm. Kurów, pow. puławski, woj. lubelskie). Prace archeologiczne prowadzono tam w latach 1981–1982 i 2007–2011. Ujawniły one istnienie obozowiska identyfikowanego z magdaleńskim kręgiem kulturowym, którego ludność penetrowała te tereny około 14–15 tysięcy lat temu. Niepowtarzalny charakter miejsca ma związek z jego lokalizacją, ilością i charakterem pozyskanego materiału zabytkowego, znajdującego ściśle odpowiedniki na innych stanowiskach z obszaru Europy Środkowej i Zachodniej. W ramach projektu zastosowane zostanie szerokie spektrum metod archeologicznych i przyrodniczych. Kompleksowe opracowanie wyników badań znacznie wzbogaci wiedzę o samym stanowisku i stworzy nowe możliwości interpretacji źródeł. Położony zostanie także nacisk na upowszechnienie i popularyzację wyników badań.

Trzon zespołu projektowego tworzą pracownicy naszej Uczelni: mgr Tadeusz Wiśniewski – kie-

rownik projektu, prof. Jerzy Libera (Instytut Archeologii, Wydział Humanistyczny), dr Przemysław Mroczek, dr Jan Rodzik, mgr Łukasz Chabudziński (Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej), mgr Agnieszka Dams-Wilkos (Kwestura – finanse i księgowość), Marta Grams (Biuro ds. Badań Naukowych – obsługa formalna projektu).

Zespół projektowy uzupełniają naukowcy z innych instytucji naukowo-badawczych w Polsce: dr Lucjan Gazda (Katedra Geotechniki Politechniki Lubelskiej), dr Jarosław Wilczyński (Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie), dr Katarzyna Pyżewicz (Instytut Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr inż. Joanna Trąbska (Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego), prof. dr hab. Stanisław Fedorowicz (Katedra Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu Uniwersytetu Gdańskiego).

Oczekiwane rezultaty zadania:

1. Realizacja projektu umożliwi sformułowanie podstawowych ustaleń dotyczących charakteru stanowiska w Klementowicach, pozycji

For. Archiwum prywatne

Tadeusz Wiśniewski – kierownik projektu

stratygraficznej znalezisk kulturowych, chronologii, a także przyczyni się do rekonstrukcji paleośrodowiska naturalnego w czasie funkcjonowania obozowiska.

2. Wyniki badań obozowiska magdaleńskiego w Klementowicach stanowią dowód zasadności wdrażania badań interdyscyplinarnych, ukazując ich potencjał i efekty.

3. Rezultatem finalnym projektu będzie publikacja książkowa (w językach: angielskim i polskim) uwzględniająca zastosowane metody badawcze oraz wyniki analiz gabinetowych i laboratoryjnych.

4. Wydanie folderu popularnonaukowego w celu promocji projektu oraz uruchomienie strony internetowej stanowiska archeologicznego w Klementowicach (www.klementowice.eu) przyczynią się do upowszechniania i popularyzowania archeologii.

Więcej informacji na temat naboru wniosków w edycji 2012 do priorytetu „Ochrona zabytków archeologicznych” można znaleźć na stronie internetowej Narodowego Instytutu Dziedzictwa: www.nid.pl.

Tadeusz Wiśniewski

Foldery wydziałowe

„ODKRYJ UMCS – POCZUJ PRZYJEMNOŚĆ STUDIOWANIA”

– KAMPANIA PROMOCYJNA UMCS

Na początku stycznia 2013 r. Biuro Promocji UMCS rozpoczęło współpracę z dwoma lubelskimi agencjami – Agencją Marketingową „Don Brando” oraz Agencją Interaktywną „Enzo”, w celu przygotowania nowej kampanii wizerunkowej i promocyjnej Uniwersytetu z wykorzystaniem najbardziej skutecznych form promocji.

Główna kampania wizerunkowa Drzwi Otwartych została przygotowana przez firmę „Don Brando”. Podstawą prac nad jej koncepcją było założenie, że Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej to nie tylko uczelnia, która dobrze kształci i daje solidne podstawy do podjęcia pracy, ale to również miejsce, do którego studenci lubią przychodzić, z którym się identyfikują i gdzie mogą rozwijać swoje pasje i zainteresowania. Stąd też główne hasło Drzwi Otwartych i całej kampanii rekrutacyjnej brzmi: „Odkryj UMCS – poczuj przyjemność studiowania”.

Na bazie wypracowanej wspólnie koncepcji powstały projekty billboardów, reklam prasowych i internetowych, plakatów, 11 ulotek wydziałowych oraz spoty radiowe emitowane dwa tygodnie przed Drzwiami Otwartymi w Radiu Centrum, Radiu Eska oraz Radiu Free. Billboardy, które pojawiły się w Lublinie oraz większych miastach województwa lubelskiego, nawiązując do hasła kampanii, ukazywały w sposób symboliczny zestawienie nauki i pasji. Przedstawiały studentkę w laboratorium chemicznym ubraną w strój ludowy oraz studenta w bibliotece w stroju piłkarza. W podobnej konwencji utrzymane zo-

stały ulotki wydziałowe, które obok opisu kierunków studiów, perspektyw zawodowych czy informacji na temat życia studenckiego zawierały ciekawostki o każdym Wydziale.

Dwa tygodnie przed Drzwiami Otwartymi pojawiły się również reklamy w lokalnej i regionalnej prasie, m.in. w „Gazecie Wyborczej”, „Dzienniku Wschodnim”, „Tygodniku Chełmskim” czy „Tygodniku Zamojskim”. Były one tożsame z projektami billboardów, podobnie jak zamieszczane na stronach internetowych belki expandowe czy bannery (m.in. na stronach: www.kurierlubelski.pl, www.gazeta.pl/lublin, www.dziennikwschodni.pl).

Dodatkowo, jedną z przygotowanych przez Biuro Promocji niespodzianek była „Gra Miejska” (w której można było wygrać tablet, egzamin językowy TELC oraz „Mega Paki” z gadżetami UMCS). „Don Brando” przygotowało projekty plakatów promujących grę oraz karty do gry, na których uczestnicy musieli zdobyć odpowiednią liczbę pieczętek wydziałowych, aby wziąć udział w konkursie. Firma zaprojektowała także plakaty na rozgrywki sportowe o „Puchar Rektora UMCS”.

Druga z agencji wspomagających kampanię wizerunkową UMCS – „Enzo” postanowiła wykorzystać w promocji Drzwi Otwartych po-

Plakat promocyjny

Plakat „Gra Miejska”

tencjał drzemący w popularnym serwisie wideo – YouTube. Wybór podyktowany był przedstawionymi przez wykonawców badaniami, które wskazywały, że większość licealistów chętnie ogląda filmy w sieci i korzysta z tego serwisu przynajmniej raz w tygodniu. Dla odróżnienia UMCS od konkurencji, w celu zainteresowania potencjalnych studentów, do wystąpienia w reklamach zaproszone zostały młode osoby, które wcześniej jako „twarze Uczelni” znalazły się w materiałach drukowanych. Scenariusze 15-sekundowych spotów reklamowych, w których modele zwracali się bezpośrednio do widzów, zachęcając do uczestnictwa w wydarzeniu, po kliknięciu kierowały na stronę Uczelni, dając możliwość poznania szczegółowego harmonogramu Drzwi Otwartych. Wyniki wskazały, iż działania te spotkały się z pozytywnym odzewem i już od 15 kwietnia 2013 r. są kontynuowane przy okazji kampanii rekrutacyjnej.

Kontynuowana jest także współpraca z Agencją Marketingową „Don Brando”. Przygotowane zostały projekty folderów w językach ukraińskim i angielskim oraz projekt billboardu, który w okresie rekrutacji będzie prezentowany na Ukrainie. Hasło towarzyszące kampanii promocyjnej skierowanej do kandydatów zza wschodniej granicy brzmi: „UMCS – Twój krok w przyszłość”. Obecnie trwają także prace nad kampanią wizerunkową, która ma zachęcić przyszłych studentów do wyboru Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Jej celem jest pokazanie, iż podjęcie studiów na UMCS jest równoznaczne z otrzymaniem wiedzy i praktyki niezbędnych do podjęcia wymarzonej pracy, jak również, że istnieje możliwość rozwinięcia zainteresowań i pasji nie tylko naukowych.

Małgorzata Pikul,
Biuro Promocji UMCS
Paweł Walkiewicz, *Agencja Marketingowa „Don Brando”*
Piotr Kraciuk, *Agencja Interaktywna „Enzo”*

Fot. Łukasz Wiecheteł

RADA PRZEDSIĘBIORCÓW PRZY WYDZIALE EKONOMICZNYM ZAINAUGUROWAŁA NOWĄ KADENCJĘ

W dniu 5 kwietnia 2013 r. odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady Przedsiębiorców przy Wydziale Ekonomicznym. Spotkanie stanowiło jeden z elementów rozwoju współpracy pomiędzy nauką, biznesem oraz jednostkami administracji publicznej, realizowanej przez Wydział Ekonomiczny m.in. w ramach projektu „Synergia – kształtowanie kompetencji studentów Wydziału Ekonomicznego UMCS poprzez zdobywanie wiedzy praktycznej”. Współpraca ta jest priorytetem władz Wydziału. Do jej dotychczasowych efektów można zaliczyć np. przygotowanie przy współudziale członków Rady nowego kierunku studiów o profilu praktycznym (Logistyka), pozyskanie środków NCBiR na pro-

jekt Infobroker (realizowany wspólnie z Lubelskim Parkiem Naukowo-Technologicznym) czy opracowanie wspólnie z przedsiębiorcami propozycji dwóch grantów NCN i NCBiR poświęconych wdrożeniu wyników badań naukowych w praktyce.

Członkowie Rady postulowali m.in. podejmowanie wspólnych przedsięwzięć aplikacyjnych, organizację warsztatów i przedsięwzięć edukacyjnych angażujących praktyków, a także wsparcie programu praktyk dla studentów Wydziału.

Przewodniczącym Rady Przedsiębiorców jest dziekan Zbigniew Pastuszak, a funkcję wiceprzewodniczącego objął Marek Mędrak.

Łukasz Wiecheteł

Rada Przedsiębiorców Wydziału Ekonomicznego

Agnieszka Braunberger (absolwentka UMCS, doradca personalny Randstadt Polska), Stefan Czerwiński (absolwent UMCS, Prezes Zarządu, Doradca z Zespołu Doradców Finansowo-Księgowych Sp. z o.o.), Henryk Dąbrowski (członek Krajowej Rady Biegłych Rewidentów), Tomasz Fulara (Prezes Zarządu MPK Lublin), dr Grzegorz Golec (absolwent UMCS, Prezes Zarządu Rubicon Partners Corporate Finance SA), Magdalena Hernandez (Head of ACCA Poland), Wojciech Lipka (Dyrektor IPOPEMA Securities), dr Marek Mędrak (Prezes Zarządu e-Studio Software), Paweł Rafalski (absolwent UMCS, Wiceprezes Zarządu Solet Sp. z o.o.), dr Mariusz Sagan (absolwent UMCS, Dyrektor Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin), Ilona Skibińska-Fabrowska (absolwentka UMCS, Dyrektor Narodowego Banku Polskiego O. Lublin), Bartosz Świderek (Prezes Zarządu POL-INO-WEX SA) oraz Piotr Waszak (Dyrektor Oddziału ZUS w Lublinie). W spotkaniu wzięli także udział Andrzej Klesyk (Prezes Zarządu PZU SA), Krzysztof Daniewski (Dyrektor, Harvard Alumni Association Europe) i członkowie kolegium dziekańskiego.

Fot. Barbara Strojny

– OBRĄCZKOWANIE PTAKÓW ZIMUJĄCYCH NA TERENIE OGRODU BOTANICZNEGO UMCS

Organizatorzy: Studenckie Koło Naukowe Biologów UMCS oraz Ogród Botaniczny UMCS; **Koordynatorzy:** Maciej Filipiuk, Barbara Strojny

W zorganizowaniu oraz prawidłowym przebiegu Akcji pomogli członkowie Koła Naukowego Biologów (studenci UMCS, UP, a także nasi absolwenci) oraz goście. Łącznie udział w niej wzięło 38 osób. Najmłodszy ornitolog (uczestnik Nocy Biologów 2013) miał nieco ponad rok.

Uczestnicy wzbogacili swoją wiedzę dotyczącą rozpoznawania gatunków, poznali tajniki obrączkowania ptaków oraz wszystkie uroki takiej pracy. Przekonali się także, jakim „drapieżcą” staje się sikorka trzymana w ręce i jak przyjemny może być jej niepozorny dzióbek. Akcja stanowiła niepowtarzalną okazję do przyjrzenia się z bliska wielu gatunkom i poznania ich różnicowanych charakterów.

Fot. Barbara Strojny

Fot. Barbara Strojny

Odłowy ptaków prowadzone były w pobliżu specjalnie ustawionego karmnika, który służył im za stółkę przez całą zimę. Z „serwowanych” pokarmów największym powodzeniem cieszył się słonecznik, nieco mniejszym słonina, jabłka, kukurydza oraz proso.

Pierwsze odłowy odbyły się 1 grudnia 2012 r., ostatnie 23 lutego 2013 r. Prowadzone były co dwa tygodnie od samego świtu, co nie zraziło naszych studentów, którzy ochoczo stawiali się na stanowisku nawet o 6 rano, pomimo mrozu, wiatru i śniegu. Po ostatnim odłowie cała Akcja została oficjalnie zakończona wspólnym ogniskiem.

Łącznie zaobrączkowaliśmy 226 ptaków z 11 gatunków. Duża część

z nich chętnie ponownie odwiedzała nasz karmnik na kolejnych odłowach. Unikatowy numer na obrączce pozwolił na identyfikację każdego z naszych gości, dzięki czemu mogliśmy potwierdzić ich dobrą kondycję. Rekordzistką okazała się pewna bogatka, która powracała do nas prawie na każdym odłowie, czasem dając się schwycić dwa razy w ciągu dnia. Sikory bogatki zdecydowanie dominowały – ponad połowa obrączek (dokładnie 164) trafiła właśnie do nich.

Wśród innych gatunków sikor znalazły się: modraszka, czarnogłówka i sosnówka. Karmnik odwiedził także gość z północy – jer, który przylatuje do Polski jedynie w okresie zimowym. Inne zaobrączkowane gatunki ptaków, które wzbudzały sensację i zachwyt, to grubodziób, sówka, gil, dzwonek, zięba oraz kos.

**Maciej Filipiuk
Barbara Strojny**

I jeszcze kilka słów...

Chociaż odłowy i obrączkowanie ptaków w ramach Akcji Karmnik zakończyły się 23 lutego, to nie zakończyliśmy ich dokarmiania w Ogrodzie. Niskie temperatury, gruba pokrywa śnieżna (trwająca do kwietnia zima), mimo kalendarzowej wiosny, i licznie pojawiające się ptaki poszukujące pożywienia, zadecydowały o kontynuacji dokarmiania skrzydlatych przyjaciół.

Jako gospodarz Ogródu Botanicznego UMCS – miejsca Akcji Karmnik w Lublinie, dziękuję panu Maciejowi Filipiukowi i pani Barbarze Strojny oraz wszystkim, którzy zaangażowali się w jej organizację i przebieg, poświęcili swój wolny czas na pracę ze skrzydlatymi gośćmi Ogródu. Wydziałowi Biologii i Biotechnologii gratuluję studentów – prawdziwych biologów, przyjaciół i miłośników przyrody, z którymi miałam ogromną przyjemność współpracować w ramach Akcji Karmnik 2012/2013.

Grażyna Szymczak

Fot. Wiesław Kostko

WIECZÓR LEGEND W CJKP UMCS

21 marca 2013 r., w pierwszy dzień kalendarzowej wiosny, w CJKP UMCS odbył się po raz pierwszy wieczór inscenizowanych legend narodowych.

Zostały wówczas zaprezentowane trzy kilkunastominutowe spektakle przygotowane przez trzy grupy studentów. Jedną z nich stanowili studenci białoruscy, druga składała się z reprezentantów Ukrainy, zaś trzecią tworzyli słuchacze z dwóch krajów bliskich sobie kulturowo i językowo – z Rumunii i Mołdawii. (W ostatnim przypadku siły obu krajów musiały zostać połączone, gdyż w bieżącym roku akademickim – w odróżnieniu od silnych liczebnie grup pochodzących z Białorusi i Ukrainy – studiuje u nas tylko dwoje studentów z Mołdawii i cztery osoby z rumuńskiej Bukowiny.)

Wieczór Legend w CJKP stał się świętem nawiązującym do Międzynarodowego Dnia Teatru, którego data przypada na 27 marca. Zapewne i bez tej symbolicznej zbieżności impreza teatralna w CJKP byłaby uprawnioniona dzięki temu, co zgromadzone w auli audytorium mogło zobaczyć i odczuć tego wieczoru. Ciekawie przedstawione opowieści, pięknie podawany tekst, harmonia muzyki i obrazu

Fot. Wiesław Kostko

oraz dynamika tańców „podniosły temperaturę” bardzo, bardzo wysoko. A do tego świetny dowcip i zaskakujący koncept przydawały urody wszystkim przedstawieniom – reżysersko, aktorsko i choreograficznie poprowadzonym zarówno przez studentów z „zerówki”, jak i ze studiów podyplomowych.

Zaprezentowane w spektaklach legendy nosiły następujące tytuły: „W tę czarownicą noc” (grupa białoruska), „Legenda o święcie wiosny: Martiszor” (grupa mołdawsko-rumuńska) oraz „Utalentowana Europa” w wykonaniu studentów z Ukrainy. Każdą z grup języ-

kowo, technicznie wspierali nauczyciele z CJKP UMCS – mgr Barbara Guziuk-Świca, dr Anna Trębska-Kerntopf i mgr Jacek Brzeziński. Na początku, największy nacisk trzeba było położyć na mobilizację studentów i dyscyplinę pracy, co w końcu przyniosło pożądany efekt, a im bliżej finału, tym było lepiej.

Wieczór Legend jako idea został wypracowany z organizowanych co roku w CJKP Wieczorów Narodów, podczas których reprezentanci poszczególnych krajów przygotowują 10–15-minutowy blok artystyczno-informacyjny na temat swego kraju. Na taki program składają się na ogół pieśni i piosenki, wiersze poetów narodowych, tańce, skecze, a czasami i poczęstunek złożony z narodowych specjalności (np. pierogi, placki, ciastka itp.). Jest też w takim programie miejsce na prezentację multimedialną. Znając potencjał twórczy naszych studentów, pokusiliśmy się o inscenizacje legend narodowych. I trzeba przyznać, że to zadanie wykonali oni na piątkę.

Na koniec Dyrektor CJKP UMCS prof. Jan Mazur, w asyście swoich zastępczyń, wręczył nagrody, o przyznaniu których zdecydowali wszyscy widzowie w bezpośrednim i tajnym głosowaniu. I tak w kategorii Najlepszy Spektakl zwyciężyła „Legenda o święcie wiosny”. Za Najlepszą Rolę Kobięcą nagrodę otrzymała Aleksandra Kuszcz, zaś w kategorii Najlepsza Rola Męska wygrał Krzysiek Drozdek z Rumunii. W opinii wszystkich widzów – zarówno Dyrekcji, nauczycieli, jak i studentów CJKP UMCS – impreza uznana została za bardzo udaną.

Jacek Brzeziński

Fot. Wiesław Kostko

Uczestnicy konkursu

Fot. Jarosław Bartniczak

KOLEGIUM LICENCJACKIE UMCS W BIAŁEJ PODLASKIEJ PO RAZ KOLEJNY WYŁONIŁO MISTRZÓW ORTOGRAFII

 19 marca 2013 r. w Kolegium Licencjackim UMCS w Białej Podlaskiej zostało przeprowadzone finałowe dyktando w ramach III edycji konkursu ortograficznego *Polszczyzna nie płata nam figli*, zorganizowanego przez Wydział Humanistyczny UMCS, Kolegium Licencjackie UMCS w Białej Podlaskiej oraz Podlaską Fundację Wspierania Talentów. Przedsięwzięcie miało na celu rozwijanie wiedzy i umiejętności w zakresie posługiwania się polszczyzną przez uczniów szkół gimnazjalnych. Autorką finałowego dyktanda, przepełnionego ortograficznymi oraz interpunkcyjnymi pułapkami, była studentka III roku filologii polskiej UMCS Paulina Szałas. Oto jego fragment: *W grudziądzkim zoo żył sobie niby siwy, niby szary słonik o imieniu Hipolit. Miał wielkie, rozłożyste uszy-ska, ponadmetrową trąbę i nie lada kły, słowem superwspaniały super-słoń. Jednakże on sam, od stóp do głów, wzdłuż, w szerz i w wzyż, czuł się raczej jak antysłoń. Drepcząc co*

dzień wokół mamy Hiacynty, tak się jej skarżył: „Co można by zrobić, aby być różowy jak flaming, pomarańczowo-czarny jak tygrys, a najlepiej różnokolorowy jak papuga? Szary to niechybnie najohydniejszy kolor w całym wszechświecie!”

Nad prawidłowym przebiegiem konkursu czuwała komisja w składzie: prof. dr hab. Halina Pelc (przewodnicząca), dr Marta Nowosad-

-Bakalarczyk (wiceprzewodnicząca) oraz mgr Katarzyna Gileta (doktorantka IFP UMCS), Katarzyna Dybowska, Joanna Aleksandruk, Magda Jaciów, Magda Pawluk, Jakub Pięta (studenci z SKN Filologów działającego przy Kolegium Licencjackim UMCS w Białej Podlaskiej).

W finale konkursu udział wzięło 44 uczniów. Tegorocznymi mistrzami ortografii zostali: I miejsce – Paulina Demczuk (uczenica Zespołu Szkół w Rokitnie), II miejsce – Anna Korniluk (uczenica Zespołu Placówek Oświatowych nr 2 w Międzyrzeczu Podlaskim) oraz III miejsce – Kinga Kucewicz (uczenica Zespołu Szkół w Zalesiu). Nagrody (czytnik książek elektronicznych Onyx BOOX X61E, pendrive 32 GB, długopis Parker, książki, pióra, kubeczki i parasole) ufundowane przez Podlaską Fundację Wspierania Talentów oraz Kolegium Licencjackie UMCS w Białej Podlaskiej wręczyli laureatom: przewodnicząca komisji prof. Halina Pelc oraz dyrektor Kolegium Licencjackiego UMCS w Białej Podlaskiej Tadeusz Pawelec.

Dla uczestników konkursu zorganizowano także specjalne warsztaty na temat terytorialnego zróżnicowania polszczyzny, które przeprowadziła mgr Ilona Gumowska (asystentka w Zakładzie Historii Języka Polskiego i Dialektologii IFP UMCS).

Joanna Aleksandruk

Rozdanie nagród

Fot. Jarosław Bartniczak

WYSTAWA STUDENTÓW Z PRACOWNI TECHNOLOGII I TECHNIK MALARSKICH

Otwarcie wystawy

Fot. Archiwum Organizatorów

W ramach obchodów 40-lecia kierunków artystycznych na Wydziale Artystycznym UMCS, 27 lutego 2013 r. w ACK UMCS „Chatka Żaka” otwarto wystawę studentów z Pracowni Technologii i Technik Malarskich. Można było na niej zobaczyć prace studentów z kierunków: malarstwo, grafika i edukacja artystyczna, które powstały pod kierunkiem mgr Krystyny Soleckiej i mgr Anny Barańskiej.

Wystawa ciekawa i różnorodna, ale to tylko preludium do tego, co przyszli artyści mogą tworzyć, jeśli nabyte w pracowni doświadczenia będą dalej pielęgnować, rozwijać i przenosić na płaszczyznę własnego języka artystycznego. Te pierwsze w dorobku studenta prace nierzadko bywają przedekorowane, albowiem możliwości, jakie dają poszczególne techniki trudno zmieścić na przygotowanym podobrazie. Widać to wyraźnie na przykładzie malowideł temperowych na desce i gruncie klejowo-kredowym. W tej grupie prac wykonane zostały ozdobne rycia i różnorodne ornamenty z narysunku. Przy tej okazji wykonano także złożenia na mat, stosując szlagmał, poddając go często procesowi postarzania, jak również próbki złożenia na poler za pomocą złota i srebra dukatowego w płatkach.

Ciekawie prezentowały się prace w technikach: akwareli, pasteli i gwaszu, gdzie odpowiednio dobrane podobrazie, grunt malarzki i sposób malowania wpływają na różnorodne efekty artystyczne.

W oparciu o reprodukcje dzieł dawnych mistrzów wykonane zostały prace w technice olejno-żywicznej. Za podobrazie posłużyło tu płótno lniane napięte na krosno, zaimpregnowane, a następnie zagruntowane na siedem różnych sposobów. Studenci na tak przygotowanym podobrazie mieli wykazać, że potrafią korzystać z różnego rodzaju podmalówek w zależności od gruntu, na jakim malują, zmieniać moc spoiwa, a także dobierać odpowiedni sposób malowania. Jak widać po wykonaniu tego ćwiczenia nie są im obce impasty, laserunki, sposoby malowania alla prima czy postoso.

Kolejny element ekspozycji to „ramy autorskie” przygotowane w oparciu o dwuskładnikowe kauczuki silikonowe. Realizacja ich rozpoczyna się od przygotowania matrycy matki i wykonania na jej bazie formy silikonowej do wielokrotnego odlewu. Odlewy wykonywane są na bazie gipsu i mas ramiarskich. Odlane elementy przyklejane są następnie do drewnianej ramy samodziel-

nie lub w połączeniu z innymi materiałami wzbogacającymi pracę. Ostatni etap to zastosowanie technik pozłotniczych, past pozłotniczych, polichromii, barwnych laserunków czy patyn.

Ostatnia grupa prac, jakie można zobaczyć na wystawie, to przykład realizacji technik ściennych wykonanych przez studentów na płytach karton-gips. Ćwiczenie w pracowni realizowane jest zasadniczo na murze ceglanym i obejmuje wszystkie etapy pracy, począwszy od przygotowania muru, poprzez zakładanie zapraw i przeniesienie projektu, kończąc na realizacji malarskiej (fresk suchy i mokry) lub ryciu wzoru przez odsłanianie warstw pobiału i ujawnianie niżej położonych warstw barwionych (sgraffito).

A teraz może kilka słów o samej pracowni i specyfice przedmiotu. Pracownia Technologii i Technik Malarskich powstała w ramach działalności dydaktycznej w roku akademickim 1990/1991 przy Zakładzie Malarstwa Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS. Na zajęciach studenci zdobywają wiedzę teoretyczną i praktyczną niezbędną w procesie tworzenia. Znajomość materiałów, narzędzi i sposobów malowania w obrębie różnych technik malarskich ▶

zapewnia pełną realizację zamierzeń artystycznych. Nie jest tajemnicą, że każdy nadający sobie lub posiadający zaszczytny tytuł malarza czy artysty w ogóle, zobligowany jest, a przynajmniej być powinien do znajomości swojego warsztatu, by móc swobodnie się po nim poruszać, każdy etap pracy artystycznej pokonywać bez przeszkód, a nowe zadanie, jakie sobie postawi, nie było dla niego problemem.

Dziś patrząc na sztukę i drogę, jaką przeszła w swej zawiłej historii, zadawanie sobie pytania, czy technologia nadal jest potrzebna, wydaje się absurdalne, a odpowiedź jest oczywista. Technologia to obszar tętniący życiem, który nigdy nie ogranicza, ale tylko wzbogaca. Jednak, aby z tego źródła czerpać, trzeba wiedzieć co, jak i kiedy, czyli przede wszystkim trzeba dobrze go poznać.

Osób, które zajmują się malarstwem w tradycyjnym tego słowa znaczeniu, nie trzeba namawiać do poznania technologii, bo to dziedziny tak pokrewne, że siłą rzeczy wzajemnie się przenikają. Ale dziś, kiedy sztuka stała się tak tolerancyjna i otworzyła swoje granice na nowe media, zjawiska i działania, kiedy tak duży nacisk kładzie się na indywidualizm i poszukiwanie własnej drogi twórczej, warto jeszcze raz uważnie popatrzeć i skorzystać z możliwości, jakie daje nam znajomość technologii, różnorodnych technik, tworzyw i narzędzi.

Kreatywność i dobór najlepszych środków przy tworzeniu utworu artystycznego zwłaszcza w czasie studiów otwiera nowe horyzonty, uczy wielokierunkowego patrzenia, a zdobyte umiejętności mają wpływ na przyszłe życie twórcze.

Anna Barańska

AKCJA

„ODDAJ STARY TELEFON KOMÓRKOWY – POMÓŻ SPEŁNIĆ MARZENIA DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH”

Od 25 lutego 2013 r. na Wydziale Ekonomicznym trwa zbiórka starych, nieużywanych i zepsutych telefonów. Inicjatorem przedsięwzięcia jest członek Samorządu Studentów WE UMCS – Patryk Gliński. Swym pomysłem zainteresował, co było wi-
dać po pierwszych dniach akcji, całą społeczność akademicką.

Zebrane telefony (także ładowarki) zostaną przekazane do recyklingu, a uzyskane środki pozwolą dzieciom niewidomym i słabo widzącym udać się na wycieczkę do Watykanu. Tam odwiedzą grób papieża Jana Pawła II. Dla wielu z nich będzie to niewątpliwie podróż życia.

Inicjatywa spotkała się z ogromnym uznaniem. Intensywna promocja (portale społecznościowe, strony internetowe, radio) sprawiła, iż telefonów komórkowych przybywa każdego dnia.

Projekt potrwa do 28 czerwca. Samorząd Studentów zachęca do włączenia się w przedsięwzięcie. Aby oddać telefon komórkowy lub ładowarkę, należy udać się na Wydział Ekonomiczny do siedziby Samorządu (pok. 11). Gorąco zachęcamy.

Ewelina Berlińska

Fot. Anna Kędra-Kardela

Od lewej: prof. Aleksandra Kędzierska, Mary Sullivan i prof. William Sullivan

DZIEŃ ŚW. PATRYKA NA UMCS

14 marca 2013 r. już po raz drugi odbył się „Dzień Patrykowski”. W tym roku organizatorem był Zakład Literatury Angloirlandzkiej przy udziale Koła Naukowego Anglistów. Honorowy patronat nad obchodami Dnia św. Patryka objęła Ambasada Irlandii w Warszawie oraz Konsulat Irlandii w Poznaniu.

Otwarcia – przecięcia zielonej wstęgi – dokonała prodziekan Wydziału Humanistycznego UMCS, prof. Irmina Wawrzyczek. Na program złożyło się sześć prelekcji, które dotyczyły różnych aspektów kultury irlandzkiej.

Pierwszy wykład dr. Piotra Łuczkiwicz z Instytutu Archeologii UMCS (*Arystokracja w świecie Celtów*) przybliżył zebranim obrzędy pogrzebowe Celtów oraz ich wytwory, m.in. naczynia liturgiczne, amfory i różne rodzaje broni. W kolejnym wykładzie dr hab. Anna Kędra-Kardela (*Nowela angloirlandzka i jej bohaterowie*) omówiła fenomen noweli angloirlandzkiej i scharakteryzowała rozwój i specyfikę tego gatunku. Na przykładzie wybranych opowiadań takich pisarzy jak James Joyce, George Moore, Sean O’Faolain, Liam O’Flaherty i Frank O’Connor nakreśliła sylwetki występujących w nich typowych postaci – księży i emigrantów.

Prof. William Sullivan (Zakład Języka Angielskiego) i jego żona Mary Sullivan opowiadali o swoich irlandzkich korzeniach, zwracając uwagę na podobieństwa między Irlandią i Polską. „Smaki kultury” irlandzkiej (*Irish Tastes*) przybliżyła Mary Sullivan, opisując ulubione irlandzkie potrawy. Muzycznym przebojem dnia stała się, wykonana przez państwa Sullivanów, piosenka o irlandzkich pociągach, które, podobnie jak polskie, mają problemy z dotarciem do celu na czas.

Marcin Waciński (*Impresje z Belfastu. Oblicza konfliktu w Irlandii Północnej*) z Fundacji Kultury Irlandzkiej przedstawił swoje refleksje z pobytu w Belfaście w 2011 r., ilustrując fotografiami zachodzący w mieście powolny „powrót do normalności”, zapoczątkowany przez podpisanie porozumień pokojowych między G. Adamsem i I. Paisley’em. Dodatkowego komentarza do fotografii dostarczył Krzysztof Nowacki z Towarzystwa Polsko-Irlandzkiego.

Kolejna odsłona irlandzkich impresji dotyczyła twórczości Patricka Kavanagh, jednego z ojców współczesnej poezji. Prof. dr hab. Aleksandra Kędzierska (*Oblicza Irlandii w poezji Patricka Kavanagh*) skupiła się na trzech „światach” kreowanych w wierszach poety – wsi (namiatki nieba), która z czasem traci swoją niewinność, „czyśćcu Patryka”, jak nazywa się najświętsze irlandzkie sanktuarium w Lough Derg i wreszcie Dublinie, swoistym piekle na ziemi, którego próbę przeszedł zwycięsko, znajdując – pod koniec życia – uznanie sobie współczesnych.

Ostatni wykład, wygłoszony przez mgr Aleksandrę Tryniecką (*Taniec i muzyka Irlandii*), traktował o ikonach kultury irlandzkiej – muzyce i tańcu. Bogato ilustrowana prezentacja przedstawiała rodzaje wykorzystywanych instrumentów oraz elementy stroju tanecznego, dając wgląd zarówno w tradycyjne, jak i współczesne aranżacje utworów.

Patrykowski czwartek zakończył się pokazem filmu *The Magical Legend of Leprechuns* (*Baśnie w świecie waśni*), będącego m.in. swobodną stylizacją dramatu *Romeo i Julia* przeniesionego w świat celtyckich wierzeń, duszków i elfów.

W przygotowaniu Dnia św. Patryka uczestniczyli studenci z Koła Naukowego Anglistów: Aleksandra Frej, Justyna Sanecka, Marcin Sztomberski i Grzegorz Żybura. Tomasz Skiba i Tomasz Ajzak czuwali nad stroną techniczną przedsięwzięcia. Dla podkreślenia charakteru imprezy i poszanowania tradycji Zielonej Wyspy każdy z uczestników miał zielone elementy w swym stroju.

Kolejna edycja Dnia św. Patryka już za rok, a do tego czasu niech wszystkim towarzyszą tradycyjne celtyckie życzenia:

Miej zawsze jakąś pracę dla Twoich rąk.

Miej grosz w kieszeni, albo dwa.

Obyś zawsze widział promyk słońca w Twoim oknie, a po burzy tęczę.

Niech dobre ręce Twoich przyjaciół zawsze będą blisko Ciebie.

I niech Bóg wypełni Wasze serca, a Ciebie szczęściem umocni.

Niech droga powstaje na Twoje spotkanie.

Niech wiatr zawsze wieje „od pleców”.

Niech słońce czule ogrzewa Twą twarz.

Niech deszcz delikatnie zrasza Twoje pole.

I dopóki nie spotkamy się znów,

Niech Bóg Cię chroni

W zagłębieniu Swojej dłoni.

Aleksandra Kędzierska, Anna Kędra-Kardela

BAROCK, CZYLI KLASYKA W NOWYM WYDANIU

Akcja „kotów” rozkręciła się na dobre. Kolejny koncert z cyklu „Koty za płoty” odbył się 18 marca 2013 r. w Instytucie Muzyki UMCS.

Tym razem temat dość nietypowy – a mianowicie zestawienie baroku z rockiem. Jeśli kogoś dziwi takie połączenie, to zapewniam, że jest ono bardzo trafne. Z pewnością spodobało się widzom, którzy mogli posłuchać studentek z klasy śpiewu dr Agnieszki Piekaroś-Padzińskiej: Wiolety Matczuk oraz Sylwii Kaweckiej, które wykonały utwory A. Scarlattiego, G. B. Pergolesiego czy J. F. Haendla. Nie zabrakło też duetu z klasy dr Bożeney Saulskiej: Barbary Rodak i Agnieszki Jaskulskiej, które mogły pochwalić się swoim talentem wokalnym w utworze A. Vivaldiego. Część barokową zamknął Piotr Goławski z klasy dr. Piotra Olecha z utworem J. S. Bacha. Studenci byli zachwyceni występem Gottlieba Skvorstoffs, który zagrał na szpinieci *Koncert d-moll* A. Marcellego.

Następnie w rockowy klimat wprowadził nas Marcin Obuchowski, wykonując utwór zespołu 30 Second To Mars. Prawdziwą „wisienką na torcie” był dla wszystkich występ grupy Neoclassical. Koncert był nietypowy nie tylko ze względu na połączenie dwóch stylów muzycznych, lecz również rockowe stroje wykonawców, które były dodatkową atrakcją. Podziękowania należą się Kindze Rdzak i Marcinowi Mołdochowi, którzy wcielili się w role konferansjerów organizujących mini konkursy wiedzy o muzyce, oraz prof. Elżbiecie Krzemińskiej, która niezmiennie dodaje nam sił w organizacji kolejnych koncertów. Co ciekawego usłyszymy i zobaczymy w kolejnym miesiącu? Aby otrzymać odpowiedź, zapraszamy do Instytutu Muzyki!

Elżbieta Woś

Fot. Archiwum Koła

STUDENCKIE KOŁO HISTORYKÓW SATYRYKÓW

Studenckie Koło Historyków Satyryków, znane również pod nazwą Kabaret Sarmaci, rozpoczęło swoją działalność w marcu 2011 r. Pomysłodawcą przedsięwzięcia był dr hab. Leszek Wierzbicki, który postanowił zrealizować swój pomysł z czasów studenckich. Zgodę na powstanie koła wyrazili ówczesny dyrektor Instytutu Historii prof. dr hab. Robert Litwiński i ówczesny dziekan Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. Henryk Gmiterek.

Studentów zainteresował powstający projekt, a ja byłem jednym z pierwszych członków Koła. Kiedy dowiedziałem się, że dr hab. Leszek Wierzbicki chciał utworzyć koło satyryków, natychmiast się zgłosiłem, ponieważ chciałem kontynuować swoją przygodę ze sceną, która zaczęła się już w gimnazjum. Dodatkowo jako student historii odczuwałem potrzebę, aby mieć wpływ na propagowanie tego przedmiotu w społeczeństwie. Zwracając uwagę na coraz mniejszą popularność historii wśród młodzieży, która narzeka na nudny sposób prowa-

dzenia lekcji (podczas których nie aktywizuje się uczniów, a zmusza jedynie do biernego odtwarzania faktów), chciałem zainteresować ją przedmiotem, przedstawić historię w sposób alternatywny i na wesoło.

Początki Koła nie były jednak łatwe, gdyż jego skład wykruszał się wielokrotnie. „Nowe pojawiające się osoby przychodziły z ciekawości, być może były zainteresowane działalnością, ale pod jakimś kątem nie spełniała ona ich oczekiwań, trudno powiedzieć tak naprawdę” – wspomina Jagoda Pajda. Kolega Bartek Starengowski oprócz codziennej pracy na studiach hi-

storycznych chciał robić coś więcej: „Właśnie to Koło umożliwiło mi wyjście do ludzi, wzmocniło we mnie chęć udzielania się. Robię coś pożytecznego, aktywnie spędzam czas, w jakimś stopniu rozwijam się artystycznie, co dodaje mi pewności siebie. Przychodząc na studia historyczne, nigdy nie myślałem, że będę brał udział w takim przedsięwzięciu, czuję że jestem w nim szczęśliwy i spełniam się”.

Zadebiutowaliśmy zaledwie dwa miesiące po powstaniu Koła, biorąc udział w Studenckim Przeglądzie Kabaretowym podczas Lubelskich Dni Kultury Studenckiej,

i, jak na debiut, poszło nam rewelacyjnie. Historycy satyrycy zajęli drugie miejsce (zaszczytnie przegrywając z profesjonalistą). „Stres był wtedy ogromny. Słabo się jeszcze znaliśmy. Prób też nie było zbyt wiele. Jednak na scenie wszystko wyszło nam naprawdę świetnie. To nas zachęciło do dalszego działania” – wspomina Jagoda Pajda.

Studenckie Koło Historyków Satyryków (Kabaret Sarmaci) w swoim dorobku posiada skecze z różnych epok historycznych. Skupiamy się jednak na czasach staropolskich, gdyż jest to barwna epoka. Używamy strojów i rekwizytów, co daje dodatkowy efekt na scenie. W naszych inscenizacjach wykorzystujemy również znane piosenki, do których układamy własne teksty. Epoka wczesnonowożytna to jednak nie wszystko. W naszym archiwum kabaretowym znaleźć można skecze dotyczące problemów z innych okresów historycznych. Odgrywane dotychczas to: *Hołd pruski* (1525), *Mezaliany Zygmunta Augusta* (1548), *Wyjazd Królowej Bony* (1556), *Unia lubelska* (1569), *Pierwsza wolna elekcja* (1573), *Uchwalenie Konstytucji 3 Maja* (1791), *Obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego* (1966), *Lipcowa podwyżka cen żywności* (1980).

Scenariusze do skeczy pisze opiekun naszego Koła dr hab. Leszek Wierzbicki, który ma wiele ciekawych pomysłów. Studenci oczywiście wprowadzają do nich poprawki, a role interpretują na swój własny, oryginalny sposób.

Każdy skecz kabaretu trwa około 15 minut. Jest to optymalny czas dla widza, ponieważ występ nie nuży i nie pozwala na utratę uwagi publiczności, gdyż ciągle coś się dzieje. Rozpoczęciu skeczy zwykle towarzyszy tło muzyczne, następnie na scenie pojawia się kronikarz pełniący rolę narratora i dochodzi w końcu do meritum. W celu przygotowania naszych skeczy spotykamy się regularnie na próbach raz w tygodniu. Dobrze się wówczas bawimy.

Fot. Archiwum Koła

Od momentu powstania Koła aż do chwili obecnej działa w nim aktywnie około dziesięciu osób. W roku akademickim 2012/2013 są to: Katarzyna Brodowska, Bartosz Duda, Grzegorz Litwin, Sylwia Maleszak, Wioletta Obłóza, Jagoda Pajda, Bartosz Starengowski i Ewa Stępień.

Obecnie Studenckie Koło Historyków Satyryków przygotowuje trzy nowe skecze, które, mamy nadzieję, pozytywnie zaskoczą widownię. Premiera widowiska *Od Batorego do Napoleona* odbyła się 9 kwietnia 2013 r. w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego.

Bartosz Duda

Fot. Archiwum Koła

Fot. Archiwum Koła

For. Archiwum organizatorów

Laureaci konkursu wraz z organizatorami

KONKURS Z PUBLICZNEGO PRAWA GOSPODARCZEGO – II EDYCJA

W dniu 21 lutego 2013 r. na Wydziale Prawa i Administracji UMCS odbył się konkurs z zakresu publicznego prawa gospodarczego, zorganizowany przez Katedrę Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji Wydziału Prawa i Administracji (WPiA) UMCS oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Lublin. Patronat honorowy nad konkursem objęła dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS – dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak, prof. nadzw., natomiast patronat merytoryczny sprawował, podobnie jak w ubiegłym roku, kierownik Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS – prof. dr. hab. Marian Zdyb. Przewodniczącą komisji konkursowej była dr Eliza Kosieradzka, a członkami komisji: dr Grzegorz Lubeńczuk oraz mgr Agnieszka Wołoszyn-Cichocka. Głównym partnerem konkursu była kancelaria prawna Filipek & Kamiński Spółka Komandytowa z Lublina, która ufundowała nagrody. Fundatorem nagród było też Wydawnictwo LexisNexis.

Do udziału w konkursie zgłosiło się 37 studentów, ale ostatecznie uczestniczyło w nim 21 osób. Podczas

I etapu konkursu studenci rozwiązywali test (wielokrotnego wyboru) złożony z 30 pytań. Do następnego etapu zakwalifikowało się 11 osób. W II etapie uczestnicy konkursu udzielali odpowiedzi na pytania otwarte i rozwiązywali kazusy z zakresu publicznego prawa gospodarczego. Na podstawie uzyskanych wyników wyłoniono trzech laureatów. Zgodnie z regulaminem konkursu wzięto pod uwagę w pierwszej kolejności wyniki II etapu, a następnie uwzględniono wyniki I etapu. Na ich podstawie laureatami konkursu zostali:

I miejsce: Marcin Andrzejewicz,
II miejsce: Rafał Pilarski,
III miejsce: Piotr Magda.

W dniu 7 marca 2013 r. w sali 110 WPiA UMCS odbyła się uroczysta gala finałowa konkursu, podczas której ogłoszono jego wyniki i wręczono nagrody. Nagrodę główną (za zajęcie I miejsca) stanowiły płatne praktyki w kancelarii prawnej Filipek & Kamiński Spółka Komandytowa. Studenci, którzy zajęli II i III miejsce, będą mogli odbyć w tej kancelarii nieodpłatne praktyki. Laureaci otrzymali także ufundowane przez kancelarię pamiątkowe statuetki i książki od Wydawnictwa LexisNexis.

Galę finałową prowadziła Agnieszka Dachowska, studentka IV roku prawa UMCS, pełniąca funkcję dyrektora ds. public relations w zarządzie ELSA Lublin oraz Łukasz Czerwik, student III roku prawa UMCS, wiceprezes ds. działalności naukowej w zarządzie ELSA Lublin.

Podczas uroczystości dziekan prof. Anna Przyborowska-Klimczak z uznaniem odniosła się do kontynuowania zainicjowanego w ubiegłym roku konkursu z publicznego prawa gospodarczego. Podkreśliła, że tego rodzaju inicjatywy studenckie mają też wpływ na wysoką ocenę Wydziału Prawa i Administracji UMCS i przyczyniają się do osiągania przez absolwentów Wydziału dobrych wyników podczas egzaminów na aplikacje. Podziękowała organizatorom konkursu i wyraziła nadzieję, że przekształci się on w ogólnopolską, studencką imprezę o charakterze naukowym.

Prof. Marian Zdyb podkreślił, że inicjatywa zorganizowania konkursu z zakresu publicznego prawa gospodarczego jest bardzo cenna i stwarza możliwość wyłonienia osób szczególnie zainteresowanych tą problematyką, które mogą w przyszłości być bardzo wartościowymi pracownikami kancelarii prawnych. Zwrócił też uwagę na rosnące znaczenie publicznego prawa gospodarczego, wskazując, że jest to dziedzina, w wypadku której zmiany zachodzące w życiu gospodarczym często wyprzedzają proces stanowienia prawa. Zaznaczył, że w konkursie wzięli udział dobrzy studenci, a prawo jest sztuką tego, co słuszne i dobre. Złożył gratulacje wszystkim uczestnikom, podkreślając, że nie ma w nim osób przegranych. Podziękował również organizatorom.

Podczas uroczystości głos zabrała także prezes zarządu ELSA Lublin Justyna Szpakowska, która złożyła podziękowania patronom i sponsorom konkursu oraz członkom komisji konkursowej i jego bezpośrednim organizatorom: Łukaszowi Czerwikowi oraz całej sekcji działalności naukowej w ELSA Lublin.

Dr Eliza Kosieradzka

Fot. Patrycja Zdunek

Rozwiązywanie testów

KONKURS BIOCHEMICZNY

22 marca 2013 r. w naszym Uniwersytecie odbył się Konkurs Biochemiczny, podczas którego młodzież ze szkół licealnych województwa lubelskiego mogła wykazać się swoją wiedzą biochemiczną. Była to już IV edycja konkursu, zorganizowanego przez Zakład Biochemii Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS, pod patronatem merytorycznym Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli Krzysztof Hetman, Marszałek Województwa Lubelskiego oraz Krzysztof Babisz, Lubelski Kurator Oświaty.

W IV edycji konkursu wzięło udział 108 uczniów z 29 szkół licealnych z całego województwa lubelskiego oraz z liceum w Lubaczowie (woj. podkarpackie). Finał został poprzedzony etapem szkolnym.

Konkurs Biochemiczny ma formę egzaminu pisemnego, a jego celem jest stworzenie uczniom możliwości wykazania się wiadomościami z biochemii oraz wzbudzenie zainteresowania biochemią jako fascynującą i bardzo praktyczną dziedziną naukową. Pytania w tym roku dotyczyły przede wszystkim biochemii klinicznej oraz stosowanej z elementami biotechnologii i inżynierii genetycznej. Swoim zakresem obejmowały m.in. budowę i charakterystykę wybranych

Fot. Patrycja Zdunek

Dr hab. Magdalena Staszczak, Dziekan Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS, wręcza dyplom Barbarze Kubinowskiej z XXI LO w Lublinie, laureatce IV Konkursu Biochemicznego

biocząsteczek, mechanizmu podstawowych szlaków biochemicznych oraz współzależności procesów metabolicznych na poziomie komórkowym, narządowym i całego organizmu. Bezpośrednio po konkursie uczestnicy wysłuchali wykładów z serii „Fascynujący świat cząstek biologicznych”, wygłoszonych przez studentów kół naukowych Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS.

Komisja oceniająca, składająca się z pracowników naukowych Zakładu Biochemii, wyłoniła laureatów IV edycji Konkursu Biochemicznego. Dyplomy i nagrody (I–III miejsce) w postaci atrakcyjnych książek biochemicznych otrzymali:

I miejsce – Barbara Kubinowska z XXI LO w Lublinie, II miejsce – Katarzyna Bancerz z I LO w Lublinie, III miejsce – Maksymilian Onyszkiewicz z LO im. ONZ w Biłgoraju. Dyplomy i drobne upominki otrzymały również osoby, które zdobyły wyróżnienia: I – Mateusz Turowski z Zespołu Szkół Nr 1 w Tomaszowie Lubelskim, II – Paweł Grab z LO im. ONZ w Biłgoraju, III – Agata Skrzyńska z I LO w Lublinie, IV – Tomasz Kalinowski z LO im. Jana III Sobieskiego w Lublinie. Wśród szkół, których uczniowie wzięli udział w Konkursie, rozlosowano „biochemiczne upominki” zachęcające uczniów i nauczycieli do samodzielnego eksperymentowania. Fundatorami nagród byli: Polskie Towarzystwo Biochemiczne Oddział Lubelski, Wydział Biologii i Biotechnologii UMCS, Zakład Biochemii UMCS, Jolanta i Marcin Polakowie, firma SIGMA-ALDRICH oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Zagrożonej Patologią Społeczną „Postis” w Lublinie. Zwycięzcom serdecznie gratulujemy, a sponsorom dziękujemy za ufundowanie atrakcyjnych nagród.

Konkurs Biochemiczny jest jedynym tego rodzaju wydarzeniem w Polsce, a liczba uczestników rośnie. Jego celem jest popularyzacja i rozwijanie zainteresowania biochemią, a także umożliwienie sprawdzenia wiedzy przez uczniów i nauczycieli. Stanowi zachętę do podnoszenia swoich kwalifikacji i pogłębiania wiedzy. Jest też promocją Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS.

Dziękuję uczniom i nauczycielom za przygotowanie do Konkursu, a także pracownikom Zakładu Biochemii UMCS za ich ogromny wysiłek w pracach komisji oceniającej oraz studentom z kół naukowych Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS, aktywnie uczestniczącym w pracach organizacyjnych. Mam nadzieję, że w przyszłym roku spotkamy się podczas kolejnej edycji Konkursu Biochemicznego.

**Anna Jarosz-Wilkoszka
UMCS, PTBioch**

IDA MŁODZI

– CZYLI O TYM, KTO NAS ZASTĄPI

No i mam ponownie powód, a właściwie powody, do wielkiej dumy. Wydawnictwo UMCS opuściła właśnie książka *The Younger Generation – Akten der ersten Lublin-Berliner Doktorandenkolloquiums...* (Lublin 2012, 342 ss.). Jest ona rezultatem swego meczu naukowego, jaki asystenci z Instytutu Archeologii UMCS rozegrali przed dwoma laty ze swoimi kolegami z Freien Universität z Berlina. Dzisiaj część autorów tego tomu legitymują już literki „dr” przed nazwiskiem, co świadczy o tym, że lubelskie spotkanie miało istotny wpływ na kariery młodych ludzi. Inni właśnie szykują się do zamknięcia tego etapu.

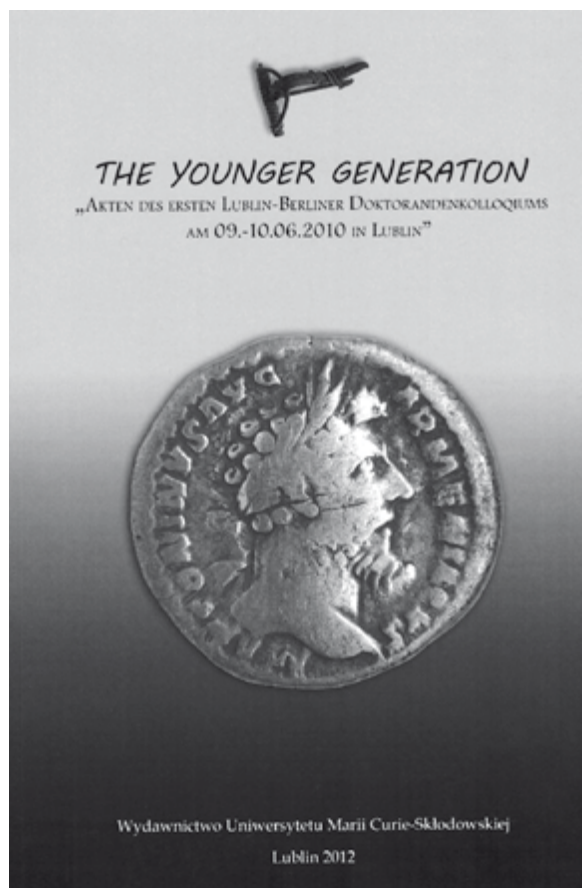

Propozycja konfrontacji „młodej archeologicznej myśli naukowej” wyszła od prof. Michaela Meyera i dr. Piotra Łuczkiwicz, natomiast wybór jej miejsca podyktowany został wieloma innymi czynnikami: aktywnością naukową środowiska lubelskiego, jego sukcesami naukowymi i tym, że posiada ono dwóch Humboldtystów.

Nie wszyscy, którzy brali udział spotkaniu, złożyli swoje opracowania do druku (z uczestników lubelskich zabrakło na przykład dr. S. Sadowskiego i mgr. M. Juścińskiego), co przyjmuję z żalem, ale i tak powstał tom o niezwykle wartości naukowej, pokazujący dojrzałość, siłę i znaczenie badań naukowych prowadzonych przez ludzi młodych.

Innym z powodów do dumy jest to, że tom jest pierwszym redakcyjnym dziełem dr. Piotra Łuczkiwicza. Trudnym nie tylko z racji tego, że teksty są w językach angielskim i niemieckim, ale przede wszystkim z uwagi na skomplikowany aparat naukowy, któremu trzeba było nadać wspólną formę, że o okiełzaniu naukowej emocjonalności młodych autorów nie wspomnę.

Tom nie ukazałby się, gdyby nie środki finansowe wypracowane przez Instytut Archeologii na badaniach wyprzedzających budowę obwodnicy Lublina – chociaż bez dodatkowego wsparcia JM Rektora prof. dr. hab. Andrzeja Dąbrowskiego i Dziekana Wydziału Humanistycznego prof. dr. hab. Henryka Gmiterka byłoby to w dalszym ciągu niezwykle trudne – za co pięknie podziękowano im we wstępie. To również najlepsza odpowiedź na nieustannie padające w naszą stronę pytanie – po co wam ta niewdzięczna „jelenia robota”. Ano po to, by móc wydawać książki,

choćby tak ważne jak omawiana i czuć się z tego powodu dumnym. Z drugiej strony – są osoby, nawet w moim Instytucie, które nie potrafią pojąć, iż ktoś potrafi jeszcze pracować bez wizji osobistych korzyści...

W końcu są w tym tomie dwa świetne teksty moich młodych współpracowników, które potwierdzają, że ich wysoka pozycja w świecie tej absolutnie dojrzałej archeologii nie jest przypadkiem.

Mgr Tadeusz Wiśniewski od kilku lat zachwyca środowisko badaczy najstarszej epoki kamienia swoimi interdyscyplinarnymi badaniami nad problematyką kultury magdaleńskiej (*A Magdalenian site in Klementowice (eastern Poland) – new discoveries and perspectives for the future research*, s. 9–28). Tym tekstem udowodnił, że zaufanie, jakim obdarza się w UMCS jego plany naukowe, nie poszło na marne, a jego droga naukowa prowadzi w najlepszym kierunku – międzynarodowej kariery naukowej, w nowoczesnym znaczeniu tego słowa. Na korzyść tej opinii świadczy grant Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który pozwoli mu sfinalizować dysertację.

Dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska należy do grona tych autorów i uczestników konferencji, którzy swój pierwszy cel już osiągnęli. Jej ogromne, erudycyjne, w wielu aspektach rewolucyjne studium (*Distribution of Roman Mirrors in Scandinavia and in the Crimea – the Differences and Similarities*, s. 181–342) jest zaledwie fragmencikiem opasłej dysertacji, ale również tłumaczy, dlaczego już dzisiaj należy ona do czołówek europejskiej badaczy zajmujących się problematyką okresu rzymskiego, a w wielu kwestiach jest po prostu ekspertem i najważniejszym z naukowych autorytetów.

Postawiłem więc książkę na półce z literaturą podręczną – tą, do której sięgam najczęściej. Patrząc na jej grzbiet, powtarzam sobie, mrużąc jak zadowolony kot, oto nasza (MOJA) młodzież. W tym roku będzie konferencyjny rewanż, tym razem w Berlinie. Liczymy, że przynajmniej z podobnym efektem.

Andrzej Kokowski

GIGANT NA WÓZKU. REFLEKSJE O „CHWILI” JANUSZA KIRENKO

Profesor Janusz Kirenko, dyrektor Instytutu Pedagogiki UMCS, autor ponad 180 prac, w tym 16 monografii (dziewięć w współpracy), rozpraw, artykułów, projektów badawczych, raportów z badań, promotor 15 przewodów doktorskich.

W wieku 21 lat, po zdaniu egzaminu wstępnego na studia, uległ wypadkowi i doznał złamania kręgosłupa w części szyjnej. Wydarzenie to spowodowało paraliż kończyn dolnych i górnych. Przez trzy lata zawieszony między życiem a śmiercią, między całkowitą bezzadnością fizyczną a nadzieją powrotu do normalności, lecz się w różnych ośrodkach rehabilitacyjnych, doświadczając bezduszości i głupoty ludzkiej, ale także nadzwyczajnego poświęcenia, empatii i kompetencji personelu medycznego. Stopniowo powraca niemal do normalności, chociaż na wózku... Studiując pedagogikę specjalną, podejmuje pracę na Wydziale Pedagogiki i Psychologii i znakomicie rozwija się naukowo. Uzdolnienia twórcze J. Kirenki powodują to, że nie zadawała się On typowym poznawaniem zjawisk i procesów wynikających z tego, co mu jest najbliższe – z niepełnosprawności, ale skłaniają Go do poszukiwania źródeł współzależności i ich skutków. Podejmuje bardzo bogatą problematykę badawczą – od przystosowania społecznego po życie erotyczne niepełnosprawnych. Będąc uzdolnionym literacko i plastycznie, tworzy głęboką, refleksyjną poezję, maluje obrazy: ikony, pejzaże i kompozycje abstrakcyjne.

Kilka miesięcy temu opublikował dwa tomy wspomnień pt. *Chwila*. To autobiografia szczególna, pokazuje Autora przed wypadkiem jako ucznia szkoły podstawowej i średniej, gdzie

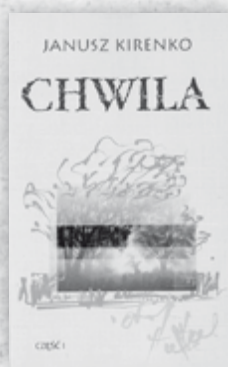
nauczyciele nie wróżyli mu jakichkolwiek osiągnięć. Jest to niestety mankament tej profesji do naszych czasów (zdolności nauczycieli w diagnozowaniu przyszłych możliwości uczniów są bardzo często równe zeru). Najbardziej przejmujący fragment życia J. Kirenki to wypadek nad Jeziorem

Białym, proces zmagania się z cierpieniem, załamaniem psychicznym, z bezduszością ludzką i mglistą nadzieją. Najbardziej znakomity rozdział w życiu Autora to rola rodziny w Jego nieszczęściu, jej nadzwyczajne poświęcenie, samozaparcie w leczeniu syna i brata (nie tylko metodami konwencjonalnymi, ale także poprzez próby niekonwencjonalne wszelkich „uzdrowicieli i szarlatanów”).

Ta autobiografia to znakomity elementarz życia, budowania tożsamości i twórczego rozwoju człowieka w warunkach, gdy inni w podobnej sytuacji, mniej lub bardziej spokojnie „żyją chwilą” i to bardzo często na koszt innych.

Od wielu lat zasiadam w komisji oceny rozwoju naukowego pracowników i od lat mam przed sobą przerośniętych wiekowo asystentów i adiunktów, a obok mnie siedzi na wózku prof. J. Kirenko i wówczas myślę: „kto tu jest niepełnosprawny”. *Chwila* pisana jest precyzyjnie, niemal tak jak tkanie perskiego dywanu. To książka niezwykle pouczająca, to podręcznik trudnego, a zarazem twórczego życia. Czekamy na następne tomy.

Prof. Stanisław Leon Popek

„DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W SAMORZĄDZIE TERYTORIALNYM”

Recenzja monografii naukowej pod redakcją prof. Marii Marczewskiej-Rytka oraz prof. Stanisława Michałowskiego, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2012, ss. 466.

Na wstępie należy stwierdzić, iż wybór tematyki opracowania jest jak najbardziej aktualny i trafny. Przedmiotem analiz są ważne w procesie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego zagadnienia związane z analizą kondycji demokracji bezpośredniej w samorządzie terytorialnym na płaszczyźnie polskiej oraz międzynarodowej. Takie przedmiotowe ujęcie tematu pracy pozwala na jednoczesne dokonanie licznych porównań narzędzi demokracji bezpośredniej w różnych systemach politycznych i prawnych.

Praca stanowi zbiór artykułów napisanych przez przedstawicieli środowisk naukowych, w szczególności reprezentantów dziedzin politologicznych, prawniczych i socjologicznych. Zawarte w końcowej części noty biograficzne wskazują, iż autorami poszczególnych części są osoby, które zajmują się badaniami m.in.: procesów integracji europejskiej i globalizacji, metodologii badań naukowych, procesów informacji i informatyzacji w administracji publicznej, a także analizą systemów politycznych, partyjnych i prawnych, demokracją bezpośrednią czy społeczeństwem obywatelskim. Redaktorzy opracowania wyróżniają się natomiast znaczącymi dokonaniem w badaniach nad problematyką współczesnej myśli społecznej, ruchów politycznych oraz samorządu terytorialnego.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na sam tytuł pracy *Demokracja bezpośrednia w samorządzie terytorialnym*, który precyzyjnie i kompleksowo oddaje treści w niej zawarte, pomimo różnorodności tematyki w poszczególnych częściach.

Warto również dodać, iż książka stanowi połączenie wywodów teoretycznych oraz praktycznych, uzupełnionych regulacjami prawnymi, co z pewnością czyni ją bardziej zrozumiałą i przystępną dla czytelnika.

Celem opracowania, według autorów, jest usystematyzowanie i ocena doświadczeń związanych z implementacją rozwiązań charakterystycznych dla demokracji bezpośredniej w funkcjonowaniu samorządu terytorialnego, a także diagnoza stanu demokracji bezpośredniej w samorządzie terytorialnym w ujęciu globalnym i regionalnym oraz wskazanie wyzwań i perspektyw dla demokracji bezpośredniej w ramach samorządu terytorialnego.

Publikacja podzielona jest na trzy główne części poświęcone zagadnieniom teoretycznym, doświadczeniom światowym oraz doświadczeniom polskim w zakresie przejawów i narzędzi instytucjonalno-prawnych odnoszących się do demokracji bezpośredniej.

W pierwszą część wkomponowano sześć artykułów o dość zróżnicowanej tematyce, mających jednakże związek z głównym przedmiotem analiz. Teoretyczne podstawy demokracji bezpośredniej określone są przede wszystkim w pierwszych trzech artykułach: *Granice demokracji: przeszłość i teraźniejszość*, *Debaty lokalna jako środek realizacji idei demokracji bezpośredniej* oraz *Między biernością a zaangażowaniem. Demokratyczna kultura bezpośredniego uczestnictwa*. Na uwagę zasługuje artykuł prof. Andrzeja Chodubskiego pt. *Granice demokracji...* Autor dokonał w nim syntetycznej analizy procesów kształtowania się demokracji, poczynając od demokracji starożyt-

nych Aten, poprzez okres odrodzenia i oświecenia, aż do czasów współczesnych, a także istoty demokracji oraz wskazał na różnorodne jej koncepcje. Należy stwierdzić, iż umieszczony na początku książki artykuł prof. Chodubskiego stanowi bardzo dobry merytoryczny wstęp do dalszych rozważań nad demokracją bezpośrednią.

Kolejne trzy artykuły mają charakter politologiczno-prawniczy. Poruszane są w nich zagadnienia dotyczące konsultacji społecznych w procedurze tworzenia jednostek pomocniczych gminy, lokalnych grup działania czy też samodzielności finansowej w kontekście struktury dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Wspomniana problematyka jest jak najbardziej bezpośrednio związana z przedmiotem niniejszej monografii. Nie można tego niestety powiedzieć o artykule pt. *Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego*. Jest to analiza dotycząca problematyki finansów publicznych i prawa finansowego. Nie

ma w tym tekście odniesienia do możliwości stosowania instrumentów konsultacji społecznych w procesie kształtowania dochodów samorządu gminnego, a przecież takie regulacje istnieją, m.in. w ustawie o referendum lokalnym. Autor nie wspomniał o możliwości pozyskania dochodów przez samorząd gminny poprzez tzw. samoopodatkowanie się mieszkańców. Nie odniósł się także do coraz bardziej popularnego narzędzia stosowanego przez władze lokalne w procesie konsultacji polityki finansowej, jakim jest tzw. budżet partycypacyjny.

Druga część pracy pt. *Doświadczenia światowe* zawiera treści dotyczące problematyki demokracji bezpośredniej i jej prawno-institutionalnych instrumentów w różnych systemach społeczno-politycznych państw europejskich i innych części świata. Odniesienie się przez autorów do tak różnorodnych form i systemów państwowych pozwala na globalne spojrzenie na zagadnienie współczesnej demokracji bezpośredniej. Ta część pracy składa się z ośmiu artykułów. Większość odnosi się do przykładów europejskich. Autorzy prezentują instrumenty demokracji bezpośredniej na szczeblu samorządowym w Republice Federalnej Niemiec, Szwecji, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii oraz Bośni i Hercegowinie. W artykule pt. *Referendum lokalne w wybranych państwach europejskich* dr Małgorzata Podolak dokonuje swoistej syntezy wybranych specyfik europejskich w zakresie zasad organizacji i przedmiotu tego ważnego instrumentu demokracji bezpośredniej. Analizuje system referendum lokalnego m.in. w Czechach, Szwajcarii, na Słowacji i Węgrzech.

Dwa ostatnie artykuły w drugiej części monografii wykraczają tematycznie poza Europę. Autorzy w interesujący sposób opisują doświadczenia i przykłady przejawów demokracji lokalnej w dość odległych i odmiennych systemach ustrojowych Indii oraz Urugwaju. Na uwagę w szczególności zasługuje artykuł prof. Marii Marczewskiej-Rytka, która przedstawiła genezę

i rozwój systemu tzw. panczajatów (instytucji demokratycznych na poziomie lokalnym) w Indiach. Oprócz poznania interesujących, konkretnych rozwiązań demokratycznych, odbiorca ma możliwość zaznajomienia się z elementami systemu społeczno-politycznego państwa, które potocznie uważane jest za największą demokrację świata.

W ostatniej, najbardziej obszernej części (jedenaście artykułów) autorzy poszczególnych tekstów prezentują polskie doświadczenia związane z funkcjonowaniem demokracji bezpośredniej. Na wstępie tych rozważań prof. Stanisław Michałowski w artykule *Demokracja bezpośrednia w samorządzie terytorialnym w Polsce – idea i praktyka* w bardzo interesujący i całościowy sposób przedstawia ideowe podstawy demokracji bezpośredniej w Polsce, odnosząc się przy tym do procesu kształtowania się instytucji samorządowych w Polsce po 1990 r. Autor dokonuje także praktycznej analizy zasadniczego instrumentu demokracji bezpośredniej, jakim są bezpośrednie wybory organów stanowiących oraz wykonawczych w jednostkach samorządu terytorialnego. Podkreśla także istotne znaczenie referendum lokalnych oraz rolę społeczności lokalnych w procesach decyzyjnych samorządu terytorialnego, które mają możliwość wyrażania swoich opinii i problemów poprzez udział w zebraniach mieszkańców i konsultacjach społecznych.

Kolejne artykuły trzeciej części pracy dotyczą różnorodnych form i instrumentów demokracji bezpośredniej, z którymi mamy styczność w Polsce. Odnoszą się do takich zagadnień jak: tzw. demokracja komunikacyjna w samorządzie, rodzaje referendum lokalnych, analizy wyników wyborów do organów samorządowych, historyczne uwarunkowania postaw obywatelskich na Śląsku czy też aktywność mieszkańców Lubelszczyzny w zakresie pozyskiwania środków z jednego z funduszy Unii Europejskiej. Należy zauważyć, iż ostatni temat, który jest jednocześnie ostatnim artykułem

pracy, opracowany przez mgr Agnieszkę Stawiszyńską, nie do końca wpisuje się w ramy przedmiotowe opracowania. Autorka analizuje aktywność jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pozyskiwania dotacji UE na realizację różnych kategorii zadań społecznych. Czy rzeczywiście tego typu działania władz lokalnych można zaliczyć do przejawów demokracji bezpośredniej? Jedynym argumentem pozwalającym na częściową pozytywną odpowiedź na to pytanie jest fakt, że autorka wspomniała w swych wywodach o tzw. partnerstwach lokalnych, które można w pewnym zakresie utożsamiać z formą oddolnej inicjatywy polegającej na współpracy różnych podmiotów (głównie publicznych i społecznych). Może to powodować powstawanie tzw. efektu synergii, który to właśnie dzięki takiej oddolnej inicjatywie może wpłynąć na rozwój danego obszaru i rozwiązanie określonych problemów. Niestety tzw. partnerstwa projektowe, o których autorka wspomina, do tego efektu synergii w obecnej polskiej rzeczywistości niezbyt się przyczyniają.

Podsumowanie pracy zawiera logiczne i słuszne wnioski oraz pewne sugestie dla władz publicznych i społeczeństwa, które mogą zostać wykorzystane w szczególności w procesie poprawy efektywności zarządzania rozwojem lokalnym i dalszego rozwoju demokracji, szczególnie na szczeblu lokalnym.

W konkluzji należy stwierdzić, iż niniejsza publikacja w jak największym stopniu spełnia wymogi formalne i merytoryczne pracy naukowej. Stanowi cenne, aktualne i kompleksowe źródło analiz, informacji i przemyśleń związanych z procesem kształtowania się i rozwoju instytucji demokracji bezpośredniej w Polsce i na świecie. Trzeba mieć także nadzieję, iż będzie ona źródłem inspiracji dla realizacji efektywnej polityki władz samorządowych w zakresie kształtowania rozwoju lokalnego.

Dr Mariusz W. Sienkiewicz
Wydział Politologii UMCS

LUBELSKA AKORDEONISTYKA NAD SEKWANĄ

Koncerty muzyczne w Bibliotece Polskiej w Paryżu, której siedziba znajduje się na Wyspie św. Ludwika, wpisały się już na stałe w kalendarz artystyczny miasta nad Sekwaną. W sali koncertowej najstarszej poza granicami kraju instytucji polskiej, dwa razy w miesiącu prezentują swój kunszt artystyczny polscy instrumentalisci, zapraszani do udziału przez Stowarzyszenie Polskich Artystów Muzyków we Francji (Association des Artistes Musiciens Polonais en France – AAMPF).

W ramach tegorocznego cyklu koncertowego, 13 lutego 2013 r. odbył się recital akordeonowy lubelskiej artystki Elwiry Śliwkiewicz-Cisak (prof. nadzw. UMCS w Zakładzie Pedagogiki Instrumentalnej Instytutu Muzyki). W jej wykonaniu niezwykle interesująco i ekspresyjnie zabrzmiały zarówno utwory oryginalnie skomponowane na akordeon, takie jak: mistyczny i refleksyjny *Ferapontow Monastyr* Włodzimierza Zołotariewa, dynamiczna i porywająca rytmicznie *Suita bułgarska* Wiaczesława Siemionowa, ekspresyjny i wirtuozowski *Cardasz Lasse* Pihlajamy, błyskotliwe *Oziornyje Naigriszi* Viktora Gridina, jak i transkrypcje utworów Astora Piazzollego *Ave Maria* i *Libertango* oraz *Asturii* Izaaka Albeniza. W programie nie zabrakło oczywiście utworów Andrzeja Krzanowskiego (1951–1990), polskiego kompozytora i akordeonisty, którego twórczość zajmuje poczesne miejsce w polskiej i światowej akordeonistyce. To dzięki jego kompozycjom akordeon ugruntował swoją pozycję artystyczną na estradach. Zaprezentowane podczas koncertu *III Studium A.* Krzanowskiego zostało skomponowane w 1975 r. jeszcze podczas studiów kompozytorskich u Mikołaja Góreckiego. Stanowi ono solową wersję *Audycji IV* – kompozycji na nietypową obsadę wykonawczą: akordeon, syrenę, talerze, taśmę i głos recytujący.

Występ solistki Elwiry Śliwkiewicz-Cisak spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem słuchaczy. Koncert prowadziła Teresa Czekaj – Prezydent AAMPF.

BC

Fot. Archiwum Organizatorów

Otwarcie wystawy

„POMIĘDZY DRZEWAMI...”

W zimowy wieczór 1 lutego 2013 r. w Galerii ACK UMCS „Chatka Żaka” zagościła wystawa „Pomiędzy drzewami...” autorstwa Roberta Kozaka, miłośnika grzybów, absolwenta historii UMCS. Jest on autorem wielu zdjęć rzadko spotykanych owocników i kilkudziesięciu zgłoszeń stanowisk grzybów chronionych o różnym stopniu zagrożenia.

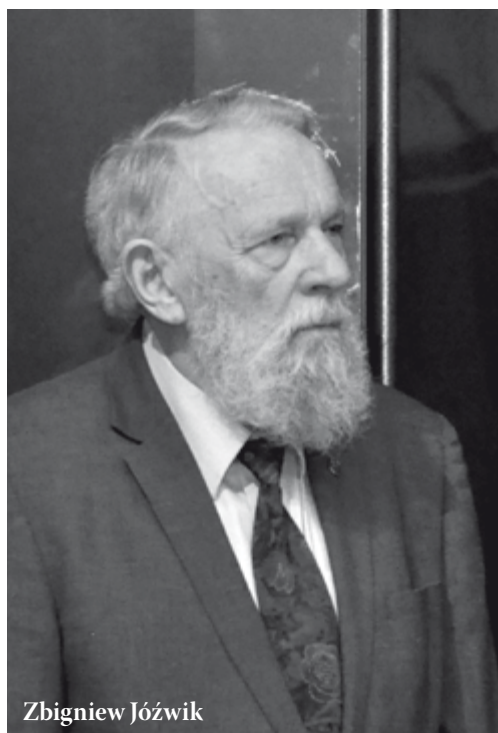

Od dzieciństwa interesował się przyrodą, a w szczególności światem grzybów. Swojej pasji wędrówek po lesie poświęca niemal każdą wolną chwilę, a urlopy wykorzystuje na poznanie lasów w różnych częściach Polski i poza jej granicami. Prezentowane zdjęcia są wynikiem przebytych setek kilometrów po leśnych ścieżkach oraz efektem przygotowania teoretycznego odnoszącego się do występowania grzybów w odpowiednich dla nich warunkach środowiskowych. Różnorodność form, kolorów świata grzybów daje potężną dawkę wrażeń estetycznych. Łączące się z ruchem na świeżym powietrzu grzybobranie daje odpoczynek po pracy i regenerację sił, a człowiek z roku na rok coraz bardziej zaprzyjaźnia się z pięknem przyrody.

Przy zdjęciach została umieszczona informacja o wartości spożywczej danego owocnika. Określenie „jadalny” zawsze odnosi się do grzyba przyrządzonego przez gotowanie, pieczenie lub w inny sposób, chyba że podano inaczej. Jeśli więc macie choćby najmniejsze wątpliwości co do własnego rozpoznania, nie powinniście ich spożywać.

Wystawę zorganizował Ogród Botaniczny UMCS we współpracy z Pracownią Działań Plastycznych ACK UMCS.

Krystyna Wójcik

Zbigniew Józwik

Fot. Aneta Śliwińska

PISARZE I POECI W MUZEUM UMCS. GRAFIKI ZBIGNIEWA JÓŻWIKA

7 marca 2013 r. w Sali Muzeum UMCS odbył się wernisaż wystawy grafik Zbigniewa Józwika **„Portrety pisarzy i poetów”**. Zaprezentowane zostały 24 grafiki – linoryty przedstawiające pisarzy i poetów polskich i obcych. Cykl ten Zbigniew Józwik traktuje jako zbiór otwarty. W związku z tym należy oczekiwać kolejnych prac. Być może za jakiś czas w uniwersyteckim muzeum będzie można obejrzeć jeszcze pełniejszą plejadę pisarzy i poetów sportretowanych rylcem i ręką Zbigniewa Józwika.

Plastyczna podobizna wybranej osoby, mająca wyrazić jej charakterystyczne cechy psychofizyczne, w potocznym rozumieniu, to przede wszystkim portret. Ale portret u Józwika to zestroszenie w jednym linorycie pisarza i rośliny. Zestawienie osoba – roślina nie jest oczywiście przypadkowe. Zbigniew Józwik swoje artystyczne wizje przemyślał od początku do końca. Niekiedy zasada zestawienia rośliny i pisarza czy poety jest aż nader oczywista. Ale w wielu pracach ukryta jest zagadka, co motywowało artystę, że osobę przedstawił w otoczeniu określonej rośliny. Oglądając te prace i chcąc zgłębić ukrytą metaforę, trzeba bliżej poznać portretowaną osobę. Nie da to jednak jednoznacznej odpowiedzi. Znaczeniowótwa siła przenośni w linorytach Zbigniewa Józwika jest, jak podkreśla we wstępie do katalogu towarzyszącego wystawie prof. Alina Aleksandrowicz, elementem wyróżniającym, oryginalnym, zdolnym zafascynować odbiorcę. Prace urzekają liryczną metaforyką, niebanalnością skojarzeń i wielością odkrywanych sensów.

Zbigniew Józwik, przyrodnik i artysta grafik, bibliofil i polar-

nik, jak o sobie mówi „nauczyciel akademicki w stanie twórczego spoczynku”, urodził się w Opolu Lubelskim w 1937 r. Swoją działalność naukową i dydaktyczną związał z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej. W jego twórczości artystycznej wyraźnie widać wpływ zainteresowań naukowych, bowiem w jego pracach dominuje przyroda. Swoją twórczość eksponował na ponad 80 wystawach indywidualnych i wielu zbiorowych w kraju i za granicą. Jest współzałożycielem i członkiem honorowym Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Lublinie, inicjatorem działalności Galerii „Ekslibris” w Lublinie i Biennale Współczesnego Ekslibrisu Lubelskiego. Jest członkiem wielu związków twórczych, m.in. Polskiego Towarzystwa Bibliofilów w Warszawie, Deutsche Exlibris Gesellschaft, Lubelskiego Towarzystwa Miłośników Książki. Prace Zbigniewa Józwika znajdują się w licznych kolekcjach prywatnych i gabinetach rycin w kraju i za granicą. Również w zbiorach Muzeum UMCS zgromadzono ponad 200 jego prac. Są to małe formy graficzne – ekslibrisy w otwartym wciąż cyklu „Ludzie UMCS”. Wystawa grafik Zbigniewa

Isabella z Flemingów Czarnoryska (1746 - 1905) w bliskich - linoryt, 2012

Józwika „Portrety pisarzy i poetów” dostępna była w Muzeum UMCS przez cały marzec i połowę kwietnia 2013 r.

Jest jeszcze jedna ważna informacja: otóż w trakcie trwania ekspozycji w uniwersyteckim muzeum dr Zbigniew Józwik przekazał do zbiorów blisko 230 ekslibrisów wykonanych w różnych latach, a w trakcie wernisażu złożył też obietnicę przekazania do zbiorów Muzeum UMCS całej prezentowanej wystawy. Muzealnicy uniwersyteccy tą drogą serdecznie dziękują za te cenne dary, które w znacznym stopniu wzbogacą dział sztuki w muzeum.

Jerzy Kasprzak

ŚRODOWE KONCERTY W INSTYTUCIE MUZYKI

20 marca 2013 r. Salę Kameralną Instytutu Muzyki Wydziału Artystycznego wypełniła licznie zgromadzona publiczność, by wysłuchać koncertu pedagogów, którzy zaprezentowali się w różnorodnym repertuarze, głównie z XX i XXI w. „Środowe koncerty” wykładowców mają już swoją długą tradycję, cieszą się sporą popularnością, a muzycy wciąż włączają do swojego dorobku coraz to nowe pozycje repertuarowe.

Wieczór muzyczny rozpoczął gitarzysta Jakub Niedoborek utworem Carlo Domeniconiego o egzotycznie brzmiącym tytule *Koyunbaba*, napisanym w roku 1985, biorącym prawdopodobnie swą nazwę od dzikiego regionu południowej Turcji, a znaczącym tyle co „duch owiec”. Kompozycja o wyraźnych wpływach tamtejszej muzyki ludowej, jak i „klimatów arabskich”, pełna melancholичnej deklamacji w części I, zaś dramatyczna i wprowadzająca w energiczny trans w części IV, doskonale oddawała atmosferę życia XIII-wiecznych tureckich wieśniaków pod presją klątwy ducha Koyunbaba. Słuchacze zetknęli się z interpretacją o prawdziwie azjatyckim brzmieniu, zachwycającą wirtuozerią gry, wielką swobodą i pasją wykonawczą, ukazującą bogactwo palety brzmieniowej gitary.

Następnie pojawiły się znane tematy z opery *Carmen* G. Bizeta, wykorzystane przez francuskiego kompozytora Georges’a Borne w utworze *Fantazja na flet i fortepian*. Fragmenty dzieł operowych cieszyły się dużą popularnością między XIX a XX w. i nie zmienia się to do dziś. Twórca uwzględnił techniczne i muzyczne aspekty dotyczące możliwości wykorzystania fletu poprzecznego. Ponadto, to jedyny zachowany utwór Borne na

ten instrument. Beata Dąbrowska (flet) świetnie sprostaa oczekiwaniom odbiorców. Precyzja wykonawcza typowo wirtuozowskich przebiegów oraz lekkość połączona z żywą, klarowną grą – oto wysuwające się na plan pierwszy atuty artystki. Korzystała ze wszystkich rejestrów instrumentu, ukazując jego ciekawe możliwości barwowe, z charakterystyczną dla niej wysmakowaną elegancją. Pianista Karol Garwoliński dopełniał całości, dbając w każdym calu o dobre brzmienie zespołu.

Z *Nowymi tańcami hiszpańskimi* op. 65 nr 1 i 2 na cztery ręce Maurycego Moszkowskiego wystąpili natomiast pianiści Małgorzata Krzezińska-Sribniak i Corelli Świeca. Autor tańców, Polak niemieckiego pochodzenia, niestety nie jest doceniany, a zasługuje niewątpliwie na więcej uwagi nie tylko ze względu na świetny zbiór etiud wirtuozowskich op. 72, będących ważną pozycją w kształceniu młodych pianistów. Jego dorobek zawiera też sporo utworów o bogatej treści melodycznej i ciekawej harmonice. Artyści wybrali dzieło inspirowane muzyką hiszpańską, którą w szczególności cenili Moszkowski. Małgorzata Krzezińska-Sribniak i Corelli Świeca, bardzo dobrze zorganizowani i spójni w partiach „aż czterech rąk”, uwypuklali charakterystykę hiszpańskiej melodii, rytmu,

oddechu, a przede wszystkim południowego temperamentu. Duety instrumentalne generalnie zawsze wymagają od wykonawców jeszcze większej uwagi dotyczącej współpracy obu partnerów – muzycy sprostali temu niełatwemu zadaniu perfekcyjnie.

W dalszej części koncertu publiczność mogła „posmakować” utworu obnażającego bardziej uduchowione oblicze na ogół drapieżnego i ognistego króla tanga argentyńskiego Astora Piazzollego, mianowicie kompozycji *Ave Maria*. Tytuł przywoływał w pamięci dawno już skomponowane dzieła o wielkim znaczeniu dla historii muzyki (J. S. Bach – Ch. Gounod, F. Schubert, C. Saint – Saens), a sam utwór charakteryzował się oryginalnością brzmienia, przeplatany domieszką harmoniki jazzowej, nastroja do kontemplacji. Akordeonistka Elwira Śliwkiewicz-Cisak, interpretatorka utworu, udowodniła po raz kolejny, że potrafi pobudzić wyobraźnię słuchaczy, a tym bardziej wzruszyć, prowadząc w sposób plastyczny linię melodii, urzekając głębią wyrazu muzycznego i znakomicie operując ekspresją. W jej wykonaniu zabrzmiały również kompozycje: *Ozornyje Naigriszi* współczesnego narodowego artysty rosyjskiego Wiktora Gridina oraz *Perles de cristal – fantazie polka* Georges’a Hamela, które iskrzyły się

wirtuozerią w połączeniu ze znakomitą techniką artystki i emanowały pozytywną energią.

Po akordeonowych „klimatach” na scenie pojawiła się *Fantazja na flet i fortepian* Gabriela Faure, reprezentanta narodowej muzyki francuskiej. Jego twórczość inspirowana tradycją Chopina i Mendelsohna łączyła koniec romantyzmu z modernizmem II kwartału XX w. Utwór ten, dla którego tak charakterystyczna była piękna w swej prostocie inwencja melodyczna i harmoniczna, emanował niczym nie zmałowanym spokojem. Flecistka Beata Dąbrowska, wrażliwa „kolorystka”, trafnie wykorzystywała rejestry instrumentu, wyważała każdy detal, mając na uwadze lekkość i przejrzystość figuracji. Można było przy tym odczuć pogłębioną, choć kontrolowaną ekspresję. Towarzysząca jej przy fortepianie Małgorzata Krzemińska-Sribniak umiejętnie podkreślała istotne elementy wyrazu muzycznego.

Na koniec koncertu słuchacze delektowali się ciekawym wykonaniem jednej z najpiękniejszych ballad Fryderyka Chopina – *Balladą g-moll* op. 23, dedykowaną w owym czasie baronowi Stockhausenowi. Jako manifest czystego romantyzmu okresu „burzy i naporu”, osnuty melodią melancholicznie-nostalgiczną, wyrażała bez wątpienia spontanicznie świat realnych przeżyć i wstrząsów kompozytora, które sugestywnie przekazał w swojej interpretacji pianista Karol Garwoliński. W jego grze czuło się świadome wniknięcie w istotę muzyki geniusza wszech czasów, budowanie formy od pierwszej do ostatniej nuty poprzez konsekwentnie rozwijaną dramaturgię utworu. Świetnie przeprowadzona narracja uczyniła z niej niepowtarzalne dzieło.

Publiczność przyjęła koncert z wielkim zainteresowaniem. Kontakt z tak wielką sztuką musi zawsze odcisnąć na słuchaczu piętno i chyba nikt nie ma wątpliwości, że na pewno tylko i wyłącznie pozytywne.

Marlena Rekiel-Zezula

Fot. Jan Gryka

Anna Nawrot, [bez tytułu], 2013

INTRYGUJĄCE INTERMEDIA W GALERII ZAJEZDNI

Intermedia to nazwa coraz bardziej zadomowiona w języku historii sztuki współczesnej oraz w obszarze kształcenia artystycznego. Intermedia jako kierunek studiów istnieje w programach kształcenia krajowych uczelni artystycznych w Poznaniu, Krakowie i Gdańsku. Od 2011 r. jest to też jedna ze specjalności na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych w Instytucie Sztuk Pięknych UMCS.

Właśnie intermediom poświęcona została marcową wystawą w Galerii Zajezdnia, zorganizowana w tegorocznym cyklu jubileuszowych wystaw Wydziału Artystycznego. Jej kuratorem był prof. Jan Gryka – znany i ceniony propagator tej formuły sztuki oraz współtwórca i współanimator (razem z Anną Nawrot) renomowanej w skali ogólnopolskiej Galerii Białej. Jednym z jej wyróżników jest właśnie śledzenie przejawów intermedialności w najnowszej sztuce polskiej.

Sama nazwa ma już dość długą i złożoną historię. Jej pomysło-

dawcą był Dick Higgins, artysta związany z międzynarodowym ruchem Fluxus, zainicjowanym przez George’a Maciunasa w Niemczech na początku lat 60. minionego stulecia. Litewski artysta Maciunas, powróciwszy do Europy z Nowego Jorku, gdzie rozwijał działalność w kręgu Johna Cage’a, postanowił stworzyć międzynarodową platformę sztuki łączącej różne, do tychczas rozdzielnie istniejące dyscypliny lub formuły, np. eksperymentalną muzykę, happening i malarstwo. W ten sposób uTOROWAŁ drogę intermediom, czyli sztuce – jak ją opisywał Higgins – której ►

Robert Kuśmirowski, *Wagon*, 2002, Galeria Biała; obecnie w kolekcji Hamburger Bahnhof w Berlinie

celem jest przekraczanie granic istniejących dyscyplin artystycznych, poszukiwanie nowych środków wyrazu na ich styku, odnajdywanie w ten sposób nowej, często zaskakującej ekspresji artystycznej.

Wystawa intermedii w Galerii Zajezdnia dowiodła, że tego typu pogranicza mogą być niezwykle interesującym terytorium dla sztuki eksperymentalnej, szczególnie, gdy odnajdują się tam młodzi artyści, poszukujący dopiero odpowiedniej formy wypowiedzi artystycznej. To jedna z najbardziej intrygujących wystaw, jakie do tej pory w tej galerii w ogóle można było oglądać. Przede wszystkim dlatego, że tego typu sztuka, oprócz tego, że pobudza doświadczenie zmysłowe, zmusza też do myślenia, oferując swoistego rodzaju zagadki wizualno-intelektualne oraz zaskakujące w swej formie i treści hybrydyczne rebusy.

Wystawa została zarazem po-myślana jako przegląd historyczny tego typu poszukiwań na lubelskiej Uczelni. Stąd jej narrację rozpoczęły prace Dobrosława Bagińskiego z początku lat 80. minionego stulecia, które przywołały moment inicjujący nurt sztuki eksperymentalnej w tu-tejszej szkole artystycznej, odwołujący się i do Fluksusu, i do poszukiwań o charakterze konceptualnym. W jednym z kameralnych kolaży fotograficzno-rysunkowo-teksto-

wych artysty można było odczytać charakterystyczną dla intermedialnego myślenia o sztuce deklarację: „Nie istnieje granica między sztuką a nie-sztuką. Próba jej wyznaczenia jest sztuka konceptualna”. W historycznym nurcie zaprezentowano też mało znany zespół obiektów pomalarskich Mikołaja Smoczyńskiego (1955–2007) – profesora lubelskiej Uczelni, jednej z najbardziej charyzmatycznych postaci w sztuce polskiej ostatniego trzydziestolecia. Swoistą klamrą spinającą historię z teraźniejszością były prace Roberta Kuśmirowskiego – studenta UMCS w latach 1998–2003, obecnie jej peda-

goga, artysty dobrze znanego w najważniejszych krajowych i zagranicznych centrach sztuki współczesnej. Jego słynna już instalacja „Wagon” znajduje się np. w kolekcji Hamburger Bahnhof w Berlinie.

O wielowątkowości intermedii świadczy to, że znalazły się tu m.in. granitowe obiekty rzeźbiarskie Cezarego Klimaszewskiego, zainspirowane architekturą bunkrów woj-skowych, jak też kobiecy manekin ubrany w suknię złożoną z dziesiątków, jeśli nie setek wzorzystych męskich krawatów rozściełających się szeroko wokół postaci na podłodze sali ekspozycyjnej, autorstwa Anny Nawrot. Z kolei Mariusz Tarkawian podjął dialog z konceptualnymi pracami nestora polskich intermedii – Andrzeja Partuma. Pojawiły się też różnorodne propozycje młodszych artystów, wśród których wielu jest dobrze znanych z indywidualnych i zbiorowych wystaw w Galerii Białej.

Piotr Majewski

Intermedia, Galeria Zajezdnia, 18–22.03.2013 r.
Uczestnicy wystawy: Dobrosław Bagiński, Anna Barańska, Krzysztof Bryła, Rafał Czepiński, Eliza Galey, Viola Głowacka, Jan Gryka, Marian Guzikowski, Paulina Kara, Marta Karłowicz, Cezary Klimaszewski, Robert Kuśmirowski, Konrad Maciejewicz, Mateusz Majewski, Anna Nawrot, Ilona Oszust, Andrzej Partum, Paulina Sadowska, Mikołaj Smoczyński, Kamil Stańczak, Michał Stachyra, Mariusz Tarkawian.

Fot. Jan Gryka

Wystawa *Intermedia* w Galerii Zajezdnia

DRZWI OTWARTE UMCS 15 MARCA 2013 R.

Fotografie: Agnieszka Galczyńska, Katarzyna Link,
Anna Mandziak, Małgorzata Pac, Aneta Śliwińska

Drzwi Otwarte - 15 marca 2013

- Program:
- 10.00 - 10.45: Prezentacja tematyki i zawieranie umów o staż w Zakładzie Chemii
 - 10.45 - 11.15: Informacja o konkursach, stypendjach i nagrodach
 - 11.15 - 11.45: Prezentacja wyników konkursu i nagród
 - 11.45 - 12.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 12.00 - 12.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 12.30 - 12.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 12.45 - 13.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 13.00 - 13.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 13.15 - 13.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 13.30 - 13.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 13.45 - 14.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 14.00 - 14.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 14.15 - 14.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 14.30 - 14.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 14.45 - 15.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 15.00 - 15.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 15.15 - 15.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 15.30 - 15.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 15.45 - 16.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 16.00 - 16.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 16.15 - 16.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 16.30 - 16.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 16.45 - 17.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 17.00 - 17.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 17.15 - 17.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 17.30 - 17.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 17.45 - 18.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 18.00 - 18.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 18.15 - 18.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 18.30 - 18.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 18.45 - 19.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 19.00 - 19.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 19.15 - 19.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 19.30 - 19.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 19.45 - 20.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 20.00 - 20.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 20.15 - 20.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 20.30 - 20.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 20.45 - 21.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 21.00 - 21.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 21.15 - 21.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 21.30 - 21.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 21.45 - 22.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 22.00 - 22.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 22.15 - 22.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 22.30 - 22.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 22.45 - 23.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 23.00 - 23.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 23.15 - 23.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 23.30 - 23.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 23.45 - 24.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 24.00 - 24.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 24.15 - 24.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 24.30 - 24.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 24.45 - 25.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 25.00 - 25.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 25.15 - 25.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 25.30 - 25.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 25.45 - 26.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 26.00 - 26.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 26.15 - 26.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 26.30 - 26.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 26.45 - 27.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 27.00 - 27.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 27.15 - 27.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 27.30 - 27.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 27.45 - 28.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 28.00 - 28.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 28.15 - 28.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 28.30 - 28.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 28.45 - 29.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 29.00 - 29.15: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 29.15 - 29.30: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 29.30 - 29.45: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”
 - 29.45 - 30.00: Prezentacja projektu „Ciepłota w domu”

Wydział Chemii, pl. Beni Cukier 1
www.chemia.umcs.lublin.pl

DRZWI OTWARTE UMCS 15 MARCA 2013 R.

Fotografie: Agnieszka Galczyńska, Katarzyna Link, Anna
Mandziak, Małgorzata Pac, Aneta Śliwińska